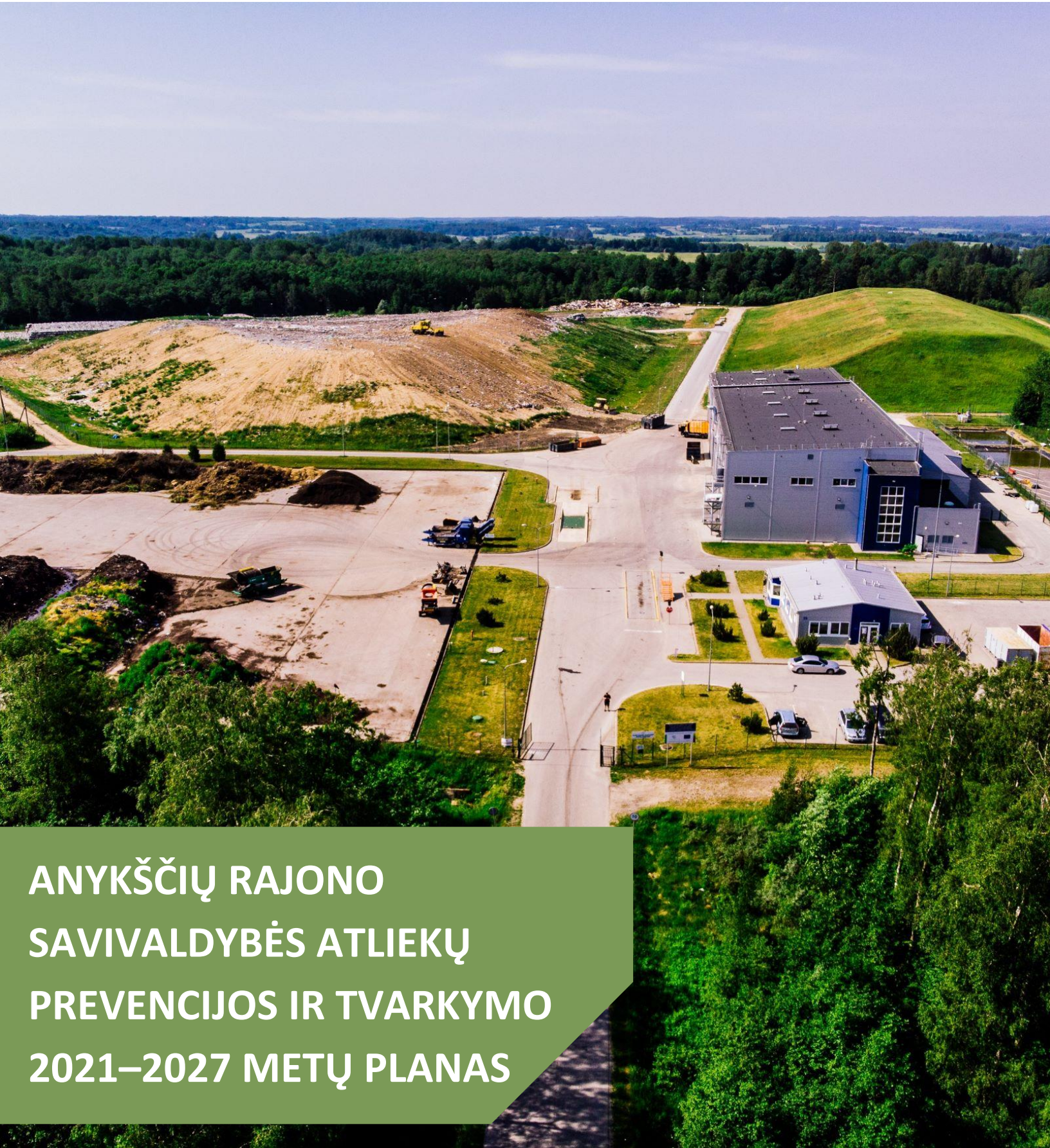

ANYKŠČIŲ RAJONO SAVIVALDYBĖS ATLIEKŲ PREVENCIJOS IR TVARKYMO 2021–2027 METŲ PLANAS

TURINYS

VARTOJAMOS SANTRUMPOS	6
1. ĮVADAS.....	7
2. ATLIEKŲ TVARKYMO TEISINIS REGLAMENTAVIMAS	9
3. ESAMOS KOMUNALINIŲ ATLIEKŲ TVARKYMO BŪKLĖS APŽVALGA	10
3.1. Anykščių rajono savivaldybė	10
3.2. Komunalinių atliekų tvarkymo sistemos organizacinė struktūra	11
3.3. Komunalinių atliekų tvarkymo sistemos finansavimas	14
3.3.1 Investicinių projektų įgyvendinimas	15
3.3.2. Komunalinių atliekų tvarkymo sistemos finansavimas.....	16
3.4. Komunalinių atliekų tvarkymo infrastruktūra	18
3.5. Viešųjų komunalinių atliekų tvarkymo paslaugų teikimo lygis	21
3.6. Komunalinių atliekų susidarymas.....	22
3.7. MKA surinkimas ir MBA.....	23
3.8. Komunalinių atliekų šalinimas sąvartyne	25
3.9. Antrinių žaliavų, įskaitant pakuočių atliekas, tvarkymas	27
3.10. Biologiškai skaidžių atliekų tvarkymas	27
3.11. Kitų buityje susidarančių atliekų tvarkymas.....	28
3.12. Bešeimininkių atliekų tvarkymas.....	29
4. ANKSTESNIŲ ATLIEKŲ TVARKYMO PLANŲ UŽDUOČIŲ VYKDYMAS.....	30
5. ANYKŠČIŲ RAJONO ATLIEKŲ PREVENCIJOS IR TVARKYMO 2021–2027 METŲ PLANAS.....	38
5.1. Nacionaliniai atliekų prevencijos ir tvarkymo tikslai ir uždaviniai	39
5.2. Anykščių rajono atliekų prevencijos ir tvarkymo tikslai, uždaviniai ir priemonės	46
6. KOMUNALINIŲ ATLIEKŲ SUSIDARYMAS IR INFRASTRUKTŪROS POREIKIS.....	86
6.1. Komunalinių atliekų susidarymo prognozė.....	86
6.2. Infrastruktūros plėtra.....	88
7. PLANO ĮGYVENDINIMO POVEIKIO ĮMOKŲ DYDŽIUI UŽ ATLIEKŲ TVARKYMĄ VERTINIMAS	94
8. PLANO ĮGYVENDINIMO VERTINIMO KRITERIJAI	96
PRIEDAI	105

LENTELIŲ SĄRAŠAS

1 lentelė. Atliekų tvarkytojai Anykščių rajono savivaldybėje	14
2 lentelė. Utenos MBA įrenginių charakteristikos	15
3 lentelė. Konteinerinių aikštelių patvirtinimas Anykščių rajono savivaldybėje.....	19
4 lentelė. Antrinių žaliavų ir pakuočių atliekų surinkimo konteineriai Anykščių rajono savivaldybėje	20
5 lentelė. Žaliųjų atliekų kompostavimo aikštelė Anykščių rajono savivaldybėje	21
6 lentelė. APLSA Utenos regione.....	21
7 lentelė. Viešosios komunalinių atliekų tvarkymo paslaugos plėtros užduočių vykdymas Anykščių rajono savivaldybėje , 2020 m.	21
8 lentelė. Mišrių komunalinių atliekų mechaninio rūšiavimo ir biologinio apdorojimo įrenginių veiklos rezultatai .24	
9 lentelė. Biologiškai skaidžios frakcijos tvarkymas Utenos MBA.....	24
10 lentelė. Šalinamų į regioninį sąvartyną atliekų kiekis, tonos	25
11 lentelė. Šalinamų atliekų pagal frakcijas kiekiai 1 gyventojui kg / metus Anykščių rajono savivaldybėje , 2020 m.....	26
12 lentelė. Kompostavimo dėžių skaičius ir prognozinis sukompostuojamų atliekų kiekis Anykščių savivaldybėje,2020 m.	28
13 lentelė. Žaliųjų atliekų surinkimas Anykščių savivaldybės kompostavimo aikštelėje, tonomis / metus	28
14 lentelė. Utenos APLSA surenkami atliekų kiekiai (t/metus).....	29
15 lentelė. Valstybiniame strateginiame atliekų tvarkymo 2014–2020 plane iškeltų užduočių įgyvendinimo vertinimas.....	31
16 lentelė. Anykščių rajono savivaldybės 2014–2020 plane nustatytų užduočių kokybinis vertinimas.....	33
17 lentelė. Utenos regiono komunalinių atliekų tvarkymo sistemos stiprybių, silpnybių, galimybių ir grėsmių analizė	35
18 lentelė. Nacionaliniai atliekų prevencijos ir tvarkymo tikslai ir uždaviniai	39
19 lentelė. VAPTP uždaviniai.....	40
20 lentelė. VAPTP užduotys ir siečiai	42
21 lentelė. Kitos užduotys, keliamos VAPTP	44
25 lentelė. VAPTP užduotys ir siečiai	81
23 lentelė. Kitos užduotys, keliamos VAPTP	84
24 lentelė. Antrinių žaliavų, tarp jų pakuočių surinkimo sistemos efektyvumas Anykščių rajono savivaldybėje, %..	87
25 lentelė. Anykščių rajono savivaldybės komunalinių atliekų kiekio susidarymo prognozė 2021–2027 m.....	87

26 lentelė. Maisto (virtuvės) atliekų infrastruktūros plėtros poreikis Anykščių rajono savivaldybėje	88
27 lentelė. Antrinių žaliavų surinkimo konteinerių poreikis Anykščių rajono savivaldybėje	89
28 lentelė. Mišrių komunalinių atliekų konteinerių poreikis Anykščių rajono savivaldybėje	90
29 lentelė. Individualių kompostavimo dėžių poreikis Anykščių rajono savivaldybėje	90
30 lentelė. Tekstilės atliekų surinkimo konteinerių poreikis 2022–2027 m. Anykščių rajono savivaldybėje	90
31 lentelė. Komunalinių atliekų tvarkymo išlaidos Anykščių rajono savivaldybėje	94
32 lentelė. Valstybinio atliekų prevencijos ir tvarkymo 2021–2027 m. plano priemonių stebėseną.....	96
33 lentelė. Anykščių rajono atliekų prevencijos ir tvarkymo 2021–2027 m. plano priemonių stebėseną.....	97
34 lentelė. Registruotų gyventojų skaičius Utenos regiono savivaldybėse 2016–2021 m.	105
35 lentelė. Susidaręs komunalinių atliekų kiekis Utenos apskrities savivaldybėse (tonos/metus)	106
36 lentelė. Konteinerių aikštelių, skirtų antrinėms žaliavoms surinkti, skaičius.....	106
37 lentelė. Konteinerių kiekis Utenos regiono savivaldybėse.....	108
38 lentelė. Susidarantys komunalinių atliekų kiekiai	112
39 lentelė. Susidaręs komunalinių atliekų kiekis vienam gyventojui Utenos apskrities savivaldybėse (tonos/metus).....	113
40 lentelė. Utenos regioninį nepavojingų atliekų sąvartyną bei komunalinių atliekų mechaninio ir biologinio apdorojimo įrenginius pristatytų atliekų kiekiai tonomis.....	113
41 lentelė. Utenos MBA tvarkytos ir regioniniame sąvartyne 2020 m. pašalintos atliekos, tonos	114
42 lentelė. Atvežamų į MBA mišrių komunalinių atliekų kiekis, tonos	115
43 lentelė. Anykščių atliekų priėmimo ir laikino saugojimo aikštelė	116
44 lentelė. Ignalinos atliekų priėmimo ir laikino saugojimo aikštelė	117
45 lentelė. Molėtų atliekų priėmimo ir laikino saugojimo aikštelė.....	118
46 lentelė. Utenos atliekų priėmimo ir laikino saugojimo aikštelė	119
47 lentelė. Zarasų atliekų priėmimo ir laikino saugojimo aikštelė.....	120
48 lentelė. Visagino atliekų priėmimo ir laikino saugojimo aikštelė.....	121
49 lentelė. Utenos apskrities savivaldybių teritorijose susidariusių – sutvarkytų bešeimininkių atliekų kiekiai.....	122
50 lentelė. Komunalinių atliekų tvarkymas Utenos regione, tonos	123
51 lentelė. Komunalinių atliekų kiekių prognozė 2022–2027 m. (t)	126

ILIUSTRACIJŲ SĄRAŠAS

1 pav. Registruotų gyventojų skaičius Anykščių rajono savivaldybėje 2016–2021 m.....	10
2 pav. Gyventojų pasiskirstymas tarp miesto ir kaimo	11
3 pav. Gyventojų skaičius, kuriems tenka viena antrinių žaliavų konteinerių aikštelė	20
4 pav. Susidaręs komunalinių atliekų kiekis Anykščių rajono savivaldybėje, tonos.....	22
5 pav. Susidaręs komunalinių atliekų kiekis Utenos regiono savivaldybėse, tonos vienam gyventojui.....	23
6 pav. MBA ir sąvartyne tvarkomos Anykščių rajono savivaldybės atliekos, tonos (1).....	24
7 pav. Į Utenos MBA / MA įrenginius priimamų Anykščių rajono savivaldybės MKA sudėties nustatymo duomenys 2016–2020 m., proc.....	26
8 pav. Komunalinių atliekų surinkimas tonomis (pagal surinkimo būdą), 2020 m.	29
9 pav. Bešeimininkių atliekų susidarymas Utenos regiono savivaldybėse, tonos.....	30
10 pav. Atliekų tvarkymas Anykščių raj. sav., tonos.....	31
11 pav. Anykščių rajono atliekų prevencijos ir tvarkymo tikslai	47
12 pav. 1 ir 2 tikslai ir jų uždaviniai	48
13 pav. 3 ir 4 tikslai ir jų uždaviniai	48
14 pav. Komunalinių atliekų naudojimas / šalinimas.....	93

VARTOJAMOS SANTRUMPOS

AAA	Aplinkos apsaugos agentūra
AM	Aplinkos ministerija
APLSA	Atliekų priėmimo ir laikino saugojimo aikštelė
ATP	Atliekų tvarkymo planas
AŽ	Antrinės žaliavos
BSA	Biologiškai skaidžios atliekos
EEJA	Elektros ir elektroninės įrangos atliekos
ENTP	Eksplatuoti netinkamos transporto priemonės
ES	Europos Sąjunga
GIA	Gamintojų ir importuotojų asociacija
KA	Komunalinės atliekos
KAK	Kietasis atgautasis kuras
LAAIF	Lietuvos aplinkos apsaugos investicijų fondas
LR	Lietuvos Respublika
MBA	Mechaninis biologinis apdorojimas
MKA	Mišrios komunalinės atliekos
MVA	Maisto (virtuvės) atliekos
RAAD	Regiono aplinkos apsaugos departamentas
SA	Savivaldybių administracijos
SiGA	Statybos ir griovimo atliekos
SPAV	Strateginis pasekmių aplinkai vertinimas
TIPK	Taršos integruota prevencija ir kontrolė
UAB „URATC“	Utenos regiono atliekų tvarkymo centras „URATC“
VAPTP	Valstybinis atliekų prevencijos ir tvarkymo 2021–2027 m. planas
VATP	Valstybinis atliekų tvarkymo 2014–2020 m. planas
VSATP	Valstybinis strateginis atliekų tvarkymo 2007–2013 m. planas
ŽA	Žaliosios atliekos

1. ĮVADAS

Komunalinių atliekų tvarkymo sistema – nuolat besivystanti atliekų tvarkymo sistema, kuria siekiama pateisinti gyventojų lūkesčius, įgyvendinant iškeltus globalius, Europos Sąjungos (toliau – ES) ir valstybinius tikslus.

Šios sistemos vystymosi sąlygas užtikrina ES direktyvose nustatyti reikalavimai ir Valstybės mastu numatyti uždaviniai, priimti bei patvirtinti Valstybiniame atliekų prevencijos ir tvarkymo 2021–2027 m. plane (toliau – VAPTP), patvirtintu Lietuvos Respublikos Vyriausybės 2022 m. birželio 1 d. nutarimu Nr. 573. Reikalavimų, uždavinių nustatymas iš dalies užtikrina darnią sistemos plėtrą, tačiau kartu iškelia ir sudėtingų iššūkių atliekų tvarkymo sektorių reguliuojančioms ir šiuos uždavinius įgyvendinančioms organizacijoms. Šios organizacijos susiduria su iškeltų uždavinių įgyvendinimo sudėtingumu ir nuolat kintančios dinamiškos teisinės aplinkos keliamomis problemomis.

Siekiant tinkamai suplanuoti Anykščių rajono savivaldybės bei Utenos regiono atliekų tvarkymo sistemos plėtrą, išspręsti kylančias problemas ir įgyvendinti ES reglamentuotus uždavinius, kurie patvirtinti VAPTP, prisitaikyti prie teisinės aplinkos ir užtikrinti tinkamą, tvarų komunalinių atliekų tvarkymą regione, buvo parengtas Anykščių rajono savivaldybės atliekų prevencijos ir tvarkymo 2021–2027 m. planas.

Pagrindinis Anykščių rajono savivaldybės atliekų prevencijos ir tvarkymo 2021–2027 m. plano tikslas – suderinti Anykščių rajono savivaldybės bei kitų Utenos regiono savivaldybių veiksmus, organizuojant savivaldybių komunalinių atliekų tvarkymo sistemas, eksploatuojant ir pagal poreikį išplečiant bendrus atliekų naudojimo ar šalinimo įrenginius regione. Anykščių rajono savivaldybės atliekų prevencijos ir tvarkymo 2021–2027 m. plane nustatytos priemonės, užtikrinančios aplinkosaugos, techninius-ekonominius ir higienos reikalavimus. Anykščių rajono savivaldybės komunalinių atliekų tvarkymo sistemos tolesnę plėtrą numatyta vystyti laikantis atliekų tvarkymo prioritetų, kurių svarbiausias – atliekų prevencija (susidarymo vengimas). Kitas prioritetas – paruošimo naudoti pakartotinai, atliekų perdirbimo ir naudojimo kitais būdais sprendimų taikymas ir, tik blogiausiu atveju, galimas atliekų šalinimas sąvartynuose ir kituose atliekų šalinimo įrenginiuose.

Plano rengimo metu buvo naudojami Aplinkos apsaugos agentūros (toliau – AAA) teikiami oficialūs duomenys apie komunalinių atliekų tvarkymą Lietuvoje ir mišrių komunalinių atliekų sudėtį, taip pat UAB „URATC“ ir Anykščių rajono savivaldybės pateikti duomenys.

Atkreiptinas dėmesys, kad iš skirtingų informacijos šaltinių gauti statistiniai duomenys ne visada sutapo, skirtingų metų informacija varijuoja dėl pakeistos pirminių duomenų rinkimo metodikos (2018 metų sausio 1 d. buvo pakeista atliekų apskaitos tvarka), todėl tai neleidžia daryti vienareikšmių statistiškai pagrįstų išvadų dėl atliekų susidarymo ir tvarkymo tendencijų regione. Viena pagrindinių duomenų variavimo priežasčių – nesisteminis (nesivadovaujant vieninga metodika) skirtingų atliekų srautų priskyrimas komunalinių atliekų srautui. Siekiant išvengti klaidingų sprendimų dėl ateities prognozių, kurioms galėjo daryti įtaką duomenų variavimas, formuojant Plano pagrindines prielaidas bei išvadas, remtasi AAA pateiktais duomenimis.

Anykščių rajono savivaldybės atliekų prevencijos ir tvarkymo 2021–2027 m. planas (toliau – Planas) parengtas remiantis VAPTP, ir vadovaujantis Lietuvos Respublikos aplinkos ministro 2022 m. rugpjūčio 19 d. įsakymu Nr. D1-274 patvirtintais Regioninių ir savivaldybių atliekų prevencijos ir tvarkymo planų sudėties ir turinio, rengimo ir skelbimo reikalavimais.

Anykščių rajono savivaldybės atliekų prevencijos ir tvarkymo 2021–2027 metais plano rengimo procese dalyvavo:

UAB „Utenos regiono atliekų tvarkymo centras“ administracijos atstovai;

Utenos regiono plėtros tarybos administracijos atstovai;

Anykščių rajono savivaldybės administracijos atstovas;

UAB „Ekonominės konsultacijos ir tyrimai“ ir UAB „Jostra“ konsultantai.

Vadovaujantis Lietuvos Respublikos Vyriausybės 2004 m. rugpjūčio 18 d. nutarimu Nr. 967 patvirtintame Planų ir programų strateginio pasekmių aplinkai vertinimo tvarkos apraše numatyta tvarka, parengtam Anykščių rajono savivaldybės atliekų prevencijos ir tvarkymo 2021–2027 m. planui, buvo atliktas Strateginis pasekmių aplinkai vertinimas (toliau – SPAV). Visuomenės informavimo procedūros atliktos vadovaujantis 2004 m. rugpjūčio 27 d. Lietuvos Respublikos Aplinkos ministro įsakymu Nr. D1–455, patvirtintu Visuomenės dalyvavimo planų ir programų strateginio pasekmių aplinkai vertinimo procedūrose, vertinimo subjektų ir Europos Sąjungos valstybių narių informavimo aprašu ir jo 2010 m. gegužės 4 d. Aplinkos ministro įsakymu Nr. D1-357 patvirtintu pakeitimu.

2. ATLIEKŲ TVARKYMO TEISINIS REGLAMENTAVIMAS

Svarbiausios ES direktyvos, reglamentuojančios komunalinių atliekų tvarkymą:

- ✚ 2008 m. lapkričio 19 d. Europos Parlamento ir Tarybos direktyva 2008/98/EB dėl atliekų ir panaikinanti kai kurias direktyvas;
- ✚ 1999 m. balandžio 26 d. Tarybos direktyva 1999/31/EB dėl atliekų sąvartynų;
- ✚ 2002 m. lapkričio 25 d. Europos Parlamento ir Tarybos reglamentas (EB) Nr. 2150/2002 dėl atliekų su 2010 m. rugsėjo 27 d. pakeitimais;
- ✚ 2000 m. gruodžio 4 d. Europos Parlamento ir Tarybos Direktyva 2000/76/EB dėl atliekų deginimo;
- ✚ 2006 m. birželio 14 d. Europos Parlamento ir Tarybos reglamentas (EB) Nr. 1013/2006 dėl atliekų vežimo su 2010 m. gegužės 12 d. Komisijos sprendimu 413/2010 padarytais pakeitimais;
- ✚ 1994 m. gruodžio 20 d. Europos Parlamento ir Tarybos direktyva 94/62/EB dėl pakuočių ir pakuočių atliekų su 2009 m. kovo 11 d. , 2008 m. spalio 22 d. ir 2013 m. vasario 7 d. pakeitimais;
- ✚ 2012 m. liepos 4 d. Europos Parlamento ir Tarybos direktyva 2012/19/ES dėl elektros ir elektroninės įrangos atliekų;
- ✚ 2000 m. rugsėjo 18 d. Europos Parlamento ir Tarybos direktyva 2000/53/EB dėl eksploatuoti netinkamų transporto priemonių (ENTP) su 2010 m. vasario 23 d. pakeitimais;
- ✚ 2006 m. rugsėjo 6 d. Europos Parlamento ir Tarybos direktyva 2006/66/EB dėl baterijų ir akumuliatorių bei baterijų ir akumuliatorių atliekų ir direktyvos 91/157/EEB panaikinimo su 2008 m. lapkričio 19 d. Europos Parlamento ir Tarybos direktyvos 2008/103/EB pakeitimais
- ✚ 2008 m. sausio 15 d. Europos Parlamento ir Tarybos direktyva 2008/1/EB dėl taršos integruotos prevencijos ir kontrolės;
- ✚ 2010 m. lapkričio 24 d. Europos Parlamento ir Tarybos direktyva 2010/75/ES dėl pramoninių išmetamų teršalų (taršos integruotos prevencijos ir kontrolės).

Nacionaliniai teisės aktai ir kiti dokumentai, kuriais vadovaujantis plėtojamos komunalinių atliekų tvarkymo sistemos, rengiami ir atnaujinami komunalinių atliekų tvarkymo planai:

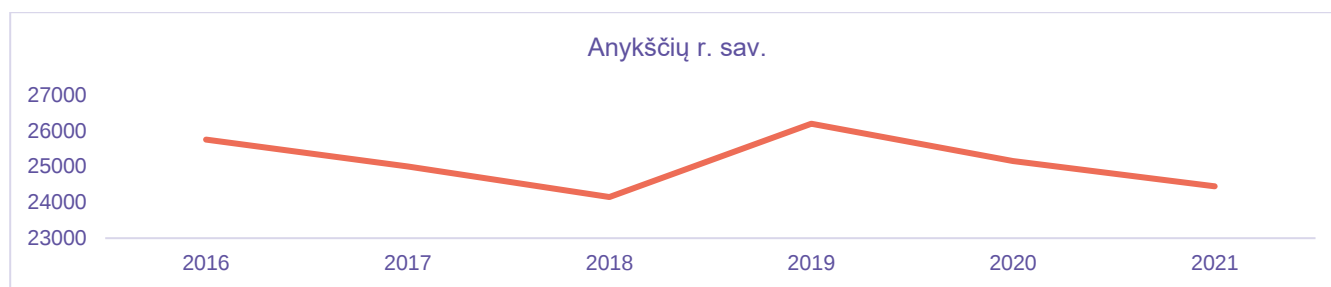
- ✚ Lietuvos Respublikos Aplinkos apsaugos įstatymas;
- ✚ Lietuvos Respublikos atliekų tvarkymo įstatymas;
- ✚ 2022 m. birželio 1 d. LR Vyriausybės nutarimu Nr. 573 patvirtintas Valstybinis atliekų prevencijos ir tvarkymo 2021–2027 metų planas;
- ✚ Atliekų tvarkymo taisyklės (Lietuvos Respublikos aplinkos ministro 1999 m. liepos 14 d. įsakymas Nr. 217);
- ✚ Nacionalinė darnaus vystymosi strategija;
- ✚ Valstybės ilgalaikės raidos strategija;
- ✚ Nacionalinė energetinės nepriklausomybės strategija;
- ✚ Mokesčio už aplinkos teršimą įstatymo Nr. VIII-1183 pakeitimo įstatymas;
- ✚ Reikalavimai regioniniams ir savivaldybių atliekų tvarkymo planams, patvirtinti Lietuvos Respublikos aplinkos ministro 2022 m. rugpjūčio 19 d. įsakymu Nr. D1-274;

- ✚ Planų ir programų strateginio pasekmių aplinkai vertinimo tvarkos aprašas, patvirtintas Lietuvos Respublikos Vyriausybės 2004 m. rugpjūčio 18 d. nutarimu Nr. 967;
- ✚ Visuomenės dalyvavimo planų ir programų strateginio pasekmių aplinkai vertinimo procedūrose bei vertinimo subjektų ir Europos Sąjungos valstybių narių informavimo tvarkos aprašas, patvirtintas Lietuvos Respublikos aplinkos ministro 2004 m. rugpjūčio 27 d. įsakymu Nr. D1-455;
- ✚ 2021–2030 metų Nacionalinis pažangos planas, patvirtintas Lietuvos Respublikos Vyriausybės 2020 m. rugsėjo 9 d. nutarimu Nr. 998 „Dėl 2021–2030 metų Nacionalinio pažangos plano patvirtinimo“;
- ✚ 2022–2030 metų Regionų plėtros programa, patvirtinta Lietuvos Respublikos Vyriausybės 2022 m. birželio 29 d. nutarimu Nr. 713 „Dėl 2022–2030 metų regionų plėtros programos patvirtinimo“
- ✚ Utenos regiono plėtros planas 2014–2020 metams, patvirtintas Utenos regiono plėtros tarybos 2015 m. vasario 25 d. sprendimu Nr. 51/1S-5 (pakeistas Utenos regiono plėtros tarybos 2022 m. birželio 10 d. nutarimu Nr. TS-11 „Dėl Utenos regiono plėtros tarybos 2015 m. spalio 16 d. sprendimo Nr. 51/1S-22 „Dėl Utenos regiono plėtros plano 2014-2020 m. dalies „Priemonių planas“ patvirtinimo“ pakeitimo“).

3. ESAMOS KOMUNALINIŲ ATLIEKŲ TVARKYMO BŪKLĖS APŽVALGA

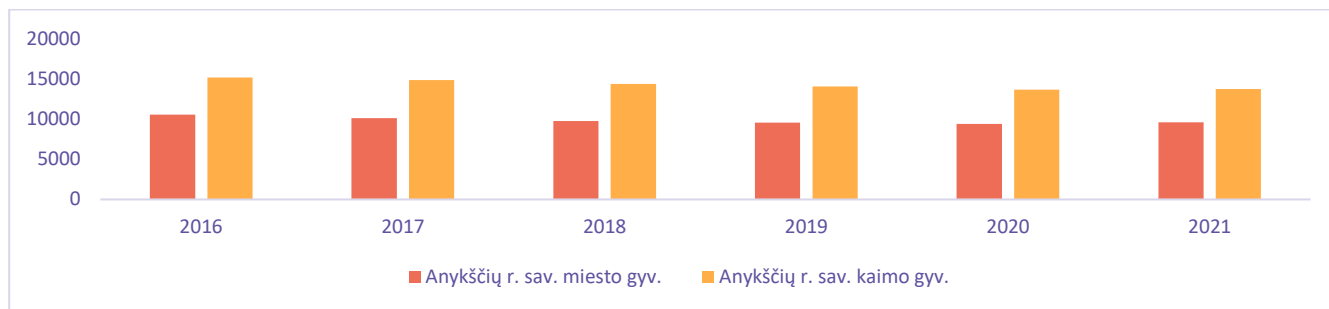
3.1. Anykščių rajono savivaldybė

Anykščių rajono savivaldybė – administracinis–teritorinis vienetas šiaurės rytinėje Lietuvos dalyje. Centras – Anykščiai. Rajono plotas – 1765 km². 1995 m. rajonas pervadintas Anykščių rajono savivaldybe. 2009 m. sausio 29 d. įsteigta 60 seniūnaitijų. Savivaldybės teritorijoje yra 3 miestai – Anykščiai, Kavarskas ir Troškūnai, 8 miesteliai – Andrioniškis, Debeikiai, Kurkliai, Skiemonys, Surdegis, Svėdasai, Traupis, Viešintos ir 758 kaimai.

1 pav. Registruotų gyventojų skaičius Anykščių rajono savivaldybėje 2016–2021 m.

Anykščių rajono savivaldybėje bendri Lietuvos demografiniai procesai – bendras gyventojų mažėjimas, gyventojų koncentracija didesniuose miestuose. Statistikos departamento ir AAA duomenimis, nuo 2016 m. iki 2020 m. Anykščių rajono savivaldybėje gyventojų skaičius sumažėjo nuo 25 755 iki 23 038 atitinkamai.

2 pav. Gyventojų pasiskirstymas tarp miesto ir kaimo¹

Anykščių rajono savivaldybėje 41 proc. visų gyventojų gyvena miestuose ir miesteliuose, o didžioji dalis (59 proc.) kaimo vietovėse. Detalūs duomenys pateikti 1 priede.

3.2. Komunalinių atliekų tvarkymo sistemos organizacinė struktūra

Lietuvos Respublikos atliekų tvarkymo įstatymo numatyta tvarka savivaldybės atsako už savivaldybių teritorijose susidarantių mišrių komunalinių atliekų surinkimo, pervežimo į regioninį atliekų tvarkymo įrenginį, ir nuo jų atskirtų antrinių žaliavų, pakuočių atliekų, žaliųjų atliekų, pavojingų buities atliekų, didžiųjų ir kitų naudoti tinkamų atliekų, elektros ir elektroninės įrangos atliekų ir kitų specifinių, panaudoti ar kitaip perdirbti tinkamų atliekų surinkimo organizavimą. Atliekų surinkimo paslaugas Anykščių rajonų savivaldybės teritorijose teikia įmonės, turinčios, kaip nustatyta Lietuvos Respublikos atliekų tvarkymo įstatyme, teisę teikti tokias paslaugas, kurios paprastai yra atrenkamos viešųjų paslaugų pirkimo konkurso būdu, arba tokios paslaugos pavestos teikti savivaldybių įmonėms savivaldybių tarybų sprendimais. Savivaldybių atliekų tvarkymo sistemos turi užtikrinti kokybiškas atliekų tvarkymo paslaugas už mažiausią galimą kainą, viešosios komunalinių atliekų tvarkymo paslaugos visuotinumą ir prieinamumą. Savivaldybė atsakinga už atliekų tvarkymo organizavimą įgyvendinant principą „teršėjas moka“, o visos lėšos, gautos už komunalinių atliekų tvarkymo paslaugas, naudojamos tik regioninei ir savivaldybės komunalinių atliekų tvarkymo sistemoms finansuoti.

Anykščių rajono savivaldybė atliekų tvarkymo veikloje atlieka šias pagrindines organizavimo funkcijas:

- ✚ tvirtina savivaldybės atliekų tvarkymo planus bei taisykles;
- ✚ tvirtina vietinės rinkliavos ar įmokos nuostatus ir nustato vietines rinkliavas ar įmokas už komunalinių atliekų surinkimą ir tvarkymą;
- ✚ viešųjų pirkimo / ar vidaus sandorio įstatymo nustatyta tvarka parenka atliekų tvarkytojus;
- ✚ organizuoja papildančių atliekų tvarkymo sistemų diegimą savivaldybėse;
- ✚ kontroliuoja UAB „URATC“ veiklą;
- ✚ kontroliuoja, kaip gyventojai, įmonės ir organizacijos laikosi savivaldybės atliekų tvarkymo taisyklių;
- ✚ organizuoja šiukšlių ir atliekų, kurių turėtojo nustatyti neįmanoma arba jis neegzistuoja, tvarkymo organizavimą;

¹ Visagino savivaldybėje kaimo vietovėje 2020 m. gyveno 204 gyventojai.

- ✚ vykdo visuomenės informavimą ir švietimą.

Anykščių rajono savivaldybės komunalinių atliekų tvarkymo sistema apima šių atliekų tvarkymą:

- ✚ mišrių (likusių po pirminio rūšiavimo) komunalinių atliekų;
- ✚ buityje susidarančių antrinių žaliavų, pakuočių ir pakuočių atliekų;
- ✚ buityje susidarančių biologiškai skaidžių atliekų (maisto, žaliųjų ir kt.);
- ✚ buityje susidarančių didelių gabaritų atliekų ir naudotų padangų;
- ✚ tekstilės atliekų;
- ✚ buityje susidarančių elektros ir elektroninės įrangos atliekų;
- ✚ statybos ir griovimo atliekų;
- ✚ komunalinių pavojingų buities atliekų;
- ✚ gatvių, šaligatvių ir teritorijų valymo sąslavų;
- ✚ šiukšlių ir atliekų, kurių turėtojo nustatyti neįmanoma;
- ✚ kitų atliekų, kurios išskiriamos pagal poreikį teisės aktais, įskaitant savivaldybės priimtus teisės aktus.

Savivaldybių administracijos rengia, o tarybos tvirtina savivaldybių atliekų tvarkymo planus ir atliekų tvarkymo taisykles. Anykščių rajono savivaldybės tarybos 2015 m. rugsėjo 24 d. sprendimu Nr.1-TS-262 dėl „Anykščių rajono savivaldybės komunalinių atliekų tvarkymo 2014–2020 metams plano patvirtinimo“ buvo patvirtintas rajono atliekų tvarkymo planas, o 2016 m. gruodžio 22 d. Anykščių rajono savivaldybės tarybos sprendimu Nr. 1-TS-319 dėl „Dėl Anykščių rajono savivaldybės atliekų tvarkymo taisyklių patvirtinimo“ ir atliekų tvarkymo taisyklės.

Siekiant sukurti regioninę atliekų tvarkymo sistemą, Utenos regiono savivaldybės 2004 m. spalio 22 d. įsteigė uždarytą akcinę bendrovę „Utenos regiono atliekų tvarkymo centras“ (toliau – UAB „URATC“) (įregistruotas 2005 m. sausio 28 d.). UAB „URATC“ įsteigtas, siekiant sukurti ir įdiegti (įgyvendinant Sanglaudos fondo lėšomis finansuojamą projektą „Utenos regiono atliekų tvarkymo sistemos sukūrimas“) Utenos regioninę atliekų tvarkymo sistemą, užtikrinti, kad ši sistema veiktų nuolat ir ja galėtų naudotis akcininkų administruojamų teritorijų gyventojai, tenkinant viešuosius interesus atliekų tvarkymo srityje. 2012 m. gegužės 14 d. įregistruotuose naujuose bendrovės įstatuose pagrindiniu bendrovės veiklos tikslu apibrėžta – vykdamas nepavojingų atliekų tvarkymo ir šalinimo veiklą, vykdyti atliekų tvarkymo užduotis.

Komunalinių atliekų tvarkymo paslaugų organizavimą Lietuvos Respublikos atliekų tvarkymo įstatymo numatyta tvarka į komunalinių atliekų tvarkymo regioną įeinančios savivaldybės gali pavesti komunalinių atliekų tvarkymo sistemos administratoriui – vienos, kelių ar visų į komunalinių atliekų tvarkymo regioną įeinančių savivaldybių įsteigtam juridiniam asmeniui. UAB „URATC“ vykdo regioninę veiklą:

- ✚ Utenos regiono atliekų tvarkymo įrenginių: Utenos regioninio nepavojingų atliekų sąvartyno, komunalinių atliekų mechaninio ir biologinio apdorojimo įrenginių;
- ✚ Atliekų priėmimo, laikino saugojimo aikštelių ir biologiškai skaidžių atliekų kompostavimo aikštelių eksploatacija, priežiūra, plėtimas, modernizacija, kompleksinio aplinkos monitoringo vykdymas;
- ✚ Uždarytų sąvartynų priežiūra ir aplinkos monitoringo vykdymas;

- ✚ Teisės aktų, susijusių su atliekų tvarkymu, pakeitimų iniciavimas, pastabų rengiamiems teisės aktams teikimas;
- ✚ Duomenų apie priimamus, tvarkomus, šalinamus atliekų kiekius eksploatuojamuose atliekų tvarkymo įrenginiuose kaupimas, sisteminimas ir teikimas atsakingoms institucijoms įstatymų nustatyta tvarka;
- ✚ Visuomenės informavimas, konsultavimas, švietimas atliekų tvarkymo ir prevencijos klausimais;
- ✚ Steigėjų pavestų užduočių ir priskirtų funkcijų vykdymas.

Remiantis Atliekų tvarkymo įstatymu, komunalinių atliekų surinkimą Regiono savivaldybių teritorijose vykdo įmonės, sudariusios sutartis su savivaldybėmis arba savivaldybių kartu įsteigtu komunalinių atliekų tvarkymo sistemos administratoriumi.

Atliekų tvarkymo įstatymas reglamentuoja gamintojų ir importuotojų atsakomybę – pakuočių ir pakuočių atliekų, elektros ir elektroninės įrangos, alyvų, transporto priemonių ir kitų apmokestinamųjų gaminių tvarkymo veiklos, bendradarbiavimo su savivaldybėmis principus.

Pagrindinės komunalines atliekas tvarkančių įmonių vykdomos veiklos funkcijos:

- ✚ mišrių komunalinių atliekų surinkimas ir pervežimas į MBA;
- ✚ atliekų turėtojų aprūpinimas mišrių komunalinių atliekų surinkimo kontaineriais;
- ✚ kolektyvinių kontainerių priežiūra;
- ✚ buityje susidarančių didžiųjų atliekų surinkimas apvažiavimo būdu;
- ✚ pagal atskiras sutartis su atliekų turėtojais statybos ir griovimo atliekų vežimas;
- ✚ biologiškai skaidžių (virtuvės maisto atliekos) ir/ar žaliųjų atliekų (žolė, medžių šakos, lapai) rinkimas ir vežimas;
- ✚ informacijos teikimas savivaldybei apie aptarnaujamus atliekų turėtojus, ataskaitų apie surinktus kiekius, atliekų susikaupimo normas, mokamus mokesčius;
- ✚ antrinių žaliavų, pakuotės ir pakuotės atliekų, tekstilės atliekų surinkimas ir tvarkymas;
- ✚ pakuočių ir jų atliekų, EEĮA, baterijų, akumuliatorių ir apmokestinamųjų gaminių atliekų papildančių surinkimo sistemų diegimas (gamintojų ir importuotojų ar licencijuotos organizacijos).

Šiuo metu Anykščių rajono savivaldybėje komunalines ir kitas atliekas tvarkančių įmonių sąrašas pateikiamas 2 lentelėje.

1 lentelė. Atliekų tvarkytojai Anykščių rajono savivaldybėje ²

Savivaldybė	Atliekų tvarkytojo pavadinimas	Sutartis su savivaldybe	Sutarties pasirašymo su savivaldybe data	Veikla
Anykščių r. sav.	Asociacija „EEPA“	Turi	2017-10-31	Buityje susidarančių pavojingų ir EEJ atliekų surinkimas
	Autogamintojų ir importuotojų asociacija „AGIA“	Turi	2017-10-31	Buityje susidarančių pavojingų ir EEJ atliekų surinkimas
	UAB „Anykščių komunalinis ūkis“	Turi	2020-02-27	Mišrių komunalinių, butyje susidarančių pavojingų, biologiškai skaidžių, popieriaus, stiklo, plastiko, didžiųjų, statybos ir griovimo, EEJ, padangų atliekų surinkimas
	VšĮ „Elektronikos gamintojų ir importuotojų organizacijos“	Turi	2013-11-29	Buityje susidarančių pavojingų ir EEJ atliekų surinkimas
	VšĮ „Žaliasis taškas“	Turi	2013-07-10	Pakuočių atliekų tvarkymas
	VšĮ „Gamtos ateitis“	Turi	2015-02-10	Pakuočių atliekų tvarkymas

Šaltinis: AAA, Anykščių rajono savivaldybės duomenys

3.3. Komunalinių atliekų tvarkymo sistemos finansavimas

Komunalinių atliekų tvarkymo sistemos finansavimo poreikis apima Utenos regione bei Anykščių rajono savivaldybės teritorijoje įgyvendinamus atliekų tvarkymo sektoriaus vystymo projektus, atliekų tvarkymo (atliekų surinkimo ir transportavimo, atliekų šalinimo, apdorojimo, įmokos administravimo) sąnaudas. Atliekų tvarkymo sistema finansuojama iš įvairių šaltinių –įmokų, gautų už suteiktas komunalinių atliekų

² Paprastai pasibaigus Sutarčių galiojimui ir nė vienai šaliai nepareiškus kitaip, Sutarties galiojimas pratęsiamas dar vieniems metams. Pratęsimų skaičius neribojamas.

priėmimo, šalinimo ar apdorojimo paslaugas, ES paramos bei skolintų lėšų.

3.3.1 Investicinių projektų įgyvendinimas

Investicinių projektų įgyvendinimas – svarbi regioninės atliekų tvarkymo sistemos dalis, leidžianti įgyvendinti uždavinius, numatytus atliekų tvarkymą reglamentuojančiuose teisės aktuose. Žemiau pateikiama informacija apie Utenos regione Anykščių rajono savivaldybės teritorijoje vykdytus ir / ar vykdomus investicinius ar komunalinių atliekų tvarkymo sistemos plėtros projektus.

UAB „Utenos regiono atliekų tvarkymo centras“ 2020 m. pradėjo įgyvendinti projektą „Maisto / virtuvės atliekų apdorojimo pajėgumų sukūrimas Utenos regione“. Projekto tikslas – pagerinti komunalinių atliekų tvarkymo sistemą Utenos regione. 2020 m. gruodžio 29 d. bendrovė pateikė paraišką projekto „Maisto / virtuvės atliekų apdorojimo pajėgumų sukūrimas Utenos regione“ finansavimui gauti, o 2021 m. kovo 31 d. pasirašė projekto Nr.05.2.1-APVA-R-008-91-0012 „Komunalinių atliekų infrastruktūros plėtra“ finansavimo ir administravimo sutartį. Bendra projekto vertė yra 2 322 108,15 Eur (iš jų ES lėšos sudaro 1 973 791,93 Eur, nuosavos lėšos sudaro – 348 316,22 Eur). Projekto metu bus atlikti esamų mechaninio ir biologinio apdorojimo įrenginių infrastruktūros pritaikymo darbai maisto / virtuvės atliekų paruošimui perdirbti. Perkami rangos darbai ir įranga (smulkinimo kaušas, vartytuvas, sijotuvas, frontalinis krautuvas, rūšiavimo linija), tai pat bus vykdoma visuomenės informavimo kampanija maisto / virtuvės atliekų prevencijos ir tvarkymo klausimais. Utenos regione bus sukurti 3 800 tonų per metus rūšiuojamuoju būdu iš gyventojų surenkamų maisto ir virtuvės atliekų apdorojimo pajėgumai.

Vykdam projektą „Utenos regiono komunalinių atliekų tvarkymo sistemos plėtra“ Nr. VP3-3.2-AM-01-V-02-006, UAB „Utenos regiono atliekų tvarkymo centras“ su rangovu UAB „Manfula“ 2013 m. rugpjūčio 29 d. sudarė rangos sutartį „Utenos regiono komunalinių atliekų tvarkymo sistemos plėtra: mišrių komunalinių atliekų mechaninio ir biologinio apdorojimo įrenginių projektavimas, tiekimas ir statyba Utenoje“ MBA įrenginiai pradėjo veikti 2016 metų pradžioje.

2 lentelė. Utenos MBA įrenginių charakteristikos

Parametras	Reikšmė
Mechaninio apdorojimo įrenginių projektinis pajėgumas, t/metus	45200
Projektinis pajėgumas per dieną, t/d	175
Biologinio apdorojimo įrenginių projektinis pajėgumas, t/metus	15000
Priėmimo zonos projektinis pajėgumas, t	331
Atskiriamos antrinės žaliavos	LDPE, kartonas, popierius, stiklas, spalvoti ir juodieji metalai, PVC, HDPE, PET
Biodujų gamyba	Numatyta
Biologiškai skaidžios dalies apdorojimo būdas	Stabilizuoto komposto gamyba

Šaltinis: UAB „URATC“

Įgyvendinant projektą „Utenos regiono komunalinių atliekų tvarkymo sistemos plėtra“ 2013 m. gruodžio 16 d. su UAB „Kaluva“ buvo sudaryta kompostavimo konteinerių (6000 vienetų) pirkimo sutartis, kurios vertė – 170 000 Eur be PVM. Nupirkti konteineriai buvo išdalyti regiono gyventojams.

Anykščių rajono savivaldybė taip pat per pastaruosius metus teikė paraiškas gauti finansavimą atliekų tvarkymo infrastruktūros plėtrai:

- ✚ Paraiška Nr. ATP-AM-AZK01-0012 individualiems antrinių žaliavų surinkimo konteineriams įsigyti. Projekto tikslas – pagerinti antrinių atliekų tvarkymo paslaugos kokybę Anykščių rajone, įsigyjant antrinių atliekų surinkimo konteinerius ir siekiant plėsti antrinių atliekų surinkimo tinklą;
- ✚ Paraiška Nr. ATP-AM-API01-0007 biologinių atliekų surinkimo priemonėms įsigyti. Projekto tikslas – pagerinti atliekų tvarkymo paslaugos kokybę Anykščių rajone, įsigyjant biologinių atliekų surinkimo konteinerius;
- ✚ Paraiška Nr. ATP-AM-TEK01-0013 tekstilės atliekų surinkimo konteineriams įsigyti. Projekto tikslas – pagerinti atliekų tvarkymo paslaugos kokybę Anykščių rajone, įsigyjant tekstilės atliekų surinkimo konteinerius.

Įgyvendinant projektą „Komunalinių atliekų tvarkymo infrastruktūros plėtra Anykščių rajono savivaldybėje“ (Nr. 05.2.1-APVA-R-008-91-0003), Anykščių rajone buvo įrengta 31 pusiau požeminė konteinerių aikštelė, taip pat išplėsta projekto partneriui, UAB „Utenos regiono atliekų tvarkymo centras“ priklausanti didelių gabaritų atliekų surinkimo aikštelė (Vairuotojų g. 18, Anykščiai) ir įsigyti trys konteineriai statybos, griovimo, stiklo ir plastiko stambiagabaritėms atliekoms surinkti.

3.3.2. Komunalinių atliekų tvarkymo sistemos finansavimas

Remiantis galiojančia Atliekų tvarkymo įstatymo redakcija, Anykščių rajono savivaldybės nustatomo mokesčio už komunalinių atliekų tvarkymą kainodara turi būti paremta proporcingumo, nediskriminavimo, solidarumo ir „teršėjas moka“ principais. Utenos regiono savivaldybių įmokų už atliekų tvarkymą kainodaros pagrindą sudaro atliekų tvarkymo sistemos sąnaudos.

Anykščių rajono savivaldybės atliekų tvarkymo sistemos sąnaudų dedamosios:

- ✚ Komunalinių atliekų surinkimo ir pervežimo iki MBA įrenginių ar kitų regioninio apdorojimo įrenginių sąnaudos;
- ✚ Vietinės rinkliavos / tarifo administravimo sąnaudos;
- ✚ Komunalinių atliekų šalinimo sąnaudos (infrastruktūros eksploatacijos ir kt. sąnaudos).

Komunalinių atliekų šalinimo, apdorojimo – UAB „URATC“ patiriamas sąnaudas sudaro:

- ✚ Atliekų tvarkymo MBA įrenginiuose sąnaudos;
- ✚ Šalinimo veiklos sąnaudos – visos su Utenos regioninio sąvartyno eksploatavimu susijusios sąnaudos: darbuotojų darbo užmokestis ir su juo susijusios išlaidos, ilgalaikio turto nusidėvėjimas, elektros, vandens ir nuotekų tvarkymo paslaugos, atliekų tvarkymo technikos eksploatacija,

degalai, tepalai, technikos remontas, draudimas, kitos eksploatacinės sąnaudos, atidėjiniai sąvartyno uždarymui;

- + Didžiųjų atliekų priėmimo aikštelių sąnaudos – didžiųjų atliekų priėmimo aikštelių eksploatacinės sąnaudos. Šias sąnaudas sudaro darbuotojų darbo užmokestis ir su juo susijusios sąnaudos, surinktų atliekų sutvarkymo sąnaudos, ilgalaikio turto nusidėvėjimas, kitos eksploatacinės sąnaudos (vanduo, elektra, draudimai, darbo priemonės ir pan.);
- + Žaliųjų atliekų kompostavimo aikštelių sąnaudos – aikštelėse dirbančių darbuotojų darbo užmokestis ir su juo susijusios išlaidos, ilgalaikio turto nusidėvėjimas, žaliųjų atliekų kompostavimo sąnaudos (technikos eksploatacija, degalai ir kt.), kitos eksploatacinės sąnaudos (vanduo, elektra, draudimas, darbo priemonės ir kt.);
- + Įgyvendinamų projektų sąnaudos – su projektų įgyvendinimu susijusios sąnaudos;
- + UAB „URATC“ administracinės sąnaudos. Tai sąnaudos, į kurias įtrauktos administracijos darbuotojų darbo užmokestis ir su juo susijusios išlaidos, ilgalaikio turto nusidėvėjimas, administracinių patalpų nuoma, tarnybinio transporto eksploatacija, degalai, remontas, draudimas, kanceliarinės, ryšio, darbuotojų mokymų ir komandiruočių sąnaudos, konsultavimo paslaugos, paskolų palūkanų sąnaudos ir kt.

Remiantis atliekų tvarkymo įstatymu, komunalinių atliekų tvarkymo finansavimo sistema turi būti paremta „teršėjas moka“ ir „visų sąnaudų padengimo“ principu. Šie principai nusako, kad visos atliekų tvarkymo sistemoje susidariusios sąnaudos turi būti apmokėtos atliekų turėtojų ir (arba) medžiagų, ir gaminių, dėl kurių naudojimo susidaro atliekos, gamintojų arba importuotojų (gamintojo atsakomybės principas) lėšomis.

Aukščiau aptartus principus papildo šie atliekų tvarkymo įstatyme numatyti principai:

- + „Nediskriminavimo“ principas suprantamas kaip vienodų apmokestinimo sąlygų taikymas tos pačios kategorijos atliekų turėtojams;
- + „Proporcingumo“ principas teigia, kad apmokestinimas už atliekų tvarkymą negali būti akivaizdžiai neproporcingas atliekų turėtojui susidarančiam atliekų kiekiui;
- + „Solidarumo“ principas nusako idėją, kad viename atliekų tvarkymo regione visiems atliekų turėtojams turi būti pasiūlyta tokia pati atliekų tvarkymo kaina už tokios pačios kokybės paslaugas. Tokiu būdu šis principas taip pat reiškia, kad 1 t mišrių komunalinių atliekų pervežimo (t. y. atliekų nuvežimo iki regioninio sąvartyno) ir šalinimo regioniniame sąvartyne sąnaudos turi būti vienodos visoms Regiono savivaldybėms, t. y. paslaugos kaina atliekų turėtojui neturi priklausyti nuo atliekų turėtojo nutolimo nuo regioninio sąvartyno.

„Teršėjas moka“ principas Utenos regione įgyvendinamas remiantis Regiono savivaldybių pasirinkta apmokestinimo sistema – vietinė dvinarė rinkliava ar įmoka už komunalinių atliekų tvarkymą.

Dvinarė rinkliava – savivaldybės tarybos sprendimu nustatyta privaloma įmoka (susidedanti iš dviejų dedamųjų – pastoviosios ir kintamosios) už komunalinių atliekų surinkimą iš komunalinių atliekų turėtojų ir atliekų tvarkymą, įskaitant ir visos atliekų tvarkymo sistemos išlaikymą, atliekų rūšiavimo skatinimą,

mechaninio biologinio atliekų apdorojimo įrenginių, Utenos regioninio nepavojingų atliekų sąvartyno, didelių gabaritų atliekų surinkimo ir kompostavimo aikštelių, kitų atliekų tvarkymo priežiūrą ir eksploataciją. Galioja savivaldybės teritorijoje, kurią kiekvienas mokėtojas privalo sumokėti nustatyta tvarka. Rinkliavos dydžiai (kintamoji ir pastovioji dalys) nustatomi pagal tikslinę nekilnojamojo turto objektų naudojimo paskirtį, nustatytas komunalinių atliekų susikaupimo normas, apmokestinamuosius parametrus, priskirtas kintamas ir pastovias būtinąsias sąnaudas. Visi regiono gyventojai už mokamą rinkliavą turi teisę naudotis regionine komunalinių atliekų tvarkymo sistema, aprūpinami konteneriais, turi galimybes naudotis atliekoms rūšiuoti skirtomis kontainerinėmis aikštelėmis, didelių gabaritų atliekų aikštelėmis, naudotis kompostavimo aikštelėmis ir kita komunalinių atliekų tvarkymo infrastruktūra.

Lietuvos Respublikos aplinkos ministerija nustato nekilnojamojo turto objektų, kurių savininkai arba įgalioti asmenys privalo mokėti nustatyta rinkliavą, rūšių sąrašą (toliau – Sąrašas), kuris patvirtintas Lietuvos Respublikos aplinkos ministro 2013 m. vasario 20 d. įsakymu Nr. DI-150. Sąraše nurodyti gyvenamosios paskirties pastatai – statiniai, naudojami gyventi vienam ar daugiau, vienai ar daugiau šeimų. Kiekviena savivaldybė organizuoja tik jos teritorijoje susidarančių komunalinių atliekų tvarkymą. Atliekų turėtojai, veiklą vykdantys ar gyvenantys (turintys nekilnojamojo turto) keliuose savivaldybėse, turi naudotis kelių atitinkamų savivaldybių organizuotomis komunalinių atliekų tvarkymo sistemomis.

Anykščių rajono savivaldybės tarybos 2021 m. birželio 30 d. sprendimu Nr.1-TS-207 buvo patvirtinta veitinė rinkliava, o kaip kintamoji dalis nustatyta naudojamų komunalinių atliekų kontenerių ištuštinimo skaičius ir tūris.

Įvesta dvinarė rinkliava ar įmoka už komunalinių atliekų tvarkymą, kai gyventojai turi galimybę daugiau rūšiuodami mokėti mažiau, turėtų skatinti gyventojus labiau rūšiuoti. Tačiau vykdomi šalinamų atliekų morfologiniai tyrimai rodo informaciją apie liekančius didelius antrinių žaliavų kiekius. Galima teigti, kad tik finansinių priemonių siekiant skatinti gyventojus rūšiuoti atliekas nepakanka arba finansinės priemonės turėtų daryti dar didesnę įtaką gyventojų sumokamiems mokesčiams už komunalinių atliekų tvarkymą.

3.4. Komunalinių atliekų tvarkymo infrastruktūra

Įgyvendinant ES finansuojamus projektus ir dalinai finansuojant savivaldybių lėšomis, Utenos regione sukurti komunalinių atliekų tvarkymo pajėgumai, atitinkantys susidarančių atliekų kiekius ir leidžiantys įgyvendinti esamo Valstybinio, regioninio ir savivaldybių atliekų tvarkymo planų tikslus ir užduotis.

Įgyvendinant projektą „Utenos regiono atliekų tvarkymo sistemos sukūrimas“ Nr. 2004/LT/16/C/PE/003, 2008 m. vasario 1 d., Utenos rajone Mockėnų kaime oficialiai buvo pradėtas eksploatuoti regioninis nepavojingų atliekų sąvartynas. Projektinė sąvartyno talpa – 610 000 tonų, arba 656 799 m³, šiuo metu užpildyta 68,02 proc. projektinės talpos. Esant dabartiniam atliekų tvarkymo kiekiui (apie 20 000 tonų per metus, įskaitant gamybines atliekas ir atliekas, naudojamas perdengimams), esamos sąvartyno talpos užteks 5–6 metams. Utenos regioniniame sąvartyne vykdomos šios veiklos:

- Nepavojingų atliekų priėmimas, svėrimas ir registravimas;

- ✚ Nepavojingų atliekų šalinimas sąvartyne;
- ✚ Statybos ir griovimo atliekų apdorojimas;
- ✚ Sąvartyno dujų surinkimas ir apdorojimas (ateityje);
- ✚ Filtrato, gamybinių nuotekų surinkimas ir perdavimas į nuotekų valymo įrenginius;
- ✚ Sąvartyno monitoringas ir priežiūra.

Vadovaujantis VATP reikalavimais, savivaldybės iki 2015 m. sausio 1 d. turėjo patvirtinti konteinerių aikštelių išdėstymo schemas, o pasikeitus teisės aktuose nustatytiems antrinių žaliavų surinkimo reikalavimams, jas atnaujinti. Įrengiant tokias antrinių žaliavų surinkimo aikšteles, turi būti laikomasi reikalavimų:

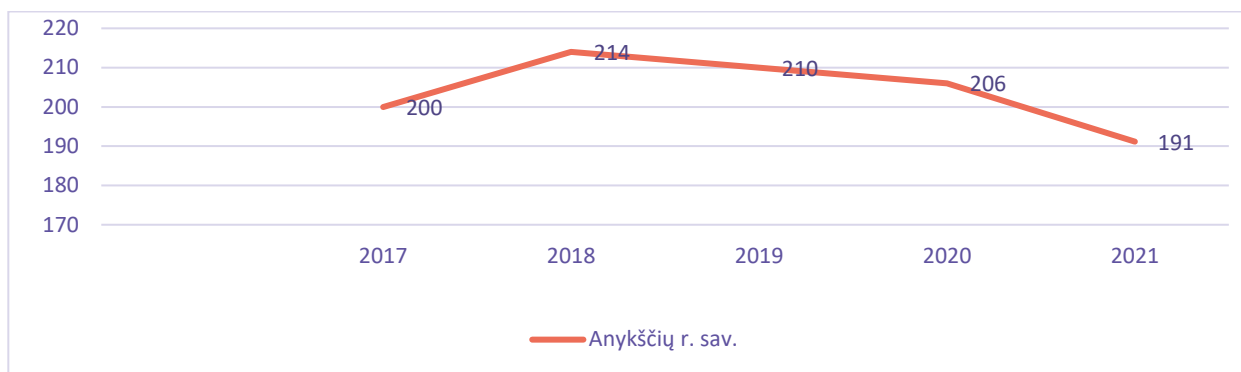
- ✚ savivaldybių gyvenamuosiuose daugiabučių namų rajonuose ne mažiau kaip po vieną antrinių žaliavų surinkimo konteinerių aikštelę 800 gyventojų šalia mišrių komunalinių atliekų konteinerių ar kitose gyventojams patogiose, estetiškai įrengtose ir visuomenės sveikatos saugos reikalavimus atitinkančiose vietose;
- ✚ vidutiniai atstumai iki antrinių žaliavų surinkimo konteinerių aikštelių nustatomi rengiant (atnaujinant) ir tvirtinant konteinerių aikštelių išdėstymo schemas;
- ✚ savivaldybių gyvenamuosiuose individualių namų kvartaluose, kai individualių namų savininkai neaprūpinti individualiais pakuočių ir stiklo atliekų surinkimo kontaineriais, ir miesteliuose, sodų ir garažų savininkų bendrijų teritorijose įrengti ne mažiau kaip po vieną antrinių žaliavų surinkimo konteinerių aikštelę.

3 lentelė. Konteinerinių aikštelių patvirtinimas Anykščių rajono savivaldybėje

Savivaldybė	Savivaldybės sprendimas / Įsakymas	Papildymas
Anykščių rajono savivaldybė	Anykščių rajono savivaldybės administracijos direktoriaus 2016 m. liepos 1 d. įsakymas Nr. 1-AJ-517 „Dėl antrinių žaliavų surinkimo konteinerių aikštelių išdėstymo schemas ir vietų patvirtinimo“.	Anykščių rajono savivaldybės administracijos direktoriaus 2018 m. gegužės d. įsakymas Nr. „Dėl antrinių žaliavų surinkimo konteinerių aikštelių išdėstymo schemas ir vietų patvirtinimo“ pakeitimo.

Šaltinis: savivaldybės informacija

Anykščių rajono savivaldybės teritorijoje per pastaruosius kelerius metus (2017–2020 m.) pastatytų antrinių žaliavų surinkimo konteinerių aikštelių kiekis nesikeitė, 2020 m. viena antrinių žaliavų konteinerių aikštele naudojosi 206 gyventojai (2021 m. viena aikštele naudojosi 191 gyventojas).

3 pav. Gyventojų skaičius, kuriems tenka viena antrinių žaliavų konteinerių aikštelė

Pastebima, kad nevertinant esamo rūšiuojamųjų konteinerių kiekio (tiek individualių rūšiavimo konteinerių, tiek konteinerinių aikštelių), surenkami antrinių žaliavų, pakuočių ir pakuotės atliekų kiekiai nėra dideli. Tvarkomų MBA atliekų morfologiniai tyrimai rodo, kad papildomai galėtų būti išrūšiuojama dar iki 50 kg antrinių žaliavų ar pakuotės atliekų vienam gyventojui (žr. 12 lentelė). Detalūs duomenys apie Anykščių rajono savivaldybėje esamas konteinerines aikšteles ir konteinerių kieki pateikti 3 ir 4 prieduose.

Anykščių rajono savivaldybėje antrinėms žaliavoms ir pakuočių atliekoms surinkti skirtų konteinerių skaičius kiekvienais metais auga. Paprastai šie konteineriai (didesnės talpos) statomi kartu su MKA konteineriais konteinerinėse aikštelėse, o individualių gyvenamųjų namų savininkai aprūpinami 120–240 l talpos individualiais konteineriais stiklo, pakuočių, popieriaus ir plastiko, metalo atliekoms surinkti. Konteinerius aptarnauja įmonės, pasirašiusios sutartis su savivaldybėmis (paprastai tos pačios įmonės, kurios renka MKA). Detalūs duomenys pateikti 4 priede.

4 lentelė. Antrinių žaliavų ir pakuočių atliekų surinkimo konteineriai Anykščių rajono savivaldybėje

Konteinerių rūšis, paskirtis	Vieno ir dviejų butų gyvenamųjų namų butų savininkai, vnt.	Individualūs pakuočių ir antrinių žaliavų konteineriai		
		Mišri pakuotė	Stiklo pakuotė	Aprūpinimas, %
Konteinerių talpa, m ³		0,24	0,12	
Anykščių r. sav.	8 908	6 740	6 486	73 %

Vidutiniškai Anykščių rajono savivaldybėje apie 73 proc. individualių namų aprūpinti individualiais rūšiavimo konteineriais, o daugiabučių namų gyventojams skirtos antrinių žaliavų konteinerių aikštelės vidutiniškai aptarnauja 206 gyventojus, regiono gyventojams sudarytos visos sąlygos pirminiam rūšiavimui.

Vadovaujantis VATP reikalavimais, siekiant didinti perdirbamų atliekų kiekius ir mažinti biologiškai skaidžių atliekų šalinimą į sąvartyną, savivaldybės privalėjo planuoti ir organizuoti komunalinių atliekų tvarkymo sistemą, kad regioniniuose ir savivaldybių atliekų tvarkymo planuose būtų numatytos ir vykdomos biologiškai skaidžių atliekų tvarkymo infrastruktūros ir rūšiuojamųjų atliekų užduotys. Šiems uždaviniams

įgyvendinti savivaldybių teritorijose įrengtos žaliųjų atliekų kompostavimo aikštelės, prie kapinių įrengti specialūs konteineriai žaliosioms atliekoms surinkti. Skatinant žaliųjų atliekų namudinį kompostavimą 2014–2020 m., Anykščių rajono savivaldybėje buvo išdalytos 1736 kompostavimo dėžės.

Rajono gyventojai namų ūkyje susidariusias žaliąsias atliekas taip pat gali nemokamai pristatyti į Utenos regiono kompostavimo aikšteles:

5 lentelė. Žaliųjų atliekų kompostavimo aikštelė Anykščių rajono savivaldybėje

Savivaldybė	Adresas	Pajėgumai t / metus
Anykščių r.:	Anykščių r.: Šeimyniškių k.	2000

Šaltinis: UAB „URATC“ duomenys

Vadovaujantis VATP reikalavimais, savivaldybės turėjo užtikrinti, kad būtų eksploatuojama ne mažiau kaip po vieną didelių gabaritų atliekų surinkimo aikštelę 50 tūkst. gyventojų, tačiau ne mažiau kaip po vieną tokią aikštelę savivaldybėse. Anykščių rajono savivaldybėje veikia 1 APLSA:

6 lentelė. APLSA Utenos regione

Savivaldybė	Adresas	Projektiniai pajėgumai t / metus
Anykščių r.:	Vairuotojų g. 18	1110

Šaltinis: UAB „URATC“

3.5. Viešųjų komunalinių atliekų tvarkymo paslaugų teikimo lygis

Savivaldybės, įgyvendindamos planavimo dokumentų reikalavimus, turi užtikrinti viešosios komunalinių atliekų tvarkymo paslaugos visuotinumą, kokybę ir prieinamumą. Visuotinumą principas laikomas užtikrintu, kai viešoji komunalinių atliekų tvarkymo paslauga teikiama ne mažiau kaip 95 proc. savivaldybės teritorijos asmenų, kuriems toje teritorijoje nuosavybės teise priklauso nekilnojamojo turto objektai (išskyrus žemės sklypus be pastatų) ar kurie kitu pagrindu teisėtai valdo ar naudoja šiuos objektus.

2020 m. Anykščių rajono savivaldybėje viešosios komunalinių atliekų tvarkymo paslaugos buvo teikiamos 93 proc. gyventojų.

7 lentelė. Viešosios komunalinių atliekų tvarkymo paslaugos plėtros užduočių vykdymas Anykščių rajono savivaldybėje, 2020 m.

Savivaldybė	Gyventojų skaičius, kuriems teikiama paslauga, %	Ūkio subjektų skaičius, kuriems teikiama paslauga, %
Anykščių r. sav.	93 %	93 %

Šaltinis: AAA

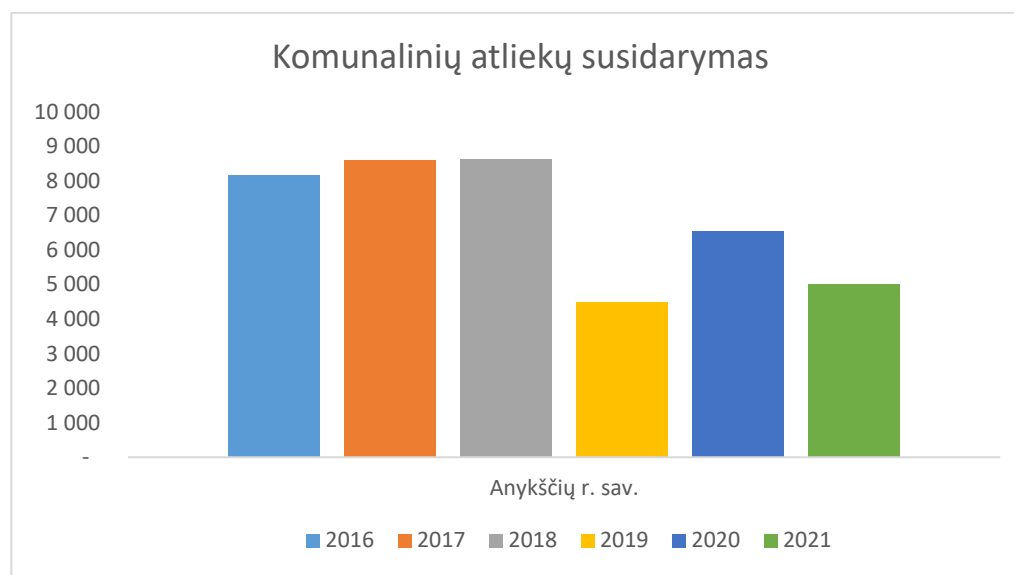
Verta atkreipti dėmesį, kad šis rodiklis atspindi įmokos už komunalinių atliekų tvarkymą mokėtojų kiekio santykį su bendru nuosavybės turto turėtojų skaičiumi. Pradėjus taikyti dvinarę įmoką, tapo sudėtinga

įvertinti paslaugos teikiamumą ūkio subjektams, nes mokesčių mokėtojais tapo nekilnojamojo turto objektų savininkai, kurie dažniais atvejais yra nekilnojamojo turto fiziniai asmenys. Taip pat reikia atkreipti dėmesį į AAA duomenų bazės netikslumus – kai kiekvienais metais nurodomi skirtingi nekilnojamojo turto savininkai (tiek juridiniai, tiek fiziniai).

Dėl šios priežasties komunalinių atliekų paslaugos užtikrinimo vertinimas turėtų būti atliekamas ne mokesčio už komunalinių atliekų tvarkymą mokėtojų kiekio santykiu su nuosavybės turto turėtojų skaičiumi, o vertinant faktines gyventojų galimybes naudotis viešąja komunalinių atliekų tvarkymo paslauga.

3.6. Komunalinių atliekų susidarymas

AAA valstybinės atliekų apskaitos duomenimis, 2020 m. Utenos regiono savivaldybėse susidarė daugiau kaip 41 tūkst. tonų komunalinių atliekų, o Anykščių rajono savivaldybėje 6 552 tonos komunalinių atliekų. Reikia pažymėti, kad į šį kiekį nėra įtrauktos namų ūkyje sutvarkomos atliekos (žaliųjų atliekų kompostavimas ir kt.), atskirai ne per savivaldybių sistemas surenkamos antrinės žaliavos, pakuočių atliekos, elektros ir elektronikos, statybos, griovimo atliekos ir nuotekų dumblas iš vandens valymo įrenginių. Detalūs duomenys pateikti 5 priede.

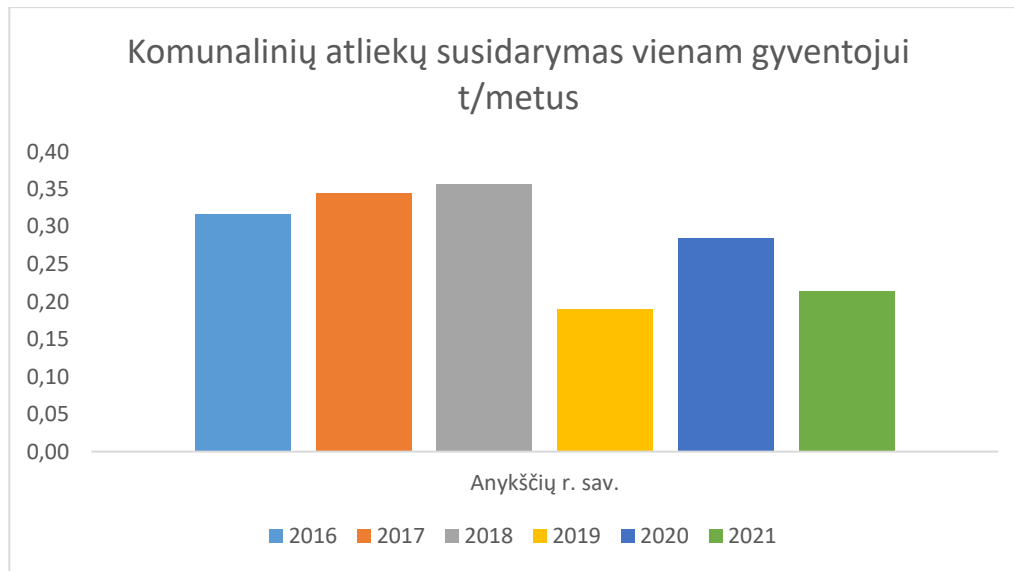

4 pav. Susidaręs komunalinių atliekų kiekis Anykščių rajono savivaldybėje, tonos

Pastebima, kad susidarantys komunalinių atliekų kiekiai Anykščių rajono savivaldybėje analizuojamu 2016–2020 m. laikotarpiu mažėjo. Anykščių rajono savivaldybėje susidariusių atliekų kiekis 2016–2020 m. laikotarpiu sumažėjo nuo 8,1 tūkst. tonų iki 6,5 tūkst. tonų. Toks mažėjimas susijęs tiek su gyventojų skaičiaus mažėjimu, tiek su bendra atliekų prevencija, tai turėjo įtakos atliekų normos vienam gyventojui mažėjimas.

Vidutiniškai vienam Anykščių rajono savivaldybės gyventojui 2020 m. susidarė apie 280 kg komunalinių

atliekų. Šis rodiklis yra mažesnis nei Lietuvos vidurkis (483 kg), o „Eurostato“ duomenimis, 2020 m. ES vidutinis komunalinių atliekų kiekis vienam gyventojui siekė 505 kg.

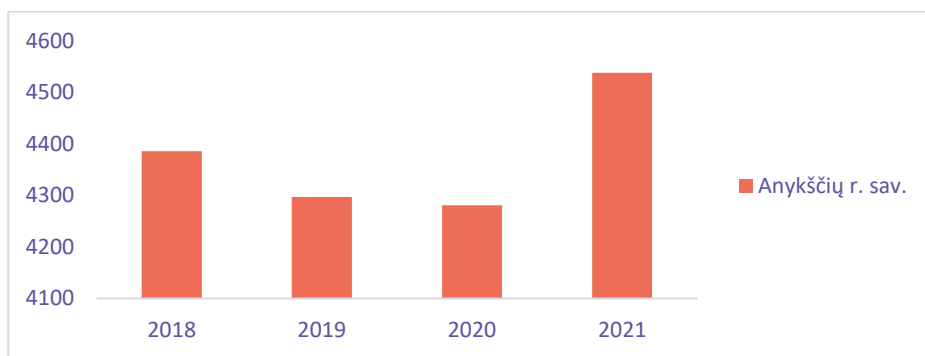

5 pav. Susidaręs komunalinių atliekų kiekis Utenos regiono savivaldybėse, tonos vienam gyventojui

Nežiūrint kad komunalinių atliekų susidarymo norma svyruoja, tačiau bendrai tendencija yra aiški – pastebimas netolygus susidariusių atliekų, tenkančių vienam gyventojui, mažėjimas.

3.7. MKA surinkimas ir MBA

Visos Utenos regione, įskaitant ir Anykščių rajono savivaldybėje surinktos mišrios komunalinės atliekos (toliau – MKA) transportuojamos į Mechaninio biologinio apdorojimo (toliau – MBA) įrenginius, kurie yra regioninio sąvartyno teritorijoje ir juos eksploatuoja UAB „URATC“. Utenos MBA pradėjo veikti 2016 m. pabaigoje. Pagrindinė Utenos MBA paskirtis – sumažinti Utenos regioniniame nepavojingų atliekų sąvartyne šalinamus atliekų kiekius, atskiriant antrines žaliavas (metalus, plastikus, popierių / kartoną), degiąsias atliekas ir biologiškai skaidžią frakciją, kuri vėlesniu etapu apdorojama anaerobiniu būdu ir išskiriamos biodujos, kurios naudojamos elektros energijos ir šilumos gamybai. Po biologinio apdorojimo likęs techninis kompostas toliau naudojamas eksploatuojant sąvartyną.

6 pav. MBA ir sąvartyne tvarkomos Anykščių rajono savivaldybės atliekos, tonos (1)

Atliekos, esančios MBA įrenginiuose, rūšiuojamos atskiriant tolesniam apdirbimui ir naudojimui tinkančias antrines žaliavas (apie 1,5 proc. nuo bendro šalinamo atliekų kiekio, neskaitant drėgmės nuostolių), o biologiškai skaidžios atliekos (apie 50 proc. nuo bendro šalinamo atliekų kiekio, neskaitant drėgmės nuostolių) – apdorojamos. MBA įrenginiuose taip pat gaunamos degiosios atliekos, skirtos energijai gauti, kurių srautas sudaro apie 23 proc. visų atliekų, o netinkamos perdirbti ir apdoroti atliekos šalinamos sąvartyne (apie 23 proc.).

8 lentelė. Mišrių komunalinių atliekų mechaninio rūšiavimo ir biologinio apdorojimo įrenginių veiklos rezultatai

Metai	Apdorotas atliekų kiekis	Atskirtas antrinių žaliavų kiekis		Biologiškai skaidi frakcija		Degiosios atliekos		Šalinama į sąvartyną	
	tonomis	tonomis	%	tonomis	%	tonomis	%	tonomis	%
2018	28 128	398	1,4	10 641	37,8	10 121	36	6 650	23,6
2019	28 415	410	1,4	9 987	35,1	7 632	26,9	6 735	23,7
2020	27 837	335	1,2	14 280	51,3	6 046	21,7	6 510	23,4
2021	27 663	414	1,5	14 953	54,1	6 469	23,3	5 866	21,2

Šaltinis: UAB „URATC“

Atskirta biologiškai skaidi frakcija toliau tvarkoma biologinio apdorojimo įrenginiuose, gaunant šilumos ir elektros energiją, kuri naudojama įmonės reikmėms.

9 lentelė. Biologiškai skaidžios frakcijos tvarkymas Utenos MBA

Metai	Apdorota biologiškai skaidi frakcija t/m	Stabilatas t/m	Dujos m ³	Elektros energija MW	Šilumos energija MWh
2018	10 641	5947,12	84 730	21,2	529,7
2019	9 987	6169,42	85 027	38,40	367,42
2020	14 280	5961,02	148 024	207,70	371,10
2021	14 953	6 951,140	205 686	246,500	406,500

Šaltinis: UAB „URATC“ duomenys

Apibrendrinant, apie 1,5 proc. visų atliekų, patekusių į MBA įrenginius, buvo rūšiuojamos atskiriant toliau apdirbti ir naudoti tinkančias antrines žaliavas, biologiškai skaidžios atliekos sudarė apie 50 proc. nuo bendro šalinamo atliekų kiekio. Atskirta biologiškai skaidi frakcija toliau tvarkoma biologinio apdorojimo įrenginiuose, gaunant šilumos ir elektros energiją. Reikia pasakyti, kad Utenos MBA išrūšiavimo procentai panašūs kaip kituose MBA Lietuvos įrenginiuose, o degių atliekų atskyrimas labiau priklauso nuo tokių atliekų poreikio, nei nuo technologinės linijos techninių parametrų. Iš kitos pusės, degių atliekų didinimas, nors ir mažina šalinamų į sąvartyną atliekų kiekius, tuo pačiu mažina ir perdirbamų ar kitaip panaudojamų atliekų kiekius.

3.8. Komunalinių atliekų šalinimas sąvartyne

Visos likusios po rūšiavimo komunalinės atliekos ir kitos atliekos, įskaitant ir juridinių asmenų gamybinės atliekas, kurių negalima perdirbti ar kitaip panaudoti, šalinamos regioniniame sąvartyne. Utenos regioninis sąvartynas įrengtas 2008 m. Nuo 2013 m. sausio mėn. pradėta eksploatuoti II sąvartyno sekcija. Iš viso planuojama įrengti 3 sąvartyno sekcijas. Numatoma Utenos regioninio sąvartyno talpa – 1,045 mln. tonų atliekų. Utenos regioninį sąvartyną eksploatuoja UAB „URATC“.

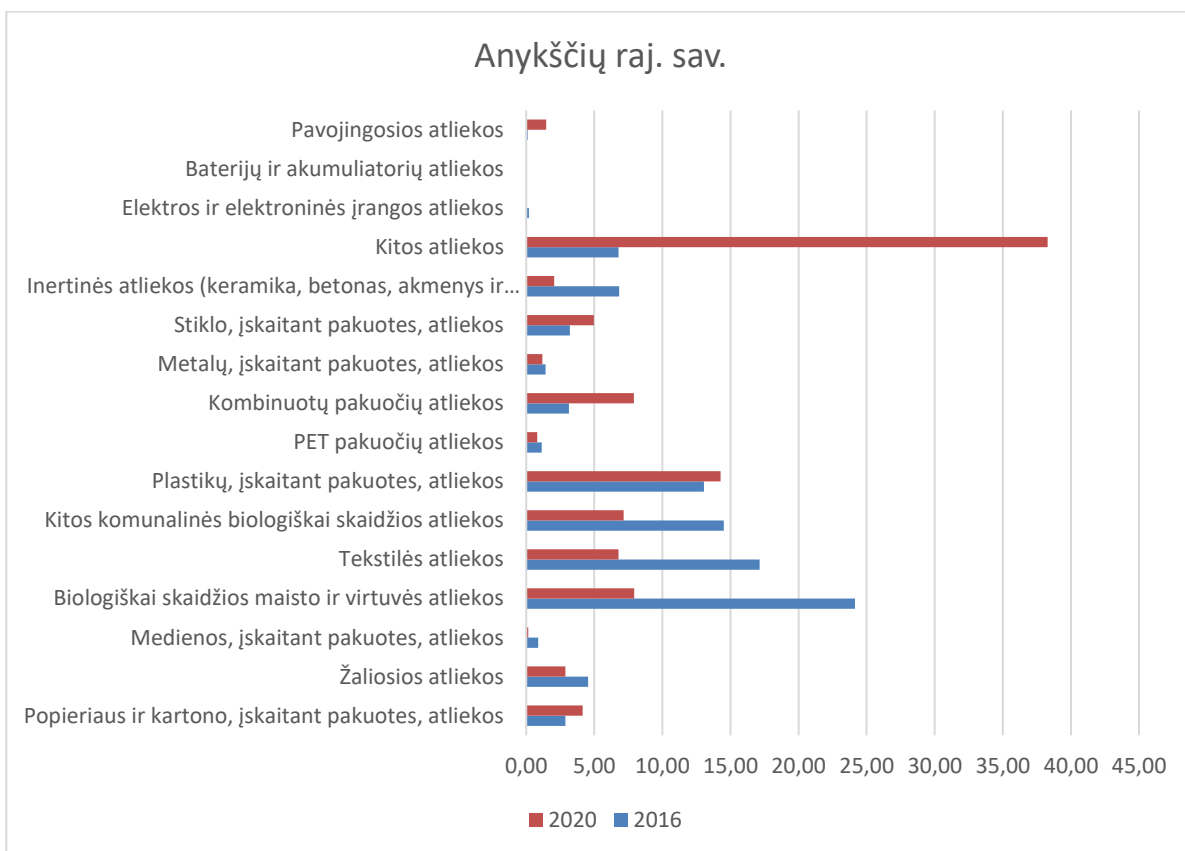
Didžiąją regioniniame nepavojingų atliekų sąvartyne šalinamų atliekų dalį (apie 50 proc.) sudaro likusios po mechaninio apdorojimo atliekos, kitos KA netinkamos perdirbti sudaro apie 16 proc., gamybinės atliekos sudaro apie 36 proc., beveik pusė šalinamų atliekų naudojama sąvartyno perdengimams.

10 lentelė. Šalinamų į regioninį sąvartyną atliekų kiekis, tonos

Atliekų srautas	2018 m.	2019 m.	2020 m.	2021 m.
Šalinama į sąvartyną po MBA	6 650	6 735	6 510	5 866
Iš viso šalinama KA į sąvartyną (kartu su MBA atliekomis)	8 253	9 077	8 623	7 750
Šalinama gamybinių atliekų sąvartyne	3 534	3 993	3 595	4 290
Iš viso šalinama į sąvartyną:	11 787	13 070	12 218	12 040
iš jų panaudojama perdengimams	-	6 700	8 259	6 921

Šaltinis: UAB „URATC“

Vadovaujantis LR Aplinkos ministro 2011 m. rugpjūčio 31 d. įsakymu Nr. D1-661 „Dėl regioniniuose nepavojingų atliekų sąvartynuose šalinamų mišrių komunalinių atliekų sudėties nustatymo ir komunalinių biologiškai skaidžių atliekų kiekio vertinimo tvarkos aprašo patvirtinimo“ – sąvartyno operatorius arba atitinkamai MBA, MA įrenginio operatorius pildo regioniniame nepavojingųjų atliekų sąvartyne tvarkymui ir (arba) į MBA, MA įrenginius priimamų mišrių komunalinių atliekų sudėties nustatymo ataskaitą. Į Utenos regioniniame sąvartyne šalinamų arba į MBA priimamų MKA sudėties nustatymo darbus (atliekų monitoringą) vykdo UAB „URATC“.

7 pav. Į Utenos MBA / MA įrenginius priimamų Anykščių rajono savivaldybės MKA sudėties nustatymo duomenys 2016–2020 m., proc.

Palyginti 2016–2020 m. duomenis, pastebima, kad nepriklausomai nuo didėjančio gyventojų aprūpinimo rūšiuojamaisiais konteneriais, antrinių žaliavų, tokių kaip stiklas, plastikas, įskaitant pakuotes, kombinuotos pakuotės, tekstilės atliekų kiekis šalinamose MKA ne tik kad nemažėja, bet net ir didėja. Tai leidžia daryti prielaidą, kad galėtų būti plečiamas atskiras antrinių žaliavų surinkimas.

11 lentelė. Šalinamų atliekų pagal frakcijas kiekiai 1 gyventojui kg / metus Anykščių rajono savivaldybėje, 2020 m.

Frakcija	kg / gyventojui
Popieriaus ir kartono, įskaitant pakuotes, atliekos	8,3
Žaliosios atliekos	5,7
Medienos, įskaitant pakuotes, atliekos	0,32
Biologiškai skaidžios maisto ir virtuvės ir kitos atliekos	15,8
Tekstilės atliekos	13,5
Plastikų, įskaitant pakuotes, atliekos	28,5
Kombinuotų pakuočių atliekos	15,8
Metallų, įskaitant pakuotes, atliekos	2,3
Stiklo, įskaitant pakuotes, atliekos	9,9

Šaltinis: konsultanto skaičiavimai pagal AAA ir Statistikos departamento duomenis

3.9. Antrinių žaliavų, įskaitant pakuočių atliekas, tvarkymas

VATP numatyta, kad iki 2020 m. turėtų būti perdirbama ar kitaip panaudojama ne mažiau kaip 65 proc. komunalinių atliekų (vertinant pagal atliekų kiekį) ir užtikrinama, kad iki 2020 m. mažiausiai 50 proc. (vertinant pagal atliekų kiekį) komunalinių atliekų sraute esančių popieriaus ir kartono, metalų, plastikų ir stiklo atliekų būtų paruošiama naudoti pakartotinai ir perdirbti.

Anykščių rajono savivaldybėje antrines žaliavas, įskaitant pakuočių atliekas, surenka ir tvarko įstatymų nustatyta tvarka parinkti atliekų tvarkytojai, kurie teikia paslaugas pagal sutarčių sąlygas. Atliekų turėtojai turi rūšiuoti antrines žaliavas jų susidarymo vietose. Daugiabučių namų gyventojai išrūšiuotas antrines žaliavas turi išmesti į konteinerinėse aikštelėse pastatytus antrinių žaliavų surinkimo konteinerius su atitinkamais užrašais, o individualių namų gyventojai turi būti aprūpinti rūšiuojamaisiais konteineriais. Pakuotės, pakuočių atliekos ir antrinės žaliavos iš individualių namų gyventojų surenkamos pagal nustatyta grafiką.

Remiantis AAA duomenimis, Anykščių rajono savivaldybėje, atskiru surinkimu antrinių žaliavų ir pakuočių vidutiniškai surenkama apie 700 tonų per metus. Daugiausia antrinių žaliavų ir pakuočių surenkama rūšiuojamojo surinkimo (stiklo, popieriaus ir plastmasės, metalo) konteineriais, apvažiavimo būdu ir perduodamos jų perdirbėjams. 2020 m. buvo perdirbta / panaudota pakartotinai 4 257 tonų, arba 68 proc., visų susidarantių komunalinių atliekų, sąvartyne pašalinta 1 365 tonų, arba 20 proc., visų susidarantių komunalinių atliekų.

Atskirai surenkamose antrinėse žaliavose, didžiausią dalį sudaro stiklas ir stiklo pakuotės, plastikas ir plastikinės pakuotės, popierius ir kartonas, popieriaus ir kartono pakuotės. Mažesnę dalį sudaro PET, metalinės ir kombinuotos pakuotės.

3.10. Biologiškai skaidžių atliekų tvarkymas

VATP numatyta, kad iki 2020 m. sąvartyne šalinamos biologiškai skaidžios atliekos turėtų sudaryti ne daugiau kaip 35 proc. 2000 m. susidariusių komunalinių biologiškai skaidžių atliekų. Vadovaujantis VATP reikalavimais, siekiant didinti perdirbamų atliekų kiekius ir mažinti biologiškai skaidžių atliekų šalinimą į sąvartyną, savivaldybės privalo taip planuoti ir organizuoti komunalinių atliekų tvarkymo sistemą, kad regioniniuose ir savivaldybių atliekų tvarkymo planuose būtų numatytos ir vykdomos biologiškai skaidžių atliekų tvarkymo infrastruktūros ir rūšiuojamojo atliekų surinkimo užduotys.

Šiems uždaviniams įgyvendinti Anykščių savivaldybės teritorijoje įrengta žaliųjų atliekų kompostavimo aikštelė, prie kapinių įrengti specialūs konteineriai žaliosioms atliekoms surinkti. 2014–2020 m. Anykščių rajono savivaldybėje buvo išdalyta virš 1,7 tūkst. kompostavimo dėžių. Kai kurių analizių³ ir remiantis ekspertiniu vertinimu, daroma prielaida, kad naudojant namudinio kompostavimo dėžes, individualiame namų ūkyje galima sutvarkyti (sukompostuoti) apie 150 kg biologiškai skaidžių atliekų, įskaitant apie 30–

³ *An Introduction to Waste Technologies* Steve Last, Waste Technologies UK Associates 2006-2008

40 kg virtuvės maisto atliekų. Tokiu būdu Anykščių savivaldybėje per metus sukompostuojama apie 260 tonų biologiškai skaidžių atliekų.

12 lentelė. Kompostavimo dėžių skaičius ir prognozinis sukompostuojamų atliekų kiekis Anykščių savivaldybėje, 2020 m.

Savivaldybė	Išdalintas kompostavimo dėžių kiekis, 2020 m.	Prognozinis sukompostuojamų atliekų kiekis t / metus
Anykščių r. sav.	1736	260,40

Šaltinis: Savivaldybės duomenys ir Konsultanto skaičiavimai

Anykščių savivaldybės gyventojai žaliąsias atliekas taip pat gali pristatyti į kompostavimo aikštelę.

13 lentelė. Žaliųjų atliekų surinkimas Anykščių savivaldybės kompostavimo aikštelėje, tonomis / metus

	2018	2019	2020	2021
Anykščių r.: Šeimyniškių k.	1206	1299	1245	1330

Šaltinis: UAB „URATC“

Kiekvienais metais Utenos regiono kompostavimo aikštelėse surenkama apie 1 tūkst. tonų žaliųjų atliekų. Biologiškai skaidžių atliekų kompostavimo aikštelėse gyventojai taip pat gali nusipirkti pagamintą dirvožemio gerinimo priemonę.

2019 m. Utenos regione pradėta kurti maisto ir virtuvės rūšiujamojo surinkimo sistemą. Šiai sistemai įkurti 2019 m. Anykščiuose pastatyti 9 vnt. 3 m³ talpos ir 22 vnt. 1,3 m³ talpos konteineriai (2021 m. buvo surinktos 159 tonos VMA). Surinktos VMA laikinai vežamos į mechaninio biologinio apdorojimo įrenginius ir juose apdorojamos kartu su išrūšiuotomis biologiškai skaidžiomis komunalinėmis atliekomis.

Vertinant surenkamų / kompostuojamų namų ūkiuose žaliųjų atliekų kiekius, pastebimas šių atliekų didėjimas. 2020 m. surenkamos / kompostuojamos namų ūkiuose žaliosios atliekos sudarė apie 1,5 tūkst. tonų, arba apie 65 kg vienam gyventojui.

3.11. Kitų buityje susidarančių atliekų tvarkymas

Šiuo metu Utenos regiono gyventojai didelio gabarito, pavojingas buities atliekas, elektros ir elektroninės įrangos atliekas, liuminescencines lempas, buityje susidarančias statybines atliekas, naudotas padangas, akumuliatorius ir baterijas gali nemokamai pristatyti į Atliekų priėmimo ir laikino saugojimo aikšteles (toliau – APLSA), kurias eksploatuoja UAB „URATC“. Tokios atliekos taip pat surenkamos apvažiavimo būdu, kuris organizuojamas ne rečiau kaip 2 kartus per metus.

2020 m. APLSA Anykščių rajono savivaldybėje surenkamų tokių atliekų kiekis sudarė apie 2 tūkst. tonų. Arba 84 kg. vienam gyventojui (vidutiniškai Utenos regione surenkamų specifinių atliekų kiekis siekė apie 60 kg / gyv.)

14 lentelė. Utenos APLSA surenkami atliekų kiekiai (t/metus)

Savivaldybė	2018	2019	2020	Kiekis vienam gyventojui kg / 2020 metais
Anykščiai	1353	1680	2055	84

Šaltinis: UAB „URATC“ ir UAB „Utenos komunalininkas“

Didžiąją dalį APLSA surenkamų atliekų sudaro statybos ir griovimo atliekos, didžiosios atliekos, padangos, pavojingos buities atliekos. Taip pat šios atliekos surenkamos papildančiomis sistemomis arba apvažiavimo būdu (surenkami atliekų kiekiai pagal atliekų kodus ir savivaldybes nurodyti 10 Priede).

8 pav. Komunalinių atliekų surinkimas tonomis (pagal surinkimo būdą), 2020 m.

Anykščių rajono savivaldybėje, panašiai kaip ir visoje Lietuvoje, atskiro antrinių žaliavų ir pakuočių surinkimo sistemoje vyrauja surinkimas atskirais konteineriais ir surinkimas apvažiavimo būdu, nors pastaraisiais metais pastebimas didėjantis atliekų surinkimas APLSA.

3.12. Bešeimininkių atliekų tvarkymas

2020 m. Anykščių rajono savivaldybėje susidarė apie 1 tūkst. tonų bešeimininkių atliekų už kurių surinkimą ir tvarkymą atsakinga savivaldybė. 2021 m. tokių atliekų Anykščių rajono savivaldybėje nesusidarė, o 2019 m. buvo tik apie 50 tonų. Reikia atkreipti dėmesį, kad bešeimininkės atliekos tvarkomos savivaldybių biudžeto (aplinkos apsaugos rėmimo specialiosios programos) lėšomis, todėl susidarančių tokių atliekų kiekiai neatspindi realios situacijos, o tik parodo, koks atliekų kiekis buvo sutvarkytas, atsižvelgiant į savivaldybių skiriamas lėšas.

9 pav. Bešeimininkių atliekų susidarymas Utenos regiono savivaldybėse, tonos

4. ANKSTESNIŲ ATLIEKŲ TVARKYMO PLANŲ UŽDUOČIŲ VYKDYMAS

AAA valstybinės atliekų apskaitos duomenimis, 2020 m. Utenos regiono savivaldybėse susidarė daugiau kaip 41 tūkst. tonų komunalinių atliekų, o Anykščių rajono savivaldybėje susidariusių atliekų kiekis 2016–2020 m. laikotarpiu sumažėjo nuo 8,1 tūkst. tonų iki 6,5 tūkst. tonų. Toks mažėjimas susijęs tiek su gyventojų skaičiaus mažėjimu, tiek su bendra atliekų prevencija, tai turėjo įtakos atliekų normos vienam gyventojui mažėjimas.

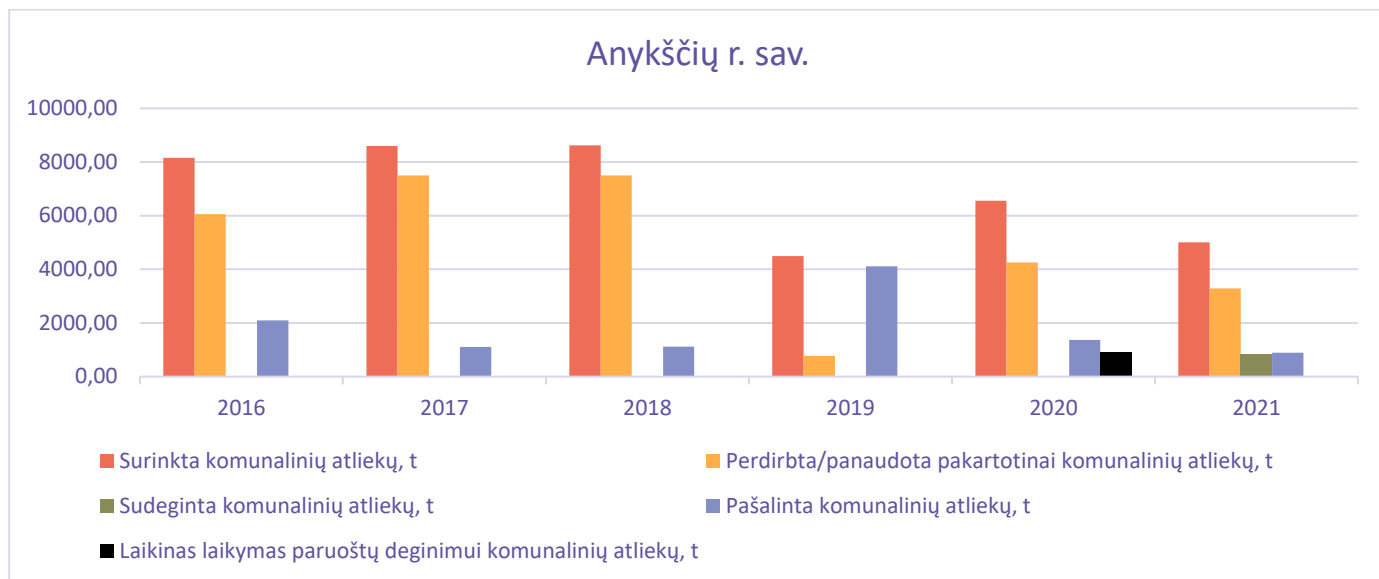
Vidutiniškai vienam Anykščių rajono savivaldybės gyventojui 2020 m. susidarė apie 280 kg komunalinių atliekų. Šis rodiklis yra mažesnis nei Lietuvos vidurkis (483 kg), o „Eurostato“ duomenimis, 2020 m. ES vidutinis komunalinių atliekų kiekis vienam gyventojui siekė 505 kg. Verta atkreipti dėmesį, kad į šį kiekį nėra įtrauktos namų ūkyje sutvarkomos atliekos (žaliųjų atliekų kompostavimas ir pan.), atskirai ne per savivaldybių sistemas surenkamos antrinės žaliavos ir pakuočių atliekos, elektros ir elektronikos, statybos ir griovimo atliekos, nuotekų dumblas iš vandens valymo įrenginių.

Anykščių rajono savivaldybės teritorijoje per pastaruosius kelerius metus (2017–2020 m.) pastatytų antrinių žaliavų surinkimo konteinerių aikštelių kiekis nesikeitė, 2020 m. viena antrinių žaliavų konteinerių aikštele naudojos 206 gyventojai (2021 m. viena aikštele naudojos 191 gyventojas).

Vidutiniškai Utenos regione apie 73 proc. individualių namų aprūpinti individualiais rūšiavimo konteineriais, o daugiabučių namų gyventojams skirtos antrinių žaliavų konteinerių aikštelės vidutiniškai aptarnauja 206 gyventojus, regiono gyventojams sudarytos visos sąlygos pirminiam rūšiavimui.

Skatinant žaliųjų atliekų namudinį kompostavimą 2014–2020 m., Anykščių rajono savivaldybėje buvo išdalytos 1736 kompostavimo dėžės. Vertinant surenkamų / kompostuojamų namų ūkiuose žaliųjų atliekų kiekius, pastebimas šių atliekų didėjimas. 2020 m. surenkamos / kompostuojamos namų ūkiuose žaliosios atliekos sudarė apie 1,5 tūkst. tonų, arba apie 65 kg vienam gyventojui.

Remiantis AAA duomenimis, Anykščių rajono savivaldybėje, antrinių žaliavų ir pakuočių vidutiniškai surenkama apie 700 tonų per metus. Daugiausia antrinių žaliavų ir pakuočių surenkama rūšiuojamojo surinkimo (stiklo, popieriaus ir plastmasės, metalo) konteineriais, apvažiavimo būdu ir perduodamos jų perdirbėjams. 2020 m. buvo perdirbta / panaudota pakartotinai 4 257 tonų, arba 64 proc., visų susidarančių komunalinių atliekų, sąvartyne pašalinta 1 365 tonų, arba 20 proc., visų susidarančių komunalinių atliekų. Apie 14 proc. komunalinių atliekų, paruoštų deginti, buvo laikinai laikoma.

10 pav. Atliekų tvarkymas Anykščių raj. sav., tonos

Anykščių rajono savivaldybės komunalinių atliekų tvarkymo sistemą galima įvertinti pagal tai, kaip įgyvendinamos VATP nustatytos komunalinių atliekų tvarkymo užduotys. Verta pastebėti, kad visos minėtame atliekų tvarkymo plane numatytos užduotys regioniniu mastu yra įvykdytos.

Pastebima, kad nevertinant esamo rūšiuojamųjų konteinerių kiekio (tiek individualių rūšiavimo konteinerių, tiek konteinerinių aikštelių), surenkami antrinių žaliavų, pakuočių ir pakuotės atliekų kiekiai gali būti didesni. Tvarkomų MBA atliekų morfologiniai tyrimai rodo, kad papildomai galėtų būti išrūšiuojama dar iki 50 kg antrinių žaliavų ar pakuotės atliekų vienam gyventojui.

Įvesta dvinarė rinkliava ar įmoka už komunalinių atliekų tvarkymą, kai gyventojai turi galimybę daugiau rūšiuodami mokėti mažiau, turėtų skatinti gyventojus labiau rūšiuoti. Tačiau vykdomi šalinamų atliekų morfologiniai tyrimai rodo informaciją apie liekančius didelius antrinių žaliavų kiekius. Galima teigti, kad tik finansinių priemonių, siekiant skatinti gyventojus rūšiuoti atliekas, nepakanka arba finansinės priemonės turėtų daryti dar didesnę įtaką gyventojų sumokamiems mokesčiams už komunalinių atliekų tvarkymą.

15 lentelė. Valstybiniame strateginiame atliekų tvarkymo 2014–2020 plane iškeltų užduočių įgyvendinimo vertinimas

Eil. Nr.	VATP punktas	Komunalinių atliekų tvarkymo užduotis	Įgyvendinimas
Valstybinės komunalinių atliekų tvarkymo užduotys			
1.	230.1. 236. 237. 8 priedas	Užtikrinti, kad sąvartynuose šalinamos Utenos regiono komunalinės biologiškai skaidžios atliekos iki 2020 m. sudarytų ne daugiau kaip 35 proc. 2000 m. komunalinių biologiškai skaidžių atliekų.	Įgyvendinta Pradėjus eksploatuoti regioninius MBA įrenginius, 2020 m. šalinamos regioniniame sąvartyne biologiškai skaidžios atliekos sudarė

Eil. Nr.	VATP punktas	Komunalinių atliekų tvarkymo užduotis	Įgyvendinimas
			529 tonas arba 5 proc. 2000 m. komunalinių biologiškai skaidžių atliekų. ⁴
2.	230.2. 242.	Iki 2016 m. perdirbti ar kitaip panaudoti ne mažiau kaip 45 proc. komunalinių atliekų (vertinant pagal atliekų kiekį).	Įgyvendinta Anykščių rajono savivaldybėje 2020 m. bendrai perdirbta ar kitaip panaudota apie 65 proc. komunalinių atliekų (arba 4 257 tonų), įskaitant po rūšiavimo likusių biologiškai skaidžių atliekų kompostavimą.
3.	230.3. 242.	Iki 2020 m. perdirbti ar kitaip panaudoti ne mažiau kaip 65 proc. komunalinių atliekų (vertinant pagal atliekų kiekį).	
Sąvartynuose šalinamų biologiškai skaidžių atliekų kiekio mažinimo užduotys			
5.	239.1.	Iki 2016 m. gyventojams ir kitiems asmenims (pvz. gėlių parduotuvėms, kapinėms ir kt.), kurių atliekų tvarkymą organizuoja savivaldybės, užtikrinti žaliųjų atliekų surinkimą ir tvarkymą arba tokių atliekų tvarkymą jų susidarymo vietoje.	Įgyvendinta Anykščių rajono savivaldybėje gyventojai turi galimybę kompostuoti šias atliekas jų susidarymo vietose (regiono gyventojams išdalinta daugiau kaip 1,7 tūkst. kompostavimo dėžių), rajone veikia kompostavimo aikštelės. Pradėtas virtuvės / maisto ir žaliųjų atliekų atskiras surinkimas.
6.	239.2.	Iki 2016 m. baigti įrengti mechaninio biologinio apdorojimo įrenginius, kuriuose būtų atskiriamos ir apdorojamos biologiškai skaidžios atliekos arba mechaninio apdorojimo įrenginius, kuriuose biologiškai skaidžios atliekos būtų apdorojamos, prieš jas perduodant naudoti energijai gauti.	Įgyvendinta MBA įrenginiai pradėti eksploatuoti nuo 2016 m.
7.	239.3.	Iki 2019 m. įdiegti maisto / virtuvės atliekų rūšiuojamąjį surinkimą ir įrengti pakankamus pajėgumus atskirai surinkti maisto / virtuvės atliekoms apdoroti.	Įgyvendinta Anykščių rajono savivaldybėje nuo 2019 m. pradėtas virtuvės / maisto atliekų atskiras surinkimas Utenos, Molėtų, Anykščių rajonų savivaldybėse. Ignalinos, Zarasų rajonų ir Visagino savivaldybėse maisto / virtuvės atliekų rūšiuojamąjį surinkimą planuojama įdiegti nuo 2024 m.
8.	239.4.	Biologiškai skaidžių atliekų tvarkymo infrastruktūros plėtrą pagal galimybes suderinti su komunalinių nuotekų dumblo tvarkymo infrastruktūra.	Netaikoma Gyventojams ir įmonėms sudarytos sąlygos namudiniam kompostavimui ar šių atliekų išvežimui į kompostavimo aikšteles. Nuotekų dumblas tvarkomas atskirai.
Rūšiuojamojo atliekų surinkimo plėtros užduotys			
9.	246.1.	Iki 2015 m. sausio 1 d. patvirtinti konteinerių aikštelių išdėstymo schemas, o pasikeitus teisės aktuose nustatytiems antrinių žaliavų surinkimo reikalavimams – jas atnaujinti.	Įgyvendinta Visos savivaldybės yra patvirtinusios konteinerių išdėstymo schemas, kurios nuolatos atnaujinamos.

⁴ Sąvartyne pašalintų arba į MBA, MA įrenginius priimtų komunalinių biologiškai skaidžių atliekų kiekio vertinimo ataskaita, 2 priedas, 2020 m, AAA, <https://atliekos.old.gamta.lt/cms/index?rubricId=dd43d07e-1697-428b-9b05-2c418e5047b6>

Eil. Nr.	VATP punktas	Komunalinių atliekų tvarkymo užduotis	Įgyvendinimas
10.	246.2. - 246.5.	Užtikrinti, kad būtų pastatyti specialūs konteineriai, skirti antrinėms žaliavoms surinkti.	Įgyvendinta Vykdant ES investicinius projektus ir finansuojant savivaldybėms, AM, gamintojų ir importuotojų organizacijoms, Utenos regione ši užduotis įgyvendinta.
14.	246.6.	Atliekų rūšiavimui skatinti ne rečiau kaip kartą per metus informuoti gyventojus apie antrinių žaliavų ir pakuočių atliekų surinkimą savivaldybės teritorijoje – pateikti informaciją apie surinktą kiekį ir surinkimo kaitą, taip pat informuoti apie numatomas per artimiausius metus įdiegti ir (ar) vykdyti antrinių žaliavų ir pakuočių atliekų rūšiuojamojo surinkimo priemonės. Pastaroji prievolė pagal sutartį gali būti pavesta gamintojų ir importuotojų organizacijoms.	Vykdoma Savivaldybių sutartyse su MKA surinkimo operatoriais yra numatyta ši prievolė. Informavimo veiklą vykdo tiek savivaldybės, tiek UAB „URATC“.

16 lentelė. Anykščių rajono savivaldybės 2014–2020 plane nustatytų užduočių kokybinis vertinimas

Atliekų tvarkymo būdas	Vertinimo rodikliai	Laukiamas rezultatas	Fizinis rodiklis		Vertinimo rodiklio vertinimo laikotarpis
			Nuo	Iki	
Atliekų prevencija	Bendras komunalinių atliekų susidarymas, tonomis per metus	Mažėjimas arba nežymus didėjimas	8100	6 500	TAIP
	Komunalinių atliekų susidarymas vienam gyventojui, kilogramais per metus	Mažėjimas arba nežymus didėjimas	320	280	TAIP
	Komunalinių atliekų susidarymas vienam namų ūkiui, kilogramais per metus	Mažėjimas arba nežymus didėjimas	760	682	TAIP
Atliekų paruošimas pakartotiniam naudojimui ir perdirbimui	Pakartotiniam naudojimui paruoštų atliekų kiekiai, tonomis per metus	Didėjimas	6 060	4 257	NE
	Pakartotiniam naudojimui paruoštų atliekų kiekiai, proc. nuo bendro susidariusių komunalinių atliekų kiekio	Didėjimas	74 proc.	65 proc.	NE
	Iš gyventojų ir juridinių asmenų (įmonių, įstaigų, organizacijų) atskirai surinktų AŽ kiekiai, tonomis per metus pagal atliekų kategorijas (popieriaus ir	Didėjimas	400	720	TAIP

Atliekų tvarkymo būdas	Vertinimo rodikliai	Laukiamas rezultatas	Fizinis rodiklis		Vertinimo rodiklio vertinimo laikotarpis
			Nuo	Iki	
	kartono, stiklo, plastikų, metalo atliekos)				
	Až kiekis, išrūšiuotas mechaninio apdorojimo įrenginyje ir / ar mišrių komunalinių atliekų rūšiavimo linijoje, tonomis per metus (vertinama regioniniu mastu)	Didėjimas, vėliau mažėjimas	398	414	TAIP
	Atskirai surinktų buityje susidarančių elektros ir elektroninės įrangos bei kitų didelio gabarito atliekų kiekiai, tonomis per metus	Didėjimas	1 353	2 055	TAIP
	Atskirai surinktų biologinių atliekų kiekiai, tonomis per metus	Didėjimas	1 206	1 245	TAIP
	Bendras perdirbimui surinktas ir paruoštas komunalinių atliekų kiekis, tonomis per metus, įskaitant ir biologinių atliekų, išrūšiuotų MBA kompostavimą (vertinama regioniniu mastu)	Didėjimas	23 202	25 252	TAIP
	Bendras perdirbimui surinktas ir paruoštas komunalinių atliekų kiekis, įskaitant ir biologinių atliekų, išrūšiuotų MBA kompostavimą proc. nuo bendro susidariusių komunalinių atliekų kiekio (vertinama regioniniu mastu)	Didėjimas	51 proc.	62 proc.	TAIP
Atliekų naudojimas	Panaudotų energijai gauti komunalinių atliekų kiekis, proc. nuo bendro susidariusių komunalinių atliekų kiekio (vertinama regioniniu mastu)	2 %	0 % ⁵	2 %	TAIP

⁵ 2021 m. panaudotų energijai gauti komunalinių atliekų kiekis sudarė 10 proc. nuo bendro komunalinių atliekų kiekio.

Atliekų tvarkymo būdas	Vertinimo rodikliai	Laukiamas rezultatas	Fizinis rodiklis		Vertinimo rodiklio vertinimo laikotarpis
			Nuo	Iki	
Atliekų šalinimas	Pašalintų sąvartyne komunalinių atliekų kiekis, proc. nuo bendro susidariusių komunalinių atliekų kiekio (vertinama regioniniu mastu)	39 %	23 %	39 %	TAIP
	Pašalintų sąvartyne komunalinių biologiškai skaidžių atliekų kiekis, proc. nuo bendro susidariusių komunalinių atliekų kiekio (vertinama regioniniu mastu)	9 %	1 %	9 %	TAIP

Įvertinus VATP nustatytų uždavinių įgyvendinimą, esamą sukurta infrastruktūrą ir numatytas naujas komunalinių atliekų tvarkymo užduotis, žemiau pateikiama Anykščių rajono savivaldybės komunalinių atliekų tvarkymo sistemos stiprybių, silpnybių, galimybių ir grėsmių analizė.

17 lentelė. Utenos regiono komunalinių atliekų tvarkymo sistemos stiprybių, silpnybių, galimybių ir grėsmių analizė

Stiprybės	Silpnybės
• Visos mišrios komunalinės atliekos šalinamos ES aplinkosauginius reikalavimus atitinkančiame Utenos regiono nepavojingų atliekų sąvartyne; • Anykščių rajono savivaldybėje įdiegtas Valstybinio strateginio atliekų tvarkymo plano reikalavimus atitinkantis antrinių žaliavų surinkimo aikštelių skaičius, APLSA tinklas, įrengta po viena žaliųjų atliekų kompostavimo bei APLSA aikštelės; • Anykščių rajono savivaldybėje gyventojams sudarytos sąlygos namudiniam kompostavimui, pakuočių, pakuotės atliekų ir antrinių žaliavų rūšiavimui; • Regione veikia MBA įrenginiai, kurie leidžia pasiekti biologiškai skaidžių atliekų šalinimo uždavinius, didina perdirbamų atliekų kiekius; • Anykščių rajono savivaldybėje komunalinės atliekos renkamos atskirais srautais, pvz., žaliosios, maisto, didelių gabaritų, elektros ir elektroninės įrangos atliekos; • Anykščių rajono savivaldybėje įdiegtos papildančios sistemos; • Įvykdytas ir viršytas ankstesniu laikotarpiu numatytas atliekų šalinimo sąvartyne apimčių sumažinimo tikslas; • Pasirašytos (pasirašomos) sutartys su GIA;	• Esama apmokėjimo už komunalinių atliekų surinkimą ir tvarkymą nustatymo tvarka visiškai neskaitina atliekų turėtojų mažinti komunalinių atliekų susidarymo ir rūšiuoti daugiau atliekų; • Sprendimas atliekas panaudoti deginimui leido įgyvendinti atliekų šalinimo sąvartyne mažinimo užduotis, tačiau šis atliekų sutvarkymo būdas yra mažiau priimtinas už rūšiavimą ir pakartotinį panaudojimą; • Nesukurta tinkama infrastruktūra antrinėms žaliavoms surinkti Anykščių rajono savivaldybės sodų ir garažų bendrijose; • Atliekų apskaitos netikslumai savivaldybėse neleidžia objektyviai vertinti esamą atliekų tvarkymo situacija; • Regione nėra tinkamai išplėtotą tekstilės atliekų surinkimo sistema; • Sukurti MBA pajėgumai nėra pritaikyti tinkamam virtuvės / maisto atliekų tvarkymui; • Surenkamų antrinių žaliavų ir išrūšiuotų atliekų kokybė yra žema, todėl dažnai nėra tinkama perdirbimui ar pakartotiniam panaudojimui. • APLSA plėtrą stabdo laisvos ir tinkamos APLSA statybai žemės trūkumas.

Savivaldybių bendradarbiavimas leidžia optimaliau vykdyti atliekų tvarkymo užduotis.	
Galimybės	Grėsmės
- ES finansinės paramos 2021–2027 m. laikotarpis sudarys galimybes finansuoti atliekų tvarkymo infrastruktūros plėtrą Utenos regione; - Galimybė įdiegti atskirą maisto atliekų atskiro perdirbimo sistemą, kuri yra aukštesnės hierarchijos už atliekų deginimą; - Galimybė aktyvinti ir plėsti atskiro rūšiuojamojo atliekų surinkimo sistemas; - Galimybė plėtoti namudinio kompostavimo sistemą.	- Augant ekonomikai ir nesikeičiant vartojimo įpročiams, didės atliekų susidarymas; - Šalyje nėra sukurta tekstilės atliekų perdirbimo ar kitokio panaudojimo pajėgumų. Esant perdirbimo technologijų trūkumui, tekstilės atliekų atskiro surinkimo ir tvarkymo infrastruktūros plėtra sunkiai įsivaizduojama; - Diegiant naują komunalinių atliekų infrastruktūrą, augs mišrių komunalinių atliekų tvarkymo kaina ir reikės didinti įmokas už komunalinių atliekų surinkimą ir jų tvarkymą iš atliekų turėtojų; - Numatytos investicijos, skirtos naujojo plano įgyvendinimui, bus įgyvendintos ne pagal planą, neduos planuojamos naudos.

ANYKŠČIŲ RAJONO ATLIEKŲ PREVENCIJOS IR TVARKYMO STRATEGIJA

5. ANYKŠČIŲ RAJONO ATLIEKŲ PREVENCIJOS IR TVARKYMO 2021–2027 METŲ PLANAS

Anykščių rajono atliekų prevencijos ir tvarkymo 2021–2027 m. planas – tai regioninio bendradarbiavimo, žaliojo kurso ir valstybinės strategijos įgyvendinimo pagrindas. Anykščių rajono atliekų prevencijos ir tvarkymo strategija taip pat paremta darnaus vystymosi tikslais (angl. *sustainable development goals* (SDG)) (toliau – DVT), siekiant horizontalios ir sisteminės valstybės, ir Utenos regiono plėtros.

Anykščių rajono savivaldybė, įgyvendindama Utenos regiono atliekų ir tvarkymo 2021–2027 m. planą, prisidės prie 9 DVT įgyvendinimo. Priemonių plane prie kiekvieno tikslo nurodomi ir DTV, prie kurių įgyvendinimo prisideda to tikslo uždaviniai ir priemonės.

Darnaus vystymosi tikslas	Darnaus vystymosi tikslas ir jį pasiekti padedančios Anykščių rajono atliekų ir tvarkymo 2021–2027 metų plano priemonės
	6 tikslas. Užtikrinti visiems vandens prieinamumą, darnų valdymą ir sanitariją. Regionė ir Anykščių rajono savivaldybėje siekiama pagerinti vandens kokybę mažinant taršą, kuri susijusi su sąvartyno veikla, taip pat siekiama didinti atliekų perdirbimą ir pakartotinį naudojimą.
	7 tikslas. Užtikrinti visiems galimybę naudotis prieinama, patikima, darnia ir modernia energija. Regionė siekiama naudoti vis daugiau tvarios energijos, vykdyti atsinaujinančią energiją gaminančių įrenginių plėtrą (plėtojama lokalių elektros ir dujų gamybos įrenginių infrastruktūra).
	9 tikslas. Kurti atsparią infrastruktūrą, skatinti visa apimančią industrializaciją ir skatinti naujoves. Anykščių rajono savivaldybėje siekiama modernizuoti atliekų surinkimo, tvarkymo, perdirbimo ir šalinimo infrastruktūrą, kuri atlieptų tvaraus vartojimo standartus.
	11 tikslas. Pasiekti, kad miestai ir gyvenvietės taptų įtraukūs, saugūs, atsparūs ir darnūs. Regionė ir Anykščių rajono savivaldybėje siekiama kurti darnią miestų aplinką atnaujinant atliekų surinkimo infrastruktūrą ir didinant sąmoningumą atliekų prevencijos klausimais.
	12 tikslas. Užtikrinti darnius vartojimo ir gamybos modelius. Regionė ir Anykščių rajono savivaldybėje skatinama prioretizuoti daugkartinių gaminių vartojimą ir gamybą, taip pat daiktų pakartotinį naudojimą ir perdirbimą.
	13 tikslas. Imtis skubių kovos su klimato kaita ir jos poveikiu veiksmų. Regionė ir Anykščių rajono savivaldybėje siekiama didinti aplinkosauginį sąmoningumą, vykdyti gyventojų švietimą klimato kaitos klausimais, informuojant apie jų veiksmų įtaką klimato kaitai.
	14 tikslas. Išlaugoti ir tausiai naudoti vandenynus, jūras ir jūrų išteklius darniam vystymuisi. Utenos regionė ir Anykščių rajono savivaldybėje esančių vandens telkinių taršos prevencija ir atliekų perdirbimas ar šalinimas nekeliant pavojaus aplinkai.
	15 tikslas. Saugoti, atkurti ir skatinti darnų sausumos ekosistemų naudojimą, darniai valdyti miškus, kovoti su dykumėjimu, sustabdyti žemės būklės blogėjimą ir pakeisti šį procesą priešinga kryptimi, sustabdyti biologinės įvairovės praradimą. Vandens ir sausumos ekosistemų išsaugojimas, skatinant tvarų vartojimą.

17 tikslas. Stiprinti įgyvendinimo priemones ir atgaivinti pasaulinę darnaus vystymosi partnerystę.

Planas rengiamas ir įgyvendinamas bendradarbiaujant Anykščių rajono savivaldybei, regioniniam atliekų tvarkymo centrui ir kitiems sistemos dalyviams, taip užtikrinant darnų tikslų pasiekimą, gerinant atliekų tvarkymą ir prevenciją bendruomenėse.

5.1. Nacionaliniai atliekų prevencijos ir tvarkymo tikslai ir uždaviniai

Anykščių rajono atliekų prevencijos ir tvarkymo 2021–2027 m. planas atliepia šiuos Nacionaliniame pažangos plane ir kituose valstybinės reikšmės dokumentuose nurodytus strateginius tikslus ir uždavinius, susijusius su atliekų prevencija ir tvarkymu (pagrindinės nuostatų raktinės frazės paryškintos juodai):

18 lentelė. Nacionaliniai atliekų prevencijos ir tvarkymo tikslai ir uždaviniai

Dokumentas	Dokumento punktas	Citata
2021–2030 metų nacionalinis pažangos planas	Uždavinys 1.4	Perorientuoti pramonę link klimatui neutralios ekonomikos.
	Uždavinys 6.8	Mažinti susidarančių atliekų kiekį ir efektyviai jas tvarkyti.
Valstybės pažangos strategija „Lietuva 2030“	6.9.2	Diegti pažangias, išteklius tausojančias ir aplinkos taršą bei klimato kaitą mažinančias technologijas ir gaminius pramonės, energetikos ir transporto sektoriuose.
Nacionalinė aplinkos apsaugos strategija	Tikslas 2	Mažinti susidarančių atliekų kiekį, užtikrinti žmonių sveikatai ir aplinkai saugų atliekų tvarkymą ir racionalų atliekų medžiaginių ir energinių išteklių naudojimą, taip sumažinant gamtos, kitų išteklių naudojimą ir atliekų šalinimą sąvartynuose.
	3 aplinkos apsaugos politikos principas	Atsakomybės („teršėjas moka“). Bus siekiama, kad išlaidos ir atsakomybė dėl skurdinamos ir teršiamos aplinkos atkūrimo tektų ne visiems šalies piliečiams, o tiems, kurie gauna iš to naudos arba yra gamtos išteklių vartotojai, tai yra taršos šalinimo priemonių išlaidas turėtų padengti atitinkamas teršėjas, išskyrus atvejus, kai teršėjo neįmanoma nustatyti arba kai, remiantis ES ar nacionalinės teisės aktais, jis negali būti laikomas atsakingu už taršą arba jo negalima priversti padengti atkūrimo išlaidų.
	6 aplinkos apsaugos politikos principas	Geriausios praktiškai įgyvendinamos technologijos naudojimo. Visur, kur tik įmanoma, net ir tada, kai nustatyti limitai ar normos neviršijami, turi būti siekiama naudoti aplinkosaugos atžvilgiu pažangiausią, efektyviausią ir kartu praktiškai įgyvendinamą technologiją . <...> ypač gamtos išteklių naudojimo, atliekų tvarkymo, perdirbimo ir kitokio naudojimo srityse <...>.
	8 aplinkos apsaugos	Bus siekiama, kad <...> susidariusios atliekos grąžinamos pakartotiniam naudojimui , perdirbimui ar kitokiam naudojimui (pavyzdžiui, energijos gamybai).

Dokumentas	Dokumento punktas	Citata
	politikos principas	
<i>Lietuvos Respublikos teritorijos bendrojo plano sprendiniai iki 2030</i>	30	Siekiant įgyvendinti strateginį atliekų tvarkymo tikslą – mažinti susidarančių atliekų kiekį ir užtikrinti žmonių sveikatai ir aplinkai saugų atliekų tvarkymą, skatinti perėjimą prie žiedinės ekonomikos modelio .
<i>Jungtinių Tautų darnaus vystymosi darbotvarkė iki 2030 m.</i>	Uždavinys 6.3.	Iki 2030 metų pagerinti vandens kokybę, mažinant taršą, naikinant sąvartynus ir kuo labiau sumažinant pavojingų chemikalų ir medžiagų išskyrimą, per pusę sumažinant nevalytų nuotekų kiekį ir labai padidinant atliekų perdirbimą ir saugų pakartotinį naudojimą pasauliniu mastu.
	Uždavinys 11.6.	Iki 2030 metų sumažinti vienam gyventojui tenkantį neigiamą miestų poveikį aplinkai, ypatingą dėmesį skiriant oro kokybei bei komunalinių ir kitų atliekų tvarkymui
	Uždavinys 12.3	Iki 2030 metų per pusę sumažinti vienam gyventojui tenkantį pasaulinį maisto švaistymą mažmeniniu ir vartotojų lygiu, taip pat sumažinti maisto nuostolius gamybos ir tiekimo grandinėse, įskaitant nuostolius po derliaus nuėmimo

VAPTP numatyti atliekų prevencijos ir tvarkymo tikslai ir uždaviniai iki 2027 m. pagal atliekų prevencijos ir tvarkymo prioritetų eiliškumą, aktualūs planuojant Anykščių rajono atliekų prevencijos ir tvarkymo priemonės:

19 lentelė. VAPTP uždaviniai

	Tikslai	Uždaviniai
	Atliekų prevencija	253.1.1.1. skatinti vartotojus rinktis daugkartinius gaminius, produktus pakartotinai naudoti, remonto ir (ar) taisymo paslaugas; 253.1.1.2. užtikrinti šiukšlinimo prevenciją, tvarkyti šiukšles; 253.1.1.3. užtikrinti maisto švaistymo prevenciją, skatinti maisto atliekų prevenciją;

	Tikslai	Uždaviniai
	Paruošimas naudoti pakartotinai, prieš tai atskyrus produktus ar jų sudedamąsias dalis, netinkamus naudoti pakartotinai	253.2.1. atskirti susidarymo šaltinyje atliekas, kurias būtų galima paruošti naudoti pakartotinai arba perdirbti: 253.2.1.1. didinti gyventojų aplinkosauginį sąmoningumą ir atsakomybę rūšiuojant atliekas; 253.2.1.2. gerinti atliekų rūšiavimo priemonių ir infrastruktūros prieinamumą.
	Atskirtų pakartotinai naudoti daiktų atnaujinimas, remontas, pakartotinis daiktų naudojimas	253.3.1. skatinti paruošti atliekas naudoti pakartotinai: 253.3.1.1. tikrinant, valant ar taisant atliekomis tapusius produktus ar jų sudedamąsias dalis paruošti taip, kad jie vėl būtų tinkami naudoti be pradinio apdirbimo.
	Atliekas, kurių nepavyksta išvengti, jų dalis ar medžiagas, kurių nepavyksta pakartotinai panaudoti, perdirbti, panaudojant jas kaip žaliavas	253.4.1. naudoti atliekas tos pačios arba kitos paskirties produktams ar medžiagoms gaminti: 253.4.1.1. skatinti paruošti atliekas perdirbti ir jas perdirbti; 253.4.1.2. skatinti naudoti antrines žaliavas.
	Kitoks atliekų naudojimas	253.5.1. skatinti perdirbti atliekas ir taip mažinti atliekų poveikį aplinkai ir visuomenės sveikatai, sąvartynuose šalinamų atliekų kieki: 253.5.1.1. užtikrinti, kad energijai gauti būtų naudojamos nebetinkamos perdirbti ar pakartotinai naudoti energinę vertę turinčios atliekos.
	Atliekų šalinimas	253.6.1. atliekas, kurių nepavyksta išvengti, jų dalis ar medžiagas, kurių nepavyksta pakartotinai panaudoti, vėliau – perdirbti ar kitaip panaudoti, šalinti nekeliant pavojaus visuomenės sveikatai ir aplinkai: 253.6.1.1. užtikrinti, kad saugiai būtų šalinamos asbesto atliekos.

Pagrindinės VAPTP nustatytos užduotys, susijusios su atliekų tvarkymu, šalinimu ir perdirbimu, lydimos konkrečių įgyvendinimo terminų ir kiekybiškai išreikštų siektinų reikšmių⁶:

⁶ Užduotims keliamas įgyvendinimo terminas ir/ar kiekybiškai išreikštas rezultato rodiklis.

20 lentelė. VAPTP užduotys ir siekiai

Užduotis	Atitiktis VAPTP	Igyvendinimo terminas	Siekis
Padidinti pakartotinai naudoti paruošiamų ir perdirbamų komunalinių atliekų kiekį	260.1.-260.2.	Iki 2025 m.	Ne mažiau 55 proc. susidariusių komunalinių atliekų (pagal svorį) paruošta pakartotinai naudoti ir perdirbta.
		Iki 2027 m.	Ne mažiau kaip 57 proc. susidariusių komunalinių atliekų (pagal svorį) paruošta pakartotinai naudoti ir perdirbta.
		Iki 2030 m.	Ne mažiau kaip 60 proc. susidariusių komunalinių atliekų (pagal svorį) paruošta pakartotinai naudoti ir perdirbta.
Sumažinti sąvartynuose šalinamų komunalinių atliekų kiekį	260.3.	iki 2027 m.	Ne daugiau kaip 8 proc. visų susidariusių komunalinių atliekų (pagal svorį) šalinama sąvartyne.
		Iki 2030 m.	Ne daugiau kaip 5 proc. visų susidariusių komunalinių atliekų (pagal svorį) šalinama sąvartyne.
Padidinti atliekų susidarymo vietoje sutvarkytų biologinių atliekų ir rūšiuojamuoju būdu surinktų komunalinių atliekų kiekį	261.1.	2025 m.	70 proc. susidariusių komunalinių atliekų kiekio susidarymo vietoje sutvarkytų biologinių atliekų ir rūšiuojamuoju būdu surinktų komunalinių atliekų.
		2027 m.	80 proc. susidariusių komunalinių atliekų kiekio.
Aprūpinti namų ūkius biologinių atliekų surinkimo priemonėmis arba užtikrinti kompostavimą šių atliekų susidarymo vietose	261.2.	Iki 2024 m.	Aprūpinti namų ūkius biologinių atliekų surinkimo priemonėmis urbanizuotose vietovėse, kuriose gyventojų – daugiau nei 2000, arba užtikrinti kompostavimą šių atliekų susidarymo vietose,

Užduotis	Atitiktis VAPTP	Įgyvendinimo terminas	Siekis
			taip pat užtikrinti, plėtoti ir skatinti kompostavimo bendruomenių daržuose sistemą.
Aprūpinti gyventojus surinkimo priemonėmis buityje susidarančioms tekstilės atliekoms surinkti arba suteikti galimybę atliekų tvarkytojams aprūpinti gyventojus šiomis priemonėmis	261.5.	iki 2025 m.	
Užtikrinti galimybę atiduoti atskirai surinktas buityje susidarančias pavojingas atliekas	261.6.	iki 2025 m.	
Išplėsti DGASA tinklą	261.7.5.	iki 2027 m.	Kaimo vietovėse įrengti po vieną DGASA ne didesniu kaip 15 km atstumu nuo gyvenamųjų teritorijų, o miestuose – vieną DGASA 10 km atstumu tarp tokių aikštelių arba aprūpinančią bent 40 000 gyventojų.

Kitos užduotys, keliamos VAPTP⁷:

⁷ Užduotims nėra keliami įgyvendinimo termino ir/ar kiekybiškai išreikštų rezultato rodiklių.

21 lentelė. Kitos užduotys, keliamos VAPTP

Užduotis	Atitiktis VAPTP
Sudaryti galimybę buityje susidarančioms išrūšiuotoms statybinėms atliekoms surinkti	261.3.
Atskirai surinkti baldų, elektros ir elektroninės įrangos, baterijų ir akumuliatorių atliekas. Savivaldybės privalo užtikrinti, kad jų organizuojamos komunalinių atliekų tvarkymo sistemos neatsisakytų priimti baterijų ir akumuliatorių atliekų iš gyventojų arba suteikti galimybę atliekų tvarkytojams aprūpinti gyventojus šiomis priemonėmis	261.4.
Gyvenamuosiuose daugiabučių namų rajonuose, atliekų surinkimo aikštelėse, šalia mišrių komunalinių atliekų konteinerių pastatyti antrinių žaliavų (popieriaus ir kartono, stiklo, plastiko, metalų, įskaitant pakuočių atliekas) konteinerius vadovaujantis aplinkos ministro nustatyta tvarka	261.7.1.
Kolektyviniuose soduose pastatyti, jei trūksta, kolektyvinius antrinių žaliavų (popieriaus ir kartono, stiklo, plastiko, metalų, įskaitant pakuočių atliekas) konteinerius ir užtikrinti, kad jie būtų ištuštinami laiku	261.7.2.
Individualių gyvenamųjų namų gyventojams pastatyti individualius antrinių žaliavų (popieriaus ir kartono, stiklo, plastiko, metalų, įskaitant pakuočių atliekas) surinkimo konteinerius arba užtikrinti kitas gyventojams patogias antrinių žaliavų surinkimo priemones, taip pat užtikrinti, kad konteineriai būtų ištuštinami laiku	261.7.3.
Pastatyti specialius konteinerius tekstilės, pavojingosioms, statybinėms atliekoms surinkti arba užtikrinti gyventojams kitas priemones ir būdus buityje susidarančioms tekstilės, pavojingosioms ir statybinėms atliekoms atskirai surinkti (apvažiuojamasis surinkimas ne rečiau kaip 4 kartus per metus, individuali atliekų išvežimo paslauga pagal gyventojo užsakymą, specialūs maišai ar kitos priemonės)	261.7.4.
Teikti gyventojams aplinkos ministro nustatyta tvarka patvirtintą išsamią informaciją apie visų atliekų srautų atskiro surinkimo galimybes.	261.7.6.
Peržiūrėti ir pakoreguoti Lietuvos Respublikos Vyriausybės 2013 m. liepos 24 d. nutarimu Nr. 711 patvirtintų Vietinės rinkliavos ar kitos įmokos už komunalinių atliekų surinkimą iš atliekų turėtojų ir atliekų tvarkymą	261.7.7.

Užduotis

Atitiktis VAPTP

dydžio nustatymo taisyklių nuostatas, ir nustatyti mokesčių už komunalines paslaugas komercinėms patalpoms apskaičiavimą ne pagal patalpų plotą.

5.2. Anykščių rajono atliekų prevencijos ir tvarkymo tikslai, uždaviniai ir priemonės

VALSTYBINIS ILGALAIKIS ATLIEKŲ PREVENCIJOS IR TVARKYMO TIKSLAS

Mažinti susidarančių atliekų kiekį, užtikrinti žmonių sveikatai ir aplinkai saugų atliekų tvarkymą, racionalų atliekų medžiaginių ir energinių išteklių naudojimą, siekti mažiau naudoti gamtos, kitus išteklius, mažiau atliekų šalinti sąvartynuose, mažinti aplinkos taršą, aprūpinti pramonę vietinėmis žaliavomis.

REGIONINIS ILGALAIKIS ATLIEKŲ PREVENCIJOS IR TVARKYMO TIKSLAS

Užtikrinti pažangą ir inovatyvumu grįstas patikimas ir kokybiškas atliekų tvarkymo paslaugas garantuojant skaidrumą ir darant minimalų poveikį aplinkai.⁸

ANYKŠČIŲ RAJONO SAVIVALDYBĖS STRATEGINIO 2019–2025 METŲ PLĖTROS PLANO TIKSLAS

Tikslas. Kitos rajono viešosios infrastruktūros priežiūra

Uždavinys. Gerinti Savivaldybės viešojo ūkio paslaugų kokybę ir infrastruktūrą

Siekiant ilgalaikio tikslo įgyvendinimo, vadovaujantis atliekų prevencijos ir tvarkymo prioritetais ir siekiant

⁸ Remiantis UAB „Utenos regiono atliekų tvarkymo centras“ strateginiame veiklos plane 2022-2026 metams pateikiama įmonės misija bei vertybėmis.

įgyvendinti komunalinių atliekų tvarkymo užduotis, nustatomi šie viso regiono vystymosi siekj užtikrinantys tikslai:

11 pav. Anykščių rajono atliekų prevencijos ir tvarkymo tikslai

Pirmuoju tikslu siekiama skatinti atliekų prevenciją, jis realizuojamas trimis kryptimis per tai atspindinčius uždavinius:

- **siekiant pakeisti gyventojų vartojimo įpročius.** Gyventojai ugdomi skatinant juos rinktis daugkartinius gaminius, remontuoti ar taisyti gaminius ir vartoti juos pakartotinai;
- **vykdant šiukšlinimo prevenciją ir tvarkant atsiradusias šiukšles.** Bendradarbiaujant su NVO ir gyventojais, siekiama palaikyti bendrąją tvarką – siekiama vykdyti šiukšlinimo prevenciją, o atsiradusias šiukšles surinkti ir sutvarkyti;
- **didinant maisto švaistymo prevenciją.** Savivaldybė pagal savo kompetenciją sieks taikyti ir (ar) palaikyti gerąsias iniciatyvas, kurios prisideda prie maisto atliekų mažinimo ir maisto švaistymo mažinimo.

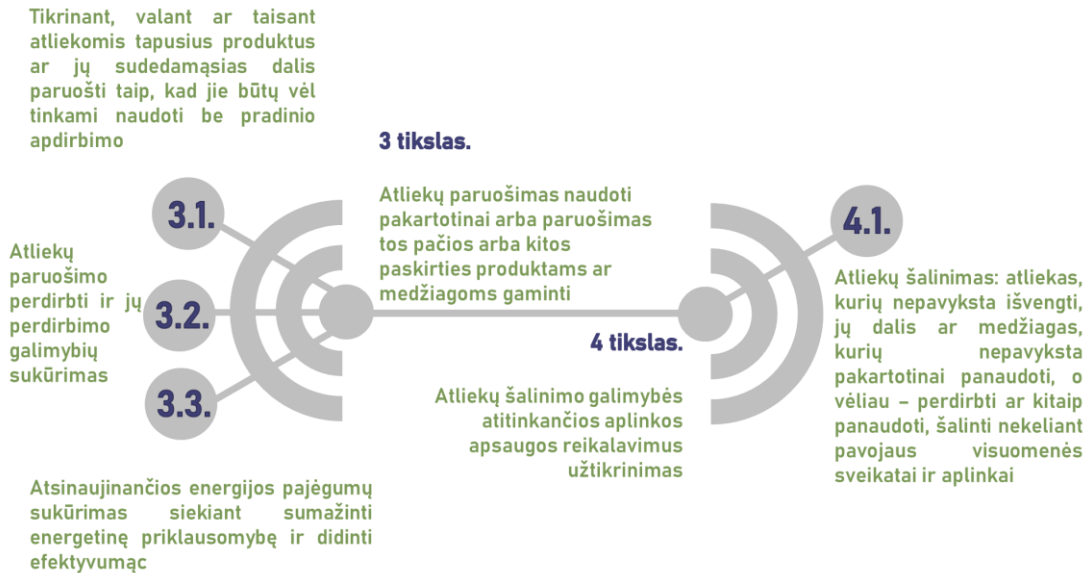
Antrasis tikslas ir jo uždavinys orientuotas į infrastruktūros tobulinimą ir jos prieinamumo didinimą.

Siekti mažinti atliekų susidarymą skatinant vartotojus rinktis daugkartinius gaminius, naudoti produktus pakartotinai, o susidarius atliekomis tinkamai jas rūšiuoti

12 pav. 1 ir 2 tikslai ir jų uždaviniai

Trečiuoju tikslu ir jo uždaviniais siekiama, kad atliekos būtų paruošiamos naudoti pakartotinai, tos pačios ar kitos paskirties produktams ar medžiagoms gaminti. Taip pat siekiama sukurti atliekų perdirbimo galimybes, prisidedant prie energetinės nepriklausomybės, diegiant atsinaujinančios energijos pajėgumus.

13 pav. 3 ir 4 tikslai ir jų uždaviniai

Ketvirtuoju tikslu ir jo uždaviniu siekiama užtikrinti atliekų šalinimo galimybę tais atvejais, kai atliekas netikslinga perdirbti ar panaudoti pakartotinai.

Prielaidos, kuriomis remiantis planuojamos priemonės tikslams ir uždaviniams pasiekti:

- VAPTP užduotys bus vykdomos per Savivaldybės organizuojamas komunalinių atliekų tvarkymo sistemas ar savivaldybėms bendradarbiaujant per sukurtas regionines komunalinių atliekų tvarkymo sistemas;

Toliau lentelėje pateikiamos kiekvienam iškeltam tikslui ir uždaviniui pasiekti padėsiančios priemonės, pateikiamas pagrindimas ir trumpas jų aprašymas. Taip pat nurodomas priemonės lygmens tipas:

- + Regioninė priemonė – priemonė, už kurios įgyvendinimą atsakingas UAB URAATC, tačiau šios priemonės įgyvendinimas tiesiogiai prisideda prie savivaldybės atliekų tvarkymo infrastruktūros ir valstybės iškeltų rodiklių pasiekimo;
- + Savivaldybės priemonė – priemonė, už kurios įgyvendinimą atsakinga savivaldybė (plane pažymėta šviesiai žalia spalva)

I. ATLIEKŲ PREVENCIJOS SKATINIMAS

Komunalinių atliekų, tenkančių vienam gyventojui, kiekis (kg / m.), palyginti su ES vidurkiu

2020 M.	2027 M.
<100 %	<100 %

1.1. Siekti mažinti atliekų susidarymą skatinant vartotojus rinktis daugiartinius gaminius, naudoti produktus pakartotinai, o susidarius atliekoms tinkamai jas rūšiuoti

Nr.	Priemonė	Įvykdymo terminas	Vykdytojai	Priemonės lygmuo	Finansinės projekcijos, tūkst. eurų ⁹	Finansavimo šaltinis	Priemonės tipas
1.1.1	Viešinimo kampanijų vykdymas, atliekų prevencijos	2024–2027	URATC (atsakingas)	Regioninė	>100 ¹⁰	URATC, Savivaldybių biudžetų (vietinė rinkliava)	

⁹ Finansinės projekcijos yra preliminaros.

¹⁰ Finansinė projekcija apima URATC ir Savivaldybių skiriamas lėšas. Savivaldybės ar jų sistemų administratoriai suderintoms viešinimo veikloms skiria ne mažiau kaip 1 tūkst. Eur / m. URATC skiria ne mažiau kaip 19 tūkst. Eur / m.

Organizacinė priemonė

Komunikacinė priemonė

Investicinė priemonė

Analitinė priemonė

Reguliacinė priemonė

[illegible]

Nr.	Priemonė	Įvykdymo terminas	Vykdytojai	Priemonės lygmuo	Finansinės projekcijos, tūkst. eurų ⁹	Finansavimo šaltinis	Priemonės tipas
5. 3 informaciniai renginiai. Informacinių renginių tikslas – formuoti sąmoningą nuomonę apie maisto / virtuvės atliekų rūšiavimą, jo naudą visuomenei, gamtai.							
1.1.3	Utenos atliekų priėmimo ir laikino saugojimo (vėliau – DGASA) aikštelės pritaikymas atliekų prevencijos veikloms įrengiant edukacijos centrą	2023–2027	URATC	Regioninė	440	Europos Sąjungos parama, URATC, Savivaldybių biudžetų (vietinė rinkliava ar kita įmoka už atliekų tvarkymą) ir kitos lėšos	€
Pasirinkimo pagrindimas ir priemonės aprašymas Edukacinis centras bus įrengtas Utenos regiono nepavojingų atliekų sąvartyno teritorijoje. Šiame centre didžiausias dėmesys bus skiriamas supažindinti su Regiono atliekų tvarkymo sistema. Edukaciniame centre bus organizuojamos dirbtuvės, kurių metu mokoma taisyti, remontuoti, atnaujinti daiktus ir skatinti juos naudoti pakartotinai. Šiame edukaciniame centre taip pat bus įrengta daiktų dalijimosi stotelės „Dalinkimės“. Šalia planuojamo pastatyti edukacijos centro, numatyta pastatyti ir įrengti patalpas tekstilės atliekų paruošimui panaudoti ir / ar perdirbti. Tekstilės atliekos iš Utenos regiono savivaldybių antžeminių konteinerių bus atvežamos ir išrūšiuojamos šiose patalpose. Darbuotojai pristatytą tekstilę vizualiai identifikuos ir atskirs tinkamą pakartotinai naudoti. Taip išrūšiuota tekstilė bus apskaitoma, siekiant nustatyti, kokia ir kiek tekstilės yra surenkama. Šie duomenys bus reikalingi siekiant įvertinti tolesnio tekstilės panaudojimo galimybes, galimą tekstilės tvarkymo ir panaudojimo pajėgumų plėtrą.							

Organizacinė priemonė

Komunikacinė priemonė

Investicinė priemonė

Analitinė priemonė

Reguliacinė priemonė

1.2. Užtikrinti šiukšlinimo prevenciją, tvarkyti šiukšles

Nr.	Priemonė	Įvykdymo terminas	Vykdytojai	Priemonės lygmuo	Finansinės projekcijos, tūkst. eurų ¹¹	Finansavimo šaltinis	Priemonės tipas
1.2.1	Šiukšlių rinkimo akcijų organizavimas	2022–2027	Savivaldybės (atsakingas vykdytojas), URATC	Regioninė		Savivaldybių biudžetų ir kitos lėšos	
1.2.1.1.	Šiukšlių rinkimo akcijų Anykščių rajono savivaldybėje organizavimas	2023–2027	Anykščių rajono savivaldybė	Savivaldybės	12,5	Savivaldybių biudžetų ir kitos lėšos	
1.2.1.2.	Šiukšlių rinkimo miškuose, aplink vandens telkinius, pakelėse įtraukimas į viešųjų darbų programas Anykščių rajono savivaldybėje	2023–2027	Anykščių rajono savivaldybė	Savivaldybės	Pagal poreikį	Savivaldybių biudžetų ir kitos lėšos	
Pasirinkimo pagrindimas ir priemonės aprašymas							

Organizacinė priemonė

Komunikacinė priemonė

Investicinė priemonė

Analitinė priemonė

Reguliacinė priemonė

¹¹ Finansinės projekcijos yra preliminaros.

Nr.	Priemonė	Įvykdymo terminas	Vykdytojai	Priemonės lygmuo	Finansinės projekcijos, tūkst. eurų ¹¹	Finansavimo šaltinis	Priemonės tipas
Anykščių rajono savivaldybėje kasmet vykdomos šiukšlių rinkimo akcijos. Pagrindinė akcijų idėja, kad žmonės prisidėtų prie aplinkos, kurioje gyvena, tvarkymo. Akcijų metu tvarkomos viešosios erdvės: miškai, parkai, pažintiniai takai ir pan. Savivaldybėje taip pat planuoja į viešųjų darbų programas įtraukti šiukšlių rinkimą miškuose, aplink vandens telkinius ir pelkes.							
1.2.2	Antrinių žaliavų rūšiuojamojo surinkimo priemonių tinklo viešose vietose įrengimas	2022–2027	Savivaldybės (atsakingas vykdytojas), GIO	Regioninė		GIO lėšos, Savivaldybių biudžetų ir kitos lėšos	€
1.2.2.1	Antrinių žaliavų rūšiuojamojo surinkimo priemonių tinklo viešose vietose įrengimas Anykščių rajono savivaldybėje	2023–2027	Anykščių rajono savivaldybė	Savivaldybės		GIO lėšos, Savivaldybių biudžetų ir kitos lėšos	€
Pasirinkimo pagrindimas ir priemonės aprašymas Siekiant sistemingo atliekų turėtojų – gyventojų – sąmoningumo, atliekų rūšiavimas turi tapti kasdiene veikla ne tik namuose, bet ir viešosiose erdvėse. Viena opiausių problemų, su kuria susiduriama – per mažas išrūšiuotų atliekų kiekis. Dėl šios priežasties rūšiuojamojo surinkimo šiukšliadėžių diegimas viešosiose erdvėse paskatintų gyventojus sistemingai prisidėti prie VAPTP tikslų ir uždavinių įgyvendinimo. Anykščių rajono savivaldybė savo tvarkose nusimato, kad atnaujinant, rekonstruojant, plėtojant viešąsias erdves, turi būti įrengtos antrinių žaliavų rūšiuojamojo surinkimo priemonės – šiukšliadėžės.							
1.2.3	Viešųjų geriamojo vandens stotelių tinklo plėtra savivaldybių traukos centruose, viešose sporto	2023–2027	Savivaldybės	Regioninė		Savivaldybių biudžetų ir kitos lėšos	€

Nr.	Priemonė	Įvykdymo terminas	Vykdytojai	Priemonės lygmuo	Finansinės projekcijos, tūkst. eurų ¹¹	Finansavimo šaltinis	Priemonės tipas
	aikštelėse, aikštynuose ir parkuose						
1.2.3.1	Viešųjų geriamojo vandens stotelių tinklo plėtra Anykščių rajono savivaldybėje traukos centruose, viešose sporto aikštelėse, aikštynuose ir parkuose	2023–2027	Anykščių rajono savivaldybė	Savivaldybės		Savivaldybių biudžetų ir kitos lėšos	€

Pasirinkimo pagrindimas ir priemonės aprašymas

Viešųjų geriamojo vandens stotelių tinklo plėtra savivaldybių traukos centruose, viešose sporto aikštelėse, aikštynuose ir parkuose prisideda prie atliekų prevencijos uždavinių įgyvendinimo, siekiant mažinti vienkartinį plastikinių pakuočių vartojimą. Šių geriamojo vandens stotelių plėtra prisideda prie gyventojų auklėjimo ir įgūdžių stiprinimo, gerosios patirties dalijimosi.

Anykščių rajono savivaldybė savo tvarkose nusimato, kad atnaujinant, rekonstruojant, plėtojant viešąsias erdves, turi būti įrengtos viešosios geriamojo vandens stotelės.

1.2.4.	Padangų atliekų, kurių turėtojų nustatyti neįmanoma arba kuris neegzistuoja, sutvarkymas Anykščių rajono savivaldybėje	2023–2027	Anykščių rajono savivaldybė	Savivaldybės	15	Savivaldybių biudžetų ir kitos lėšos	
--------	--	-----------	-----------------------------	--------------	----	--------------------------------------	---

Pasirinkimo pagrindimas ir priemonės aprašymas

Organizacinė priemonė

Komunikacinė priemonė

Investicinė priemonė

Analitinė priemonė

Reguliacinė priemonė

Nr.	Priemonė	Įvykdymo terminas	Vykdytojai	Priemonės lygmuo	Finansinės projekcijos, tūkst. eurų ¹¹	Finansavimo šaltinis	Priemonės tipas
Siekiant vykdyti šiukšlių tvarkymą, užtikrinamas susidariusių padangų atliekų, kurių turėtojo nustatyti neįmanoma ar kuris neegzistuoja, sutvarkymas. Anykščių rajono savivaldybė užtikrins šių padangų atliekų sutvarkymą atsižvelgiant į susidariusį poreikį.							

1.3 Užtikrinti maisto švaistymo prevenciją, skatinti maisto atliekų prevenciją

Nr.	Priemonė	Įvykdymo terminas	Vykdytojai	Priemonės lygmuo	Finansinės projekcijos, tūkst. eurų ¹²	Finansavimo šaltinis	Priemonės tipas
1.3.1	Taupaus maisto vartojimo iniciatyvų vykdymas Savivaldybių mokyklų, darželių, darbuotojų valgyklose, skatinant švediško stalo principu grįstą maitinimą	2022–2027	Savivaldybės	Regioninė		Savivaldybių biudžetų ir kitos lėšos	
1.3.1.1.	Taupaus maisto vartojimo iniciatyvų vykdymas Anykščių rajono savivaldybės mokyklų,	2023–2027	Anykščių rajono savivaldybė	Savivaldybės		Savivaldybių biudžetų ir kitos lėšos	

Organizacinė priemonė

Komunikacinė priemonė

Investicinė priemonė

Analitinė priemonė

Reguliacinė priemonė

¹² Finansinės projekcijos yra preliminaros.

Nr.	Priemonė	Įvykdymo terminas	Vykdytojai	Priemonės lygmuo	Finansinės projekcijos, tūkst. eurų ¹²	Finansavimo šaltinis	Priemonės tipas
	darželių, darboviečių valgyklose, skatinant „švediško stalo“ principu grįstą maitinimą						
Pasirinkimo pagrindimas ir priemonės aprašymas							
Siekiant prisidėti prie Jungtinių Tautų darnaus vystymosi 12.3 tikslo, kuriuo siekiama iki 2030 m. 50 proc. sumažinti maisto atliekas vienam gyventojui mažmeninės prekybos ir vartotojų lygiu, mažinti maisto nuostolius visoje maisto gamybos ir tiekimo grandinėje, taupaus maisto vartojimo iniciatyvų vykdymas Anykščių rajono savivaldybės mokyklų, darželių, darboviečių valgyklose, skatinant švediško stalo principu grįstą maitinimą tiesiogiai daro įtaką šiems išsikeltiems tikslams pasiekti.							

Organizacinė priemonė

Komunikacinė priemonė

Investicinė priemonė

Analitinė priemonė

Reguliacinė priemonė

II. ATLIEKŲ ATSKYRIMAS SUSIDARYMO ŠALTINYJE, SIEKIANČI PARUOŠTI PAKARTOTINAI NAUDOTI ARBA PERDIRBTI

Atliekų susidarymo vietoje
sutvarkytų biologinių atliekų ir
rūšiuojamųjų būdu
surinktų komunalinių atliekų
kiekis

2021 M. 2027 M.
19% 80 %

2.1. Atliekų rūšiavimo priemonių ir infrastruktūros prieinamumo didinimas

Nr.	Priemonė	Įvykdymo terminas	Vykdytojai	Priemonės lygmuo	Finansinės projekcijos, tūkst. eurų ¹³	Finansavimo šaltinis	Priemonės tipas
2.1.1	Antrinių žaliavų (pakuočių) rūšiuojamojo surinkimo priemonių (konteinerių prieinamumo) plėtra ir tinklo palaikymas	2022–2027	Savivaldybės	Regioninė	722	GIO lėšos ir kitos lėšos	€

¹³ Finansinės projekcijos yra preliminaros.

Organizacinė priemonė

Komunikacinė priemonė

Investicinė priemonė

Analitinė priemonė

Reguliacinė priemonė

[illegible]

Nr.	Priemonė	Įvykdymo terminas	Vykdytojai	Priemonės lygmuo	Finansinės projekcijos, tūkst. eurų ¹³	Finansavimo šaltinis	Priemonės tipas
Norint palaikyti jau sukurtą ir siekiant didinti gyventojų skaičių, kuriems teikiama komunalinių atliekų tvarkymo paslauga, įgyvendinama mišrių komunalinių atliekų priemonių (konteinerių) plėtra, taip pat vykdomas šio tinklo palaikymas. Plano įgyvendinimo laikotarpiu Anykščių rajono savivaldybėje planuojama įsigyti 500 vnt. konteinerių, skirtų individualioms valdoms, ir 100 vnt. kolektyvinio naudojimo konteinerių.							
2.1.3	Atliekų priėmimo ir laikino saugojimo (vėliau - DGASA) aikštelių eksploatacijos užtikrinimas	2022–2027	URATC	Regioninė	1 380	URATC lėšos	
Pasirinkimo pagrindimas ir priemonės aprašymas							
Atliekų priėmimo ir laikino saugojimo (vėliau - DGASA) aikštelių tinklo palaikymas svarbus, siekiant užtikrinti VAPTP užduočių vykdymą, taip pat palaikyti bendrą regioninę atliekų surinkimo ir tvarkymo sistemą, jos veiklos tęstinumą.							
2.1.4	Atliekų priėmimo ir laikino saugojimo (vėliau - DGASA) aikštelių tinklo plėtra regiono savivaldybėse	2022–2027	URATC (atsakingas vykdytojas), Savivaldybės	Regioninė	4 750	Europos Sąjungos parama, URATC, savivaldybių biudžetų (vietinė rinkliava ar kita įmoka už atliekų tvarkymą) ir kitos lėšos	€
2.1.4.1	I prioriteto didelių gabaritų atliekų surinkimo aikštelės įrengimas Anykščių rajono	2023-2027	URATC, Anykščių rajono savivaldybė	Savivaldybės	800	Europos Sąjungos parama, URATC, savivaldybių biudžetų (vietinė	€

Nr.	Priemonė	Įvykdymo terminas	Vykdytojai	Priemonės lygmuo	Finansinės projekcijos, tūkst. eurų ¹³	Finansavimo šaltinis	Priemonės tipas
	savivaldybėje (užsakovo funkcijos URATC (prioritetas) / užsakovo funkcijos Anykščių rajono savivaldybė) ¹⁴					rinkliava ar kita įmoka už atliekų tvarkymą) ir kitos lėšos	
Pasirinkimo pagrindimas ir priemonės aprašymas							
Siekiant užtikrinti VAPTP esančių užduočių, susijusių su atliekų priėmimo ir laikino saugojimo (vėliau - DGASA) tinklo plėtra, įvykdymą, planuojama plėsti atliekų priėmimo ir laikino saugojimo (vėliau - DGASA) aikšteles. Šių aikštelių plėtra vykdoma suskirstant bendrą aikštelių tinklo plėtros poreikį į du prioritetus. I prioriteto atliekų priėmimo ir laikino saugojimo (vėliau - DGASA) aikštelių plėtrai taikomas regiono ir savivaldybės lygmens stebėsenos rodiklis. Savivaldybės atsakingos už reikalingų sklypų DGASA įrengimui parinkimą ir perdavimą Užsakovo funkcijas atliekančiam URATC. I prioriteto DGASA tinklo plėtra vykdoma atsižvelgiant į VAPTP DGASA tinklo plėtros užduotis, t. y. planuojama aikštelių plėtra tose savivaldybių teritorijose, kuriose neužtikrinamas DGASA tinklo reikalavimas¹⁵ ir savivaldybių specifiką, susijusią su gyventojų skaičiaus kaitos tendencijomis. I prioriteto DAGSA plėtros metu planuojama įrengti 1 DGASA aikštelę Anykščių rajono savivaldybėje (užsakovo funkcijos URATC (prioritetas) / užsakovo funkcijos Anykščių rajono savivaldybė)¹⁶.							
2.1.4.2.	II prioriteto didelių gabaritų atliekų surinkimo aikštelės įrengimas Anykščių rajono savivaldybėje (užsakovo	2023-2027	URATC, Anykščių rajono savivaldybė	Savivaldybės	800	Europos Sąjungos parama, URATC, savivaldybių biudžetų (vietinė rinkliava ar kita įmoka už	€

¹⁴ Užsakovo funkcijas vykdomos priklausomai nuo finansavimo sąlygų aprašo.

¹⁵ VAPTP reikalavimas: 261.7.5. iki 2027 m. išplėsti DGASA tinklą – kaimo vietovėse įrengti po vieną DGASA ne didesniu kaip 15 km atstumu nuo gyvenamųjų teritorijų, o miestuose – vieną DGASA 10 km atstumu tarp tokių aikštelių arba aprūpinančią bent 40 000 gyventojų.

¹⁶ Užsakovo funkcijas vykdomos priklausomai nuo finansavimo sąlygų aprašo.

Nr.	Priemonė	Įvykdymo terminas	Vykdytojai	Priemonės lygmuo	Finansinės projekcijos, tūkst. eurų ¹³	Finansavimo šaltinis	Priemonės tipas
	funkcijos URATC (prioritetas) / užsakovo funkcijos Anykščių rajono savivaldybė ¹⁷⁾					atliekų tvarkymą) ir kitos lėšos	
Pasirinkimo pagrindimas ir priemonės aprašymas							
II prioriteto atliekų priėmimo ir laikino saugojimo (vėliau - DGASA) aikštelių plėtrai stebėsenos rodiklis taikomas savivaldybės lygmeniu. II prioriteto DGASA tinklo plėtra vykdoma savivaldybių teritorijose, kuriose įrengus I prioriteto DGASA aikšteles, bus įgyvendinamas VAPTP numatytas DGASA tinklo reikalavimas. II prioriteto metu planuojama įrengti 1 DGASA aikštelę Anykščių rajono savivaldybėje.							
2.1.5	Atliekų priėmimo ir laikino saugojimo (vėliau - DGASA) aikštelių surinkimo priemonių (konteinerių) atnaujinimas	2023–2027	URATC	Regioninė	84	URATC lėšos	€
Pasirinkimo pagrindimas ir priemonės aprašymas							
Norint užtikrinti atliekų priėmimo ir laikino saugojimo (vėliau - DGASA) aikštelių veiklą, siekiant veiklos efektyvumo ir optimalaus įrangos panaudojimo, bus atnaujinti šiose aikštelėse pastatyti konteineriai. Šia priemone siekiama kuo geriau atskirti atliekas, tinkamas perdirbti ar kitaip panaudoti.							
2.1.6	Atliekų priėmimo ir laikino saugojimo (vėliau -	2022–2027	URATC	Regioninė	93,2	URATC lėšos	€

¹⁷ Užsakovo funkcijas vykdomos priklausomai nuo finansavimo sąlygų aprašo.

Nr.	Priemonė	Įvykdymo terminas	Vykdytojai	Priemonės lygmuo	Finansinės projekcijos, tūkst. eurų ¹³	Finansavimo šaltinis	Priemonės tipas
	DGASA) aikštelių kontrolės priemonių diegimas						
Pasirinkimo pagrindimas ir priemonės aprašymas							
Siekiant didesnės kontrolės ir saugumo atliekų priėmimo ir laikino saugojimo (vėliau - DGASA) aikštelėse, diegiamos šios priemonės: 1. svarstyklės; 2. kamerų sistemos įrengimas / remontas; 3. kelio užtvagai.							
2.1.7	Individualaus kompostavimo vietoje infrastruktūros plėtra, buityje susidarančioms biologiškai skaidžioms atliekoms kompostuoti	2023–2027	Savivaldybės	Regioninė	1310	Europos Sąjungos parama, Savivaldybių biudžetų (rinkliava ar kitas mokestis už atliekų tvarkymą) ir kitos lėšos	€
2.1.7.1	Individualių kompostavimo priemonių (dėžių) plėtra Anykščių rajono savivaldybėje	2023-2027	Anykščių rajono savivaldybė	Savivaldybės	200	Europos Sąjungos parama, Savivaldybių biudžetų (rinkliava ar kitas mokestis už atliekų tvarkymą) ir kitos lėšos	€
Pasirinkimo pagrindimas ir priemonės aprašymas							

Nr.	Priemonė	Įvykdymo terminas	Vykdytojai	Priemonės lygmuo	Finansinės projekcijos, tūkst. eurų ¹³	Finansavimo šaltinis	Priemonės tipas
2.1.9	Žaliųjų atliekų surinkimo aikštelių eksploatacijos užtikrinimas	2022–2027	URATC	Regioninė	640	URATC lėšos ir kitos lėšos	€
Pasirinkimo pagrindimas ir priemonės aprašymas							
Pagrindinis ŽAKA aikštelėje vykdomas veiklos procesas – žaliųjų atliekų kompostavimas. Šiose aikštelėse vykdomas kompostavimo ir brandinimo kaupuose su natūralia aeracija ir periodiniu kaupų perkrovimu procesas. Pagamintas kompostas realizuojamas. Šios veiklos palaikymas jau esamose aikštelėse prisideda prie bioskaidžių atliekų mažinimo mišriame komunalinių atliekų sraute ir padeda siekti VAPTP nustatytų užduočių, susijusių su atskiru surinkimu ir atliekų perdirbimu.							
2.1.10	Buityje susidarančios tekstilės atliekų rūšiuojamojo surinkimo infrastruktūros plėtra	2021–2025	Savivaldybės	Regioninė	196	Savivaldybių biudžetų (rinkliava ar kitas mokestis už atliekų tvarkymą) ir kitos lėšos	€
2.1.10.1.	Tekstilės atliekų surinkimo priemonių (konteinerių) plėtra Anykščių rajono savivaldybėje	2023-2027	Anykščių rajono savivaldybė	Savivaldybės	45	Savivaldybių biudžetų (rinkliava ar kitas mokestis už atliekų tvarkymą) ir kitos lėšos	€
Pasirinkimo pagrindimas ir priemonės aprašymas							
Siekiant įgyvendinti atliekų rūšiuojamojo surinkimo uždutis, numatytas VAPTP, t. y. iki 2025 m. aprūpinti gyventojus surinkimo priemonėmis buityje susidarančioms tekstilės atliekoms surinkti arba suteikti galimybę atliekų tvarkytojams aprūpinti gyventojus šiomis priemonėmis, Anykščių rajono							

Nr.	Priemonė	Įvykdymo terminas	Vykdytojai	Priemonės lygmuo	Finansinės projekcijos, tūkst. eurų ¹³	Finansavimo šaltinis	Priemonės tipas
savivaldybė numato tekstilės atliekų konteinerių plėtrą. Plano įgyvendinimo laikotarpiu Anykščių rajono savivaldybėje planuojama įsigyta 14 vnt. tekstilės atliekų surinkimo konteinerių. Taip pat, esant poreikiui, papildomai bus įsigyta 16 vnt. tekstilės atliekų surinkimo konteinerių.							
2.1.11	Savivaldybių Atliekų tvarkymo taisyklių atnaujinimas, atsižvelgiant į naujus teisės aktų reikalavimus	2023–2027	Savivaldybės	Regioninė	-	-	
2.1.11.1.	Savivaldybių Atliekų tvarkymo taisyklių atnaujinimas, atsižvelgiant į naujus teisės aktų reikalavimus Anykščių rajono savivaldybėje	2023-2027	Anykščių rajono savivaldybė	Savivaldybės	-	-	
Pasirinkimo pagrindimas ir priemonės aprašymas							
Atsižvelgiant į AM planuojamas teisės aktų pataisas dėl Minimalių komunalinių atliekų tvarkymo paslaugų kokybės reikalavimų ir kitų teisės aktų reikalavimų keitimo.							
2.1.12	Savivaldybių dokumentų susijusių su įmokomis už atliekų tvarkymą savivaldybėje atnaujinimas,	2023–2027	Savivaldybės	Regioninė	-	-	

Organizacinė priemonė

Komunikacinė priemonė

Investicinė priemonė

Analitinė priemonė

Reguliacinė priemonė

Nr.	Priemonė	Įvykdymo terminas	Vykdytojai	Priemonės lygmuo	Finansinės projekcijos, tūkst. eurų ¹³	Finansavimo šaltinis	Priemonės tipas
	atsižvelgiant į naujus teisės aktų reikalavimus						
2.1.12.1.	Savivaldybių dokumentų susijusių su įmokomis už atliekų tvarkymą savivaldybėje atnaujinimas, atsižvelgiant į naujus teisės aktų reikalavimus Anykščių rajono savivaldybėje	2023–2027	Anykščių rajono savivaldybė	Savivaldybės	-	-	
Pasirinkimo pagrindimas ir priemonės aprašymas							
Atsižvelgiant į AM planuojamas teisės aktų pataisas, numatančias, kad gyventojams, kompostuojantiems namų ūkiuose susidarančias biologines atliekas, būtų skaičiuojamas mažesnis mokestis už atliekų tvarkymą, savivaldybėje bus įvertinama galimybė taikyti šią lengvatą ir, esant poreikiui, atnaujintos savivaldybės tvarkos.							
2.1.13.	Sutarčių sudarymas su Tabako gaminių su filtrais ir (ar) filtrų, parduodamų naudoti kartu su tabako gaminiais, gamintojų ir importuotojų organizacijomis dėl	2024–2027	Anykščių rajono savivaldybė	Savivaldybės	-	-	

Organizacinė priemonė

Komunikacinė priemonė

Investicinė priemonė

Analitinė priemonė

Reguliacinė priemonė

Nr.	Priemonė	Įvykdymo terminas	Vykdytojai	Priemonės lygmuo	Finansinės projekcijos, tūkst. eurų ¹³	Finansavimo šaltinis	Priemonės tipas
2.1.14.	Sutarčių sudarymas su Tabako gaminių su filtrais ir (ar) filtrų, parduodamų naudoti kartu su tabako gaminiais, gamintojų ir importuotojų organizacijomis dėl tabako gaminių su filtrais ir (ar) filtrų, parduodamų naudoti kartu su tabako gaminiais, atliekų, išmestų į viešas surinkimo sistemas, surinkimo savivaldybės organizuojamoje komunalinių atliekų tvarkymo sistemoje, vežimo ir apdorojimo finansavimo Anykščių rajono savivaldybėje	2024–2027	Anykščių rajono savivaldybė	Savivaldybės	-	-	
Pasirinkimo pagrindimas ir priemonės aprašymas							
Nuo 2024 m. papildomai nustatyta pareiga gamintojams ir importuotojams, jų įsteigtomis organizacijomis padengti išlaidas, susijusias su tabako gaminių su filtrais, vienkartinį plastikinių drėgnų servetėlių ir oro balionėlių gaminių šiukšlių, randamų aplinkoje, ir atliekų, išmestų į viešas surinkimo sistemas, sutvarkymu. Savivaldybė, kiekvienais kalendoriniais metais iki vasario 1 dienos turės sudaryti sutartis su gamintojais ir importuotojais, jų įsteigtomis							

Nr.	Priemonė	Įvykdymo terminas	Vykdytojai	Priemonės lygmuo	Finansinės projekcijos, tūkst. eurų ¹³	Finansavimo šaltinis	Priemonės tipas
organizacijomis dėl tabako gaminių su filtrais ir (ar) filtrų, parduodamų naudoti kartu su tabako gaminiais drėgnųjų servetėlių ir (ar) oro balionėlių šiukšlių išrinkimo, vykdomo savivaldybės ar jos vardu, išmestų į viešas surinkimo sistemas, surinkimo, vežimo ir apdorojimo finansavimo.							
2.1.15.	Užtikrinti saugų asbesto atliekų surinkimo ir sutvarkymo organizavimą Anykščių rajono savivaldybėje	2023-2027	Anykščių rajono savivaldybė	Savivaldybės	75	Savivaldybių biudžetų ir kitos lėšos	€
Pasirinkimo pagrindimas ir priemonės aprašymas Anykščių rajono savivaldybė siekia padėti gyventojams, kurie, ardant asbestinius stogus, pastatų konstrukcijas ir kitus gaminius, kurių sudėtyje yra asbesto, susiduria su šių atliekų sutvarkymo iššūkiais, todėl kelis kartus per metus suorganizuoja nemokamą asbesto turinčių atliekų surinkimą gyventojams patogiose vietose.							

Organizacinė priemonė

Komunikacinė priemonė

Investicinė priemonė

Analitinė priemonė

Reguliacinė priemonė

III. ATLIEKŲ PARUOŠIMAS NAUDOTI PAKARTOTINAI AR PARUOŠIMAS NAUDOTI TOS PAČIOS ARBA KITOS PASKIRTIES PRODUKTAMS AR MEDŽIAGOMS GAMINTI

14

Atliekų paruoštų perdirbti, tos pačios ar kitos paskirties produktams ar medžiagoms, gaminti, proc.

2021 M.	2027 M.
65,61 %	≥57 %

3.1. Tikrinant, valant ar taisant atliekomis tapusius produktus ar jų sudedamąsias dalis paruošti taip, kad jie būtų vėl tinkami naudoti bei pradinio apdirbimo

Nr.	Priemonė	Įvykdymo terminas	Vykdytojai	Priemonės lygmuo	Finansinės projekcijos, tūkst. eurų ¹⁸	Finansavimo šaltinis	Priemonės tipas
3.1.1	Uždaro tipo dalijimosi daiktais stotelių tinklo plėtra ir jų eksploatacija	2023–2027	URATC, Savivaldybės	Regioninė	260	Europos Sąjungos parama, URATC ir kitos lėšos	€

Organizacinė priemonė

Komunikacinė priemonė

Investicinė priemonė

Analitinė priemonė

Reguliacinė priemonė

¹⁸ Finansinės projekcijos yra preliminaros.

Nr.	Priemonė	Įvykdymo terminas	Vykdytojai	Priemonės lygmuo	Finansinės projekcijos, tūkst. eurų ¹⁸	Finansavimo šaltinis	Priemonės tipas
3.1.1.1.	Uždaro tipo dalijimosi daiktais stotelės įrengimas Anykščių rajono savivaldybės I prioriteto DGASA	2023-2027	URATC, Anykščių rajono savivaldybė	Savivaldybės	65	Europos Sąjungos parama, URATC ir kitos lėšos	€
Pasirinkimo pagrindimas ir priemonės aprašymas Atliekų priėmimo ir laikino saugojimo (vėliau - DGASA) aikštėse iš gyventojų priimamos ne tik stambios atliekos (baldai, tekstilės gaminiai, buitinė technika, lengvųjų automobilių padangos), jose taip pat organizuojama daiktų dalijimosi veikla, vykdoma daiktų dalijimosi stotelėse „Dalinkimės“. Siekiant, kad šios stotelės veiktų efektyviau ir jose būtų galima dalytis elektronikos ir tekstilės daiktais, savivaldybėje įrengiama viena uždaro konteinerinio tipo dalijimosi stotelė. Išplėtus ir pagerinus dalijimosi daiktais infrastruktūrą – stoteles, ir toliau, tikėtina, populiari pakartotinio atliekų panaudojimo tendencija, keisis gyventojų vartojimo įpročiai ir kultūra. Plano įgyvendinimo laikotarpiu planuojama įrengti 1 uždaro tipo dalijimosi daiktais stotelę jau esamoje Anykščių rajono savivaldybės DGASA, Vairuotojų g. 18, Anykščiai, o esamą atviro tipo dalijimosi daiktais stotelę (tentinį angarą) planuojama perkelti į 2.1.4.1 priemonėje planuojamą įrengti I prioriteto DGASA aikštelę.							
3.1.1.2.	Uždaro / atviro tipo dalijimosi daiktais stotelės įrengimas Anykščių rajono savivaldybės II prioriteto DGASA	2023-2027	URATC, Anykščių rajono savivaldybė	Savivaldybės	10 / 65	Europos Sąjungos parama, URATC ir kitos lėšos	€
Pasirinkimo pagrindimas ir priemonės aprašymas Įrengus II prioriteto DGASA aikštelę, planuojama įrengti atviro (10 tūkst. Eur) / uždaro (65 tūkst. Eur.) tipo dalijimosi daiktais stotelę.							

Organizacinė priemonė

Komunikacinė priemonė

Investicinė priemonė

Analitinė priemonė

Reguliacinė priemonė

3.2. Atliekų paruošimo perdirbti ir jų perdirbimo galimybių sukūrimas

Nr.	Priemonė	Įvykdymo terminas	Vykdytojai	Priemonės lygmuo	Finansinės projekcijos, tūkst. eurų ¹⁹	Finansavimo šaltinis	Priemonės tipas
3.2.1	MBA įrenginių pritaikymas maisto (virtuvės) atliekų paruošimui perdirbti	2021–2023	URATC	Regioninė	2 258	Europos Sąjungos parama, URATC ir kitos lėšos	€
Pasirinkimo pagrindimas ir priemonės aprašymas Siekiant pagerinti komunalinių atliekų tvarkymo sistemą Utenos regione, taip pat įgyvendinti VAPTVP užduotis, esama komunalinių atliekų tvarkymo infrastruktūra bus pritaikyta apdoroti maisto / virtuvės atliekas (detalesnė informacija pateikiama 2.2. skyriuje).							
3.2.2	Biologiškai skaidžių atliekų tvarkymo įrangos atnaujinimas	2024–2025	URATC	Regioninė	1 164	Europos Sąjungos parama, URATC ir kitos lėšos	€
Pasirinkimo pagrindimas ir priemonės aprašymas Siekiant įgyvendinti VATPT užduotis, taip pat didėjantiems pristatomų žaliųjų atliekų srautams ŽAKA aikštelėse reikalingi pajėgumai norint efektyviau vykdyti šių atliekų kompostavimą, kontroliuoti ir pagreitinėti kompostavimo procesus. Numatomas biologiškai skaidžių atliekų tvarkymo įrangos atnaujinimas / įsigijimas, t. y. numatoma įsigyti smulkintuvą, sijotuvą, traktorių, vartytuvą ir frontalinį krautuvą.							

Organizacinė priemonė

Komunikacinė priemonė

Investicinė priemonė

Analitinė priemonė

Reguliacinė priemonė

¹⁹ Finansinės projekcijos yra preliminaros.

Nr.	Priemonė	Įvykdymo terminas	Vykdytojai	Priemonės lygmuo	Finansinės projekcijos, tūkst. eurų ¹⁹	Finansavimo šaltinis	Priemonės tipas
3.2.3	Mechaninio – biologinio apdorojimo įrenginių įrangos atnaujinimas	2024–2025	URATC	Regioninė	225	Europos Sąjungos parama, URATC ir kitos lėšos	€
Pasirinkimo pagrindimas ir priemonės aprašymas							
Nuolat ir intensyviai eksploatuojant MBA įrenginius, reikalingas jų atnaujinimas, tunelių vėdinimo sistemos ir perkolato sistemos rekonstrukcija, kad pristatomos savivaldybių komunalinės atliekos būtų tinkamai tvarkomos, užtikrinamas įrenginių veiklos nepertraukiamumas ir nebūtų sutrikdyta regioninė atliekų tvarkymo sistemos veikla.							
3.2.4	Didelių gabaritų, medienos ir kitų atliekų smulkintuvo ir krovos įrenginių plėtra	2023–2025	URATC	Regioninė	700	Europos Sąjungos parama, URATC ir kitos lėšos	€
Pasirinkimo pagrindimas ir priemonės aprašymas							
Siekiant sumažinti sąvartyne šalinamų atliekų kiekius, didelių gabaritų aikštelėse surinktų atskirų atliekų srautų paruošimui panaudoti, planuojama įsigyti didelių gabaritų, medienos ir kitų atliekų smulkintuvą ir krovos įrenginį. Planuojama smulkinti didelių gabaritų medienos atliekas, minkštuosius baldus, plastikinius baldus ir kitus buityje naudojamus buitinius reikmenis, medžių, krūmų kelmus ir kt.							
3.2.5	MBA veiklos užtikrinimas ir eksploatacija	2022-2027	URATC	Regioninė	3 222	URATC ir kitos lėšos	
Pasirinkimo pagrindimas ir priemonės aprašymas							
Siekiant palaikyti jau sukurtą Utenos regiono atliekų tvarkymo sistemą, turi būti užtikrinamas MBA veiklos nepertraukiamumas.							

Organizacinė priemonė

Komunikacinė priemonė

Investicinė priemonė

Analitinė priemonė

Reguliacinė priemonė

3.3. Atsinaujinančios energijos pajėgumų sukūrimas siekiant sumažinti energetinę priklausomybę ir didinti veiklos efektyvumą

Nr.	Priemonė	Įvykdymo terminas	Vykdytojai	Priemonės lygmuo	Finansinės projekcijos, tūkst. eurų ²⁰	Finansavimo šaltinis	Priemonės tipas
3.3.1	Biodujų išgavimo ir panaudojimo įrenginių plėtra eksploatuojamame nepavojingų atliekų sąvartyne	2022–2023	URATC	Regioninė	130	Europos Sąjungos parama, URATC ir kitos lėšos	€
Pasirinkimo pagrindimas ir priemonės aprašymas Utenos regiono nepavojingų atliekų sąvartyne UAB „URATC“ įrengtuose biologinio apdorojimo įrenginiuose iš išrūšiuotų biologiškai skaidžių atliekų išgaunamos biodujos. Šios pagamintos biodujos naudojamos šilumos ir elektros energijos gamybai. Siekiant nepertraukiamo, efektyvaus šilumos ir elektros energijos gamybos įrenginių darbo, suprojektuojama ir įrengiama dujų surinkimo ir prijungimo prie biologinio apdorojimo įrenginių sistema iš eksploatuojamo nepavojingų atliekų sąvartyno.							
3.3.2	Biodujų išgavimo ir panaudojimo įrenginių plėtra uždarytame sąvartyne	2023–2024	URATC	Regioninė	91	Europos Sąjungos parama, URATC ir kitos lėšos	€

²⁰ Finansinės projekcijos yra preliminaros.

Nr.	Priemonė	Įvykdymo terminas	Vykdytojai	Priemonės lygmuo	Finansinės projekcijos, tūkst. eurų ²⁰	Finansavimo šaltinis	Priemonės tipas
Pasirinkimo pagrindimas ir priemonės aprašymas							
Utenos regiono nepavojingų atliekų uždarytame sąvartyne sukuriama biodujų išgavimo ir panaudojimo įrenginiai, taip siekiant kuo daugiau ir efektyviau panaudoti esamus energetinius resursus. Suprojektuojama dujų surinkimo ir prijungimo prie biologinio apdorojimo įrenginių sistema iš uždaryto sąvartyno.							
3.3.3	Atsinaujinančios energijos pajėgumų didinimo įvertinimas įdiegus maisto (virtuvės) atliekų paruošimo perdirbti įrenginius	2025–2027	URATC	Regioninė	-	URATC ir kitos lėšos	
Pasirinkimo pagrindimas ir priemonės aprašymas							
Įdiegus maisto (virtuvės) atliekų paruošimo perdirbimo įrenginius, įvertinamas atsinaujinančių energetinių resursų (pvz., saulės elektrinės) įrengimo galimybės ant pastatų ir jų galimas efektyvumas, siekiant padidinti atsinaujinančių išteklių naudojimą ir veiklos sąnaudų mažinimą.							

Organizacinė priemonė

Komunikacinė priemonė

Investicinė priemonė

Analitinė priemonė

Reguliacinė priemonė

IV. ATLIKŲ ŠALINIMO GALIMYBĖS UŽTIKRINIMAS

Sąvartynuose šalinamų
komunalinių atliekų dalis, proc.

2021 M.

13,3 %

2027 M.

8 %

4.1. Atliekų šalinimas: atliekas, kurių nepavyksta išvengti, jų dalis ar medžiagas, kurių nepavyksta pakartotinai panaudoti, o vėliau – perdirbti ar kitaip panaudoti, šalinti nekeliant pavojaus visuomenės sveikatai ir aplinkai

Nr.	Priemonė	Įvykdymo terminas	Vykdytojai	Priemonės lygmuo	Finansinės projekcijos, tūkst. eurų ²¹	Finansavimo šaltinis	Priemonės tipas
4.1.1	Sąvartyno įrengimas 3 sekcijos	2024–2027	URATC	Regioninė	6 000	URATC ir kitos lėšos	€
Pasirinkimo pagrindimas ir priemonės aprašymas							

²¹ Finansinės projekcijos yra preliminaros.

Nr.	Priemonė	Įvykdymo terminas	Vykdytojai	Priemonės lygmuo	Finansinės projekcijos, tūkst. eurų ²¹	Finansavimo šaltinis	Priemonės tipas
Siekiant užtikrinti planingą sąvartyno plėtrą, planuojama įrengti naują regioninio sąvartyno sekciją, kad net sumažėjus atliekų kiekiui, patenkančiam į sąvartyną, būtų užtikrintas saugus šių atliekų šalinimas. Taip pat, siekiant sudaryti gyventojams galimybes tinkamai tvarkyti asbesto turinčias atliekas, susidarančias keičiant stogus ar atliekant remonto darbus, naujai įrengiama asbesto turinčių atliekų šalinimo subsekcija.							
4.1.2	Utenos regioninio nepavojingų atliekų sąvartyno nuotekų taršos prioritetinėmis medžiagomis mažinimo priemonių diegimas	2023–2027	URATC	Regioninė	2 906	URATC ir kitos lėšos	€
Pasirinkimo pagrindimas ir priemonės aprašymas Sąvartyno filtrato taršos prioritetinėmis medžiagomis mažinimo priemonių diegimas. Utenos regiono nepavojingų atliekų sąvartyne pagrindinis prioritetinių medžiagų šaltinis yra sąvartyno filtratas. Siekiant mažinti filtrato sukuriamą taršą, diegiamos šios priemonės: 1. Šalinamų nekomunalinių atliekų inventorizacijos atlikimas; 2. Rūšiuojamojo maisto atliekų surinkimo ir tvarkymo vykdymas; 3. Efektyvinti atskiro butyje susidarančių pavojingųjų atliekų surinkimą, šviesti ir informuoti visuomenę, informuoti dėl buities pavojingųjų atliekų rūšiavimo; 4. Tekstilės atliekų šalinimo nutraukimas; 5. Kitos priemonės, būtinos siekiant mažinti sąvartyno filtrato taršą prioritetinėmis medžiagomis. Sąvartyno filtrato kiekio prioritetinėmis medžiagomis mažinimo priemonių diegimas. Siekiant mažinti sąvartyno filtrato kiekį, bus uždengtos ir užpildytos 1 ir 2 sąvartyno sekcijos, įrengus ir pradėjus eksploatuoti trečiąją sąvartyno sekciją.							

Organizacinė priemonė

Komunikacinė priemonė

Investicinė priemonė

Analitinė priemonė

Reguliacinė priemonė

Nr.	Priemonė	Įvykdymo terminas	Vykdytojai	Priemonės lygmuo	Finansinės projekcijos, tūkst. eurų ²¹	Finansavimo šaltinis	Priemonės tipas
Paviršinių nuotekų taršos prioritetinėmis medžiagomis mažinimo priemonių diegimas. Siekiant paviršinių nuotekų taršos prioritetinėmis medžiagomis mažinimo, bus diegiamos šios priemonės: 1. Automobilių ratų apiplovimo zonos sąvartyno kaupo zonoje įrengimas; Gatvių šlavimo technikos įsigijimas ir nuolatinės biologinio apdorojimo įrenginių ir sąvartyno kelių švaros palaikymas; Sąvartyno filtrato kiekio ir taršos monitoringas. Siekiant sąvartyno filtrato kiekio ir taršos monitoringo, bus atnaujinama sąvartyno aplinkos monitoringo programa, įtraukiant sąvartyno nuotekų taršos prioritetinėmis medžiagomis stebėseną, ir pagal ją vykdant sąvartyno filtrato užterštumo tyrimus.							
4.1.3	Sąvartyno eksploatacijos užtikrinimas	2022–2027	URATC	Regioninė	10 997	URATC ir kitos lėšos	
Pasirinkimo pagrindimas ir priemonės aprašymas Mažėjantis mišrių komunalinių atliekų kiekis ir atliekų panaudojimo energijai gauti infrastruktūra lemia, kad vis mažiau komunalinių atliekų šalinama sąvartynuose, tačiau sąvartynų eksploatacija turi užtikrinti, kad atliekos būtų saugiai ir tinkamai pašalintos.							
4.1.4	Uždarytų atliekų šalinimo vietų priežiūra	2022-2027	URATC	Regioninė	72	URATC ir kitos lėšos	
Pasirinkimo pagrindimas ir priemonės aprašymas Priežiūros vykdymas, siekiant užtikrinti uždarymo metu įdiegtų priemonių tęstinumą, mažinantį galimą neigiamą aplinkosauginį poveikį.							

Organizacinė priemonė

Komunikacinė priemonė

Investicinė priemonė

Analitinė priemonė

Reguliacinė priemonė

Utenos regiono atliekų prevencijos ir tvarkymo plano priemonės, kuriomis siekiama VAPTP nustatytų komunalinių atliekų tvarkymo užduočių, kurioms keliami įgyvendinimo termino ir / ar kiekybiškai išreikštų rezultato rodiklių, įgyvendinimo²²:

22 lentelė. VAPTP užduotys ir siekiai

Užduotis	Atitiktis VAPTP	Įgyvendinimo terminas	Siekis	Regioninio plano priemonės, kurių pagalba įgyvendinamos Užduotys
Padidinti pakartotinai naudoti paruošiamų ir perdirbamų komunalinių atliekų kiekį	260.1. - 260.2.	Iki 2025 m.	Ne mažiau 55 proc. susidariusių komunalinių atliekų (pagal svorį) paruošta pakartotinai naudoti ir perdirbta.	1.1.1; 1.1.2; 1.1.3; 2.1.1; 2.1.3; 2.1.4; 2.1.5; 2.1.7; 2.1.8; 2.1.9; 2.1.10; 3.1.1; 3.2.1; 3.2.2; 3.2.3; 3.2.4; 3.2.5;
		Iki 2027 m.	Ne mažiau kaip 57 proc. susidariusių komunalinių atliekų (pagal svorį) paruošta pakartotinai naudoti ir perdirbta.	
		Iki 2030 m.	Ne mažiau kaip 60 proc. susidariusių komunalinių atliekų (pagal svorį) paruošta pakartotinai naudoti ir perdirbta.	
	260.3.	iki 2027 m.	Ne daugiau kaip 8 proc. visų susidariusių komunalinių atliekų (pagal svorį) šalinama sąvartyne.	1.1.1; 1.1.2; 1.1.3; 1.2.1; 1.2.2; 1.2.3; 1.3.1; 1.3.2;

²² Užduotims keliami įgyvendinimo termino ir/ar kiekybiškai išreikštų rezultato rodiklių.

Užduotis	Atitiktis VAPTP	Įgyvendinimo terminas	Siekis	Regioninio plano priemonės, kurių pagalba įgyvendinamos Užduotys
Sumažinti sąvartynuose šalinamų komunalinių atliekų kieki.		Iki 2030 m.	Ne daugiau kaip 5 proc. visų susidariusių komunalinių atliekų (pagal svorį) šalinama sąvartyne.	2.1.1; 2.1.3; 2.1.4; 2.1.5; 2.1.7; 2.1.8; 2.1.9; 2.1.10; 3.1.1; 3.2.1; 3.2.2; 3.2.3; 3.2.4; 3.2.5;
Padidinti atliekų susidarymo vietoje sutvarkytų biologinių atliekų ir rūšiuojamuoju būdu surinktų komunalinių atliekų kieki.	261.1.	2025 m.	70 proc. susidariusių komunalinių atliekų kiekio susidarymo vietoje sutvarkytų biologinių atliekų ir rūšiuojamuoju būdu surinktų komunalinių atliekų.	2.1.1; 2.1.3; 2.1.4; 2.1.5; 2.2.6; 2.1.7; 2.1.8; 2.1.9; 2.1.10; 2.1.11; 2.1.12; 3.1.1;
		2027 m.	80 proc. susidariusių komunalinių atliekų kiekio.	
Aprūpinti namų ūkių biologinių atliekų surinkimo priemonėmis arba užtikrinti kompostavimą šių atliekų susidarymo vietose.	261.2.	Iki 2024 m.	Aprūpinti namų ūkių biologinių atliekų surinkimo priemonėmis urbanizuotose vietovėse, kuriose gyventojų daugiau nei 2000, arba užtikrinti kompostavimą šių atliekų susidarymo vietose, taip pat užtikrinti, plėtoti ir skatinti kompostavimo bendruomenių daržuose sistemą.	2.1.7; 2.1.8;

Užduotis	Atitiktis VAPT	Įgyvendinimo terminas	Siekis	Regioninio plano priemonės, kurių pagalba įgyvendinamos Užduotys
Aprūpinti gyventojus surinkimo priemonėmis buityje susidarančioms tekstilės atliekoms surinkti arba suteikti galimybę atliekų tvarkytojams aprūpinti gyventojus šiomis priemonėmis.	261.5.	iki 2025 m.		2.1.4; 2.1.10;
Užtikrinti galimybę atiduoti atskirai surinktas buityje susidarančias pavojingas atliekas.	261.6.	iki 2025 m.		2.1.4;
Išplėsti DGASA tinklą.	261.7.5.	iki 2027 m.	Kaimo vietovėse įrengti po vieną DGASA ne didesniu kaip 15 km atstumu nuo gyvenamųjų teritorijų, o miestuose – vieną DGASA 10 km atstumu tarp tokių aikštelių arba aprūpinančią bent 40 000 gyventojų.	2.1.4;

Kitos užduotys, keliamos VAPTP²³:

23 lentelė. Kitos užduotys, keliamos VAPTP

Užduotis	Atitiktis VAPTP	Regioninio plano priemonės, kurių pagalba įgyvendinamos Užduotys
Sudaryti galimybę buityje susidarančioms išrūšiuotoms statybinėms atliekoms surinkti.	261.3.	2.1.4;
Atskirai surinkti baldų, elektros ir elektroninės įrangos, baterijų ir akumuliatorių atliekas. Savivaldybės privalo užtikrinti, kad jų organizuojamos komunalinių atliekų tvarkymo sistemos neatsisakytų priimti baterijų ir akumuliatorių atliekų iš gyventojų arba suteikti galimybę atliekų tvarkytojams aprūpinti gyventojus šiomis priemonėmis.	261.4	2.1.4;
Gyvenamuosiuose daugiabučių namų rajonuose, atliekų surinkimo aikštelėse, šalia mišrių komunalinių atliekų konteinerių pastatyti antrinių žaliavų (popieriaus ir kartono, stiklo, plastiko, metalų, įskaitant pakuočių atliekas) konteinerius vadovaujantis aplinkos ministro nustatyta tvarka.	261.7.1.	2.1.1;
Kolektyviniuose soduose pastatyti, jei trūksta, kolektyvinius antrinių žaliavų (popieriaus ir kartono, stiklo, plastiko, metalų, įskaitant pakuočių atliekas) konteinerius ir užtikrinti, kad jie būtų ištuštinami laiku.	261.7.2.	2.1.1;
Individualių gyvenamųjų namų gyventojams pastatyti individualius antrinių žaliavų (popieriaus ir kartono, stiklo, plastiko, metalų, įskaitant pakuočių atliekas) surinkimo konteinerius arba užtikrinti kitas gyventojams patogias	261.7.3.	2.1.1;

²³ Užduotims nėra keliami įgyvendinimo termino ir/ar kiekybiškai išreikštų rezultato rodiklių.

Užduotis	Atitiktis VAPTP	Regioninio plano priemonės, kurių pagalba įgyvendinamos Užduotys
antrinių žaliavų surinkimo priemonės, taip pat užtikrinti, kad konteineriai būtų ištuštinami laiku.		
Pastatyti specialius konteinerius tekstilės, pavojingosioms, statybinėms atliekoms surinkti arba užtikrinti gyventojams kitas priemones ir būdus buityje susidarančioms tekstilės, pavojingosioms ir statybinėms atliekoms atskirai surinkti (apvažiuojamasis surinkimas ne rečiau kaip 4 kartus per metus, individuali atliekų išvežimo paslauga pagal gyventojų užsakymą, specialūs maišai ar kitos priemonės).	261.7.4.	2.1.4; 2.1.10;
Teikti gyventojams aplinkos ministro nustatyta tvarka patvirtintą išsamią informaciją apie visų atliekų srautų atskiro surinkimo galimybes.	261.7.6.	1.1.1; 1.1.2; 1.1.3;
Peržiūrėti ir pakoreguoti Lietuvos Respublikos Vyriausybės 2013 m. liepos 24 d. nutarimu Nr. 711 patvirtintų Vietinės rinkliavos ar kitos įmokos už komunalinių atliekų surinkimą iš atliekų turėtojų ir atliekų tvarkymą dydžio nustatymo taisyklių nuostatas, ir nustatyti mokesčių už komunalines paslaugas komercinėms patalpoms apskaičiavimą ne pagal patalpų plotą.	261.7.7.	2.1.12;

6. KOMUNALINIŲ ATLIEKŲ SUSIDARYMAS IR INFRASTRUKTŪROS POREIKIS

6.1. Komunalinių atliekų susidarymo prognozė

Komunalinių ir kitų atliekų susidarymo kiekio, plano įgyvendinimo laikotarpiu vertinimas atliekamas remiantis AAA pateikiamais 2015–2021 m. Utenos regiono ir Lietuvos duomenimis. Remiantis jais, atliekamas prognozinis komunalinių ir kitų atliekų susidarymo iki 2027 metų vertinimas.

Susidarančių komunalinių atliekų kiekis Anykščių rajono savivaldybėje iki 2027 m., tikėtina, daugiausia priklausys nuo:

- gyventojų skaičiaus pokyčių;
- ekonomikos augimo tendencijų;
- vartojimo įpročių pokyčių.

Prognozuojant Anykščių rajono savivaldybės komunalinių atliekų kiekio susidarymą iki 2027 m., vadovaujamosi ir VAPTP numatytomis komunalinių atliekų susidarymo prognozėmis. Jose numatyta, kad komunalinių atliekų kiekis, 2020 m. siekęs 1,35 mln. tonų, turėtų mažėti ir 2027 m. būti apie 1,2 mln. tonų. Taip pat numatoma, kad 2022 m. pabaigoje ir 2023 m., išaugus energetinių resursų ir žaliavų kainoms, tikėtinas gyventojų vartojimo mažėjimas.

Atliekų kiekių susidarymo prognozės pagrįstos:

- Gyventojų skaičiaus Utenos apskrityje prognozėmis („Eurostat“²⁴);
- Gyventojų skaičiaus pokyčiu Anykščių rajono savivaldybėje;
- Antrinių žaliavų, tarp jų pakuočių surinkimo sistemos efektyvumu regione;
- AAA pateikiama informacija apie 2020–2021 m. atskirų komunalinių atliekų srautų surinkimo kiekius savivaldybėse;
- VAPTP pateikiamomis komunalinių atliekų susidarymo prognozėmis iki 2027 m.

Komunalinių atliekų susidarymo prognozėje taip pat įvertinamas namudinis kompostavimas, atsižvelgiant į Utenos regione išdalytų individualaus kompostavimo priemonių galimą panaudojimo efektyvumą ir planuojamas savivaldybių papildomai iki 2027 m. įsigyti ir išdalyti gyventojams kompostavimo dėžių skaičių. Komunalinių atliekų susidarymo prognozėje vertinamas per vienkartinės pakuotės užstato sistemą surenkamų atliekų kiekis ir jų surinkimo tendencija 2019–2021 m. Anykščių rajono savivaldybėje.

²⁴ EUROSTAT duomenys: https://ec.europa.eu/eurostat/databrowser/view/proj_19rp3/default/table?lang=en

24 lentelė. Antrinių žaliavų, tarp jų pakuočių surinkimo sistemos efektyvumas Anykščių rajono savivaldybėje, %.

Atliekų rūšis	Surinkta 2021 m., t	Kiekis, kurį papildomai galima surinkti ²⁵	Antrinių žaliavų, tarp jų pakuočių surinkimo sistemos efektyvumas regione
Popieriaus ir kartono, įskaitant pakuotes, atliekos	166	92	64 %
Plastiko, įskaitant pakuotes, atliekos	207	627	25 %
PET pakuočių atliekos	20	3	87 %
Kombinuotų pakuočių atliekos	15	104	12 %
Metalo, įskaitant pakuotes, atliekos	47	43	52 %
Stiklo, įskaitant pakuotes, atliekos	341	133	72 %

Prognozuojant Anykščių rajono savivaldybės komunalinių atliekų kiekio susidarymą, daroma prielaida, kad antrinių žaliavų, įskaitant pakuotes, surinkimas savivaldybėje kiekvienais metais ne mažiau kaip 10 % bus efektyvesnis, palyginti su 2021 m. buvusiu.

25 lentelė. Anykščių rajono savivaldybės komunalinių atliekų kiekio susidarymo prognozė 2021–2027 m.

	2022	2023	2024	2025	2026	2027
Anykščių rajono savivaldybės gyventojų skaičiaus prognozė ²⁶	22645	22216	21762	21282	20834	20407
Susidaręs KA kiekis tonomis (nevertinant atliekų susidarymo vietoje sutvarkytų biologinių atliekų ir užstato sistemoje surenkamo atliekų kiekį)	5141	5044	4941	4905	4802	4633
Susidaręs KA kiekis tonomis įvertinus atliekų susidarymo vietoje sutvarkytų biologinių atliekų kiekį ir užstato sistemoje surenkamą atliekų kiekį	8036	8276	8435	8819	9194	9569

Detali komunalinių atliekų kiekio susidarymo prognozė pagal atskiras atliekų rūšis pateikia 13 priede.

²⁵ Atsižvelgiant į 2021 metų Utenos regiono savivaldybių mišrių komunalinių atliekų sudėties tyrimus.

²⁶ EUROSTAT duomenys: https://ec.europa.eu/eurostat/databrowser/view/proj_19rp3/default/table?lang=en

6.2. Infrastruktūros plėtra

Siekiant įgyvendinti Plane numatytus tikslus ir uždavinius, planuojama sukurti ir vystyti šiuos atliekų tvarkymo infrastruktūros objektus:

- **Maisto (virtuvės) atliekų tvarkymo (toliau – MVA)²⁷ infrastruktūros sukūrimas, vystymas**

MVA iš Anykščių rajono savivaldybės urbanizuotų teritorijų, kuriose gyventojų daugiau nei 2000, būtų renkamos konteineriais. Taip pat ir toliau siekiant vystyti atliekų kompostavimą, planuojama padėti gyventojams užtikrinti kompostavimą šių atliekų susidarymo vietose, t. y. dalijant kompostavimo dėžes ir vykdant švietėjišką veiklą – mokinant gyventojus, kaip patiems pasigaminti kompostavimo dėžes ir tinkamai kompostuoti vietoje.

Įvertinus iki 2023 m. sukurtą atskiro MVA srauto surinkimo infrastruktūrą, lentelėje pateikiamas papildomas infrastruktūros poreikis Anykščių rajono savivaldybėje iki 2027 m.:

26 lentelė. Maisto (virtuvės) atliekų infrastruktūros plėtos poreikis Anykščių rajono savivaldybėje

Savivaldybė	MVA surinkimas	Infrastruktūros poreikis 2023 - 2027 m.
Anykščių rajono savivaldybė	MVA kartu su žaliosiomis atliekomis.	Kolektyvinio naudojimo konteinerių sistema šiuo metu yra pakankama.
		1900 vnt. individualių konteinerių.

Namų ūkiai, patenkantys tarp gyvenviečių, kuriose iš gyventojų nebūtų vykdomas rūšiuojamasis surinkimas, galėtų savo MVA kompostuoti namuose arba kartu su žaliosiomis atliekomis pristatyti į biologiskai skaidžių atliekų kompostavimo aikšteles savivaldybėse. Anykščių rajono savivaldybė, siekdama padėti gyventojams vykdyti kompostavimą namuose, papildomai numato įsigyti ir gyventojams išdalyti 26 lentelėje nurodytą maisto (virtuvės) atliekų infrastruktūros kiekį.

Rūšiuojamuoju būdu surinktos MVA bus vežamos į Utenos MBA įrenginius, kuriuos, siekiant tinkamo šių atliekų tvarkymo, numatoma modernizuoti. Atvežtos atliekos pirmiausia bus kaupiamos ir sandėliuojamos, kadangi fermentavimo tuneliai, kuriuose jos bus biologiskai apdorojamos, turi būti visiškai užkrauti. Atliekoms sandėliuoti bus naudojama įrengta uždara stoginė su nuotekų surinkimo sistema. Sukaupus reikiamą kiekį MVA (apie 250 tonų), pradedamas atliekų paruošimo biologiniam apdorojimui procesas.

Pirminis surinktų MVA rūšiavimas pradedamas šias atliekas pakraunant į priėmimo bunkerį – dozatorių. Pakrauti naudojamas frontalinis krautuvas su kaušu.

MVA frakcijų atskyrimas atliekamas būgniniu sijotuvu, kuris atskiria esamas priemaišas (pakuotes ir pan.) ir stambesnes nei 80 mm MVA atliekas. Smulki 0–80 mm frakcija keliauja į sumaišymo įrenginį.

²⁷ Parengta remiantis investiciniu projektu „Komunalinių atliekų infrastruktūros plėtra“.

Stambi atliekų frakcija (>80 mm) patenka į rankinio rūšiavimo liniją.

Įsigyjamoje rūšiavimo linijoje ant juostinio transporterio nurenkamos kompostuoti netinkamos atliekos (plastikai, popierius, tekstilės, elektronikos atliekos, kitos atliekos panaudoti, deginti ar šalinti).

Prieš pakraunant žaliavą į fermentavimo tunelį, jeigu reikalinga, biologiškai apdoroti paruošta žaliava sumaišoma su struktūriniu medžiaga. Maišomajam naudojami frontalinis krautuvas, lėtaeigis smulkintuvas ir turimas traktorius.

Atliekų biologinis apdorojimas atliekamas esamuose fermentavimo tuneliuose.

Brandinimas vykdomas kompostavimo aikštelėje įrengtoje stoginėje. Kompostui brandinti naudojamas frontalinis krautuvas ir vartytuvas.

Po brandinimo proceso vykdomas galutinis sijojimas (0–12 mm frakcija). Sijojama frontaliu krautuvu ir sijotuvu.

➤ **Antrinių žaliavų surinkimo priemonių palaikymas ir plėtra**

Vadovaujantis atliekų tvarkymo hierarchija, prioritetas teikiamas komunalinėms atliekoms perdirbti, todėl pagrindinis komunalinių atliekų tvarkymo tikslas – atskirti kuo daugiau atliekų į specializuotus srautus, išplečiant ir palaikant antrinių žaliavų pirminį rūšiavimą. Tokios žaliavos yra geresnės kokybės ir tinkamesnės perdirbti, negu išskirtos iš mišrių komunalinių atliekų srauto rūšiavimo linijos pagalba.

2021–2027 m. laikotarpiu planuojamas preliminarus papildomų pakuočių atliekų ir kitų antrinių žaliavų surinkimo individualių ir kolektyvinių konteinerių poreikis Anykščių rajono savivaldybėje:

27 lentelė. Antrinių žaliavų surinkimo konteinerių poreikis Anykščių rajono savivaldybėje

Savivaldybė	Konteineriai individualioms valdoms	
	stiklo	pakuočių
	0,12 m ³	0,24 m ³
Anykščių rajono savivaldybė	250	250

➤ **Mišrių komunalinių atliekų surinkimo priemonių (konteinerių) plėtra**

Siekiant palaikyti jau sukurtą atliekų tvarkymo efektyvumą ir didinti gyventojų skaičių, kuriems teikiama komunalinių atliekų tvarkymo paslauga, ir toliau bus vykdoma mišrių komunalinių atliekų priemonių (konteinerių) plėtra ir šio tinklo palaikymas regione.

Anykščių rajono savivaldybėje planuojama individualių ir kolektyvinių mišrių komunalinių atliekų. 2021–2027 m. laikotarpiu numatyta įsigyti 500 vnt. individualių mišrių komunalinių atliekų konteinerių 100 vnt. kolektyvinių mišrių komunalinių atliekų konteinerių:

28 lentelė. Mišrių komunalinių atliekų konteinerių poreikis Anykščių rajono savivaldybėje

Savivaldybė	Mišrių komunalinių atliekų konteinerių skaičius	
	Individualių	Kolektyvinių
Anykščių rajono savivaldybė	500	100

➤ **Individualių kompostavimo priemonių (dėžių) plėtra**

Siekiant įgyvendinti bioskaidžių atliekų sutvarkymo užduotis, numatytas VAPTP, planuojama plėtoti kompostavimo šių atliekų susidarymo vietose priemonę, regioniniu principu perkant ir aprūpinant gyventojus (ypač urbanizuotose vietovėse) kompostavimo dėžėmis, kurios turėtų būti lengvai surenkamos ir patvarios, jose užtikrinamas oro judėjimas, svarbus optimaliam biologiniam atliekų skaidymuisi. Kompostavimo dėžės namų ūkiams – papildoma priemonė, kuria siekiama maksimaliai sumažinti į buitinių atliekų konteinerius, MBA ir sąvartyną iškeliaujančių atliekų kiekius. VAPTP plane numatyta, kad biologines atliekas kompostuojantiems gyventojams gali būti taikomos nuolaidos už komunalinių atliekų tvarkymą, užtikrinus stebėsenos sistemą.

Plano įgyvendinimo laikotarpiu numatyta individualių kompostavimo dėžių plėtra Anykščių rajono savivaldybėje. Iš viso planuojama išdalyti daugiau apie 2 tūkst. vnt. kompostavimo dėžių:

29 lentelė. Individualių kompostavimo dėžių poreikis Anykščių rajono savivaldybėje

Savivaldybė	Individualių valdų sk.	Kompostavimo dėžės
Anykščių rajono savivaldybė	8908	2000

➤ **Tekstilės atliekų surinkimo priemonių (konteinerių) plėtra**

Siekiant įgyvendinti atliekų rūšiuojamojo surinkimo užduotis, numatytas VAPTP, t. y. iki 2025 m. aprūpinti gyventojus surinkimo priemonėmis buityje susidarančioms tekstilės atliekoms surinkti arba suteikti galimybę atliekų tvarkytojams aprūpinti gyventojus šiomis priemonėmis, Anykščių rajono savivaldybėje numatoma tekstilės atliekų konteinerių plėtra.

Planuojama konteinerių plėtra savivaldybėje numatoma kolektyvinių konteinerių aikštelėse, siekiant sudaryti patogias sąlygas gyventojams netoli namų esančiose kolektyvinėse konteinerių aikštelėse išmesti švarius nenaudojamus tekstilės gaminius. 30 lentelėje pateikiamas tekstilės atliekų surinkimo konteinerių poreikis Anykščių rajono savivaldybėje:

30 lentelė. Tekstilės atliekų surinkimo konteinerių poreikis 2022–2027 m. Anykščių rajono savivaldybėje

Savivaldybė	Tekstilės atliekų surinkimo konteinerių skaičius	Papildomas tekstilės atliekų surinkimo konteinerių skaičius
Anykščių rajono savivaldybė	14	16

➤ **Atliekų priėmimo ir laikino saugojimo (vėliau - DGASA) aikštelių plėtra:**

Siekiant užtikrinti VAPTP esančių užduočių, susijusių su atliekų priėmimo ir laikino saugojimo (vėliau - DGASA) tinklo plėtra, įvykdymą, planuojama plėsti atliekų priėmimo ir laikino saugojimo (vėliau - DGASA) aikšteles. Šių aikštelių plėtra vykdoma suskirstant bendrą aikštelių tinklo plėtros poreikį į du prioritetus. I prioriteto atliekų priėmimo ir laikino saugojimo (vėliau - DGASA) aikštelių plėtrai taikomas stebėsenos rodiklis (taip pat pateikiamos finansinės projekcijos), II prioriteto atliekų priėmimo ir laikino saugojimo (vėliau - DGASA) aikštelių plėtrai stebėsenos rodiklis netaikomas.

I prioriteto DGASA tinklo plėtra vykdoma atsižvelgiant į VAPTP DGASA tinklo plėtros užduotį²⁸, t. y. planuojama aikštelių plėtra tose savivaldybių teritorijose, kuriose neužtikrinami DGASA tinklo plėtrai taikomi reikalavimai. I prioriteto metu numatoma įrengti:

1 DGASA aikštelę Anykščių rajono savivaldybėje (užsakovo funkcijos URATC (prioritetas) / Užsakovo funkcijos Anykščių rajono savivaldybė)²⁹.

II prioriteto DGASA tinklo plėtra vykdoma savivaldybių teritorijose, kuriose šiuo metu įgyvendinamas VAPTP numatytas DGASA tinklo reikalavimas arba įrengus I prioriteto DGASA aikšteles jis bus įgyvendintas, įrengus:

1 DGASA aikštelę Anykščių rajono savivaldybėje.

DGASA paskirtis – stambiagabaritinių, statybinių, elektronikos, antrinių žaliavų, buities pavojingų atliekų priėmimas ir laikinas saugojimas iki išvežimo. Atliekos į aikštelę pristatomos transportu ar pakavimo forma, netrukdančia vizualiai nustatyti, kad atliekos priimtinos pagal leidimus.

Visos nepavojingos atliekos laikomos tam skirtuose konteineriuose, išskyrus padangas ir metalo atliekas, kurios laikomos ant asfaltuotos dangos. Aikštelėje surinktos atliekos periodiškai išvežamos atitinkamiems atliekų tvarkytojams, turintiems teisę užsiimti šia veikla, apdorojamos ar šalinamos nepavojingų atliekų sąvartyne.

²⁸ VAPTP reikalavimas: 261.7.5. iki 2027 m. išplėsti DGASA tinklą – kaimo vietovėse įrengti po vieną DGASA ne didesniu kaip 15 km atstumu nuo gyvenamųjų teritorijų, o miestuose – vieną DGASA 10 km atstumu tarp tokių aikštelių arba aprūpinančią bent 40 000 gyventojų.

²⁹ Užsakovo funkcijas vykdomos priklausomai nuo finansavimo sąlygų aprašo.

Aikštelėje ardamos didelių gabaritų atliekos (seni baldai, langai, durys). Ardant senus baldus atskiriamas metalas, mediena, stiklas ir tekstilės dirbiniai. Atvežti baldai iškraunami aikštelėje, tuomet atliekų priėmėjas juos išardo, atskirtas dalis patalpina į atitinkamus kontenerius.

Anykščių rajono DGASA aikštelėje bus įrengiama uždaro tipo daiktų dalijimosi stotelė. Gyventojai nereikalingus, bet tvarkingus ir tinkamus naudoti daiktus gali pristatyti į veikiančias stoteles „Dalinkimės“. Daiktai turi būti tinkami naudoti pagal tiesioginę paskirtį – neskleidžiantys blogo kvapo, neužteršti, tvarkingi, nesulūžę. Stotelėse priimami šie daiktai: baldai, tekstilės gaminiai (išskyrus drabužius), elektros ir elektronikos prietaisai, namų apyvokos daiktai, žaislai, kiti buityje susidarantys daiktai. Jie laikomi tam skirtoje vietoje, daiktus iškrauna juos pristatęs asmuo. Visi stotelėse esantys daiktai skelbiami UAB „URATC“ interneto tinklapyje www.uratc.lt, skiltyje „Dalinkimės“ ir „Facebook“ paskyroje. Daiktus taip pat galima apžiūrėti atvykus į aikšteles.

Kita regioninė infrastruktūra, užtikrinanti valstybinių uždavinių įgyvendinimą:

➤ Regioninio sąvartyno naujos sekcijos įrengimas ir senos uždarymas

Regioninis sąvartynas pradėtas eksploatuoti 2008 m. vasario mėnesį. Jo įrengimas suskirstytas etapais. Sąvartyno eksploatavimo periodu šalinant atliekas pamažu, vieną sąvartyno sekciją užpildžius, pradedama pildyti kita.

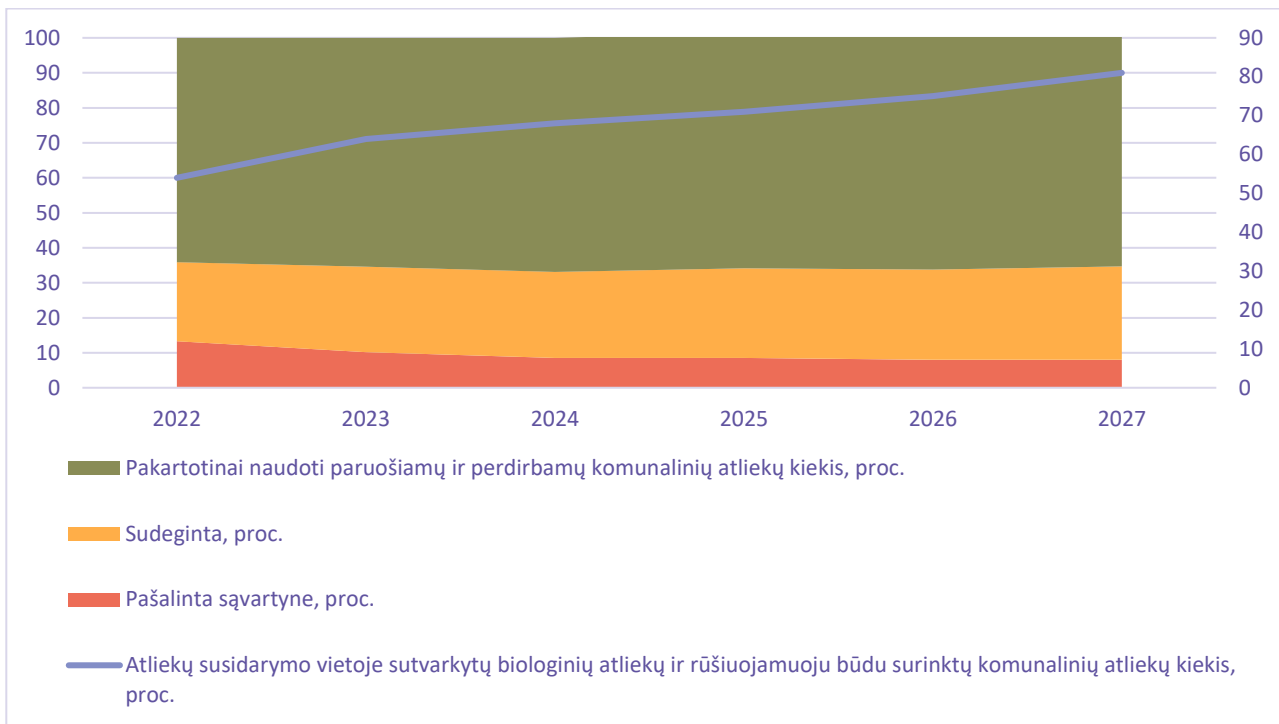
Didžiąją regioniniame nepavojingų atliekų sąvartyne šalinamų atliekų dalį (apie 50 proc.) sudaro likusios po mechaninio apdorojimo atliekos, kitos KA netinkamos perdirbti sudaro apie 16 proc., gamybinės atliekos sudaro apie 36 proc. Beveik pusė šalinamų atliekų naudojama sąvartyno perdengimams.

Projektinė sąvartyno talpa – 656 799 m³, šiuo metu 2 sekcija yra užpildyta 68,02 proc. projektinės talpos. Net mažėjant šalinamam atliekų kiekiui, sąvartyno naujos sekcijos 80 proc. projektavimo ir statybų poreikis atsiras Plano įgyvendinimo laikotarpio pabaigoje, kai esamas užpildymas artės prie 80 proc.

3 sąvartyno sekcijos projektinis pajėgumas planuojama apie 1,045 mln. t., plotas iki 3 ha.

Vystant sąvartyną ir pamažu užpildžius visas įrengtas sekcijas, sąvartynas bus uždarytas, pamažu uždengiant sąvartyno kaupą. Įrengus 3–iąją sąvartyno sekciją, nebeeksploatuojamos sekcijos bus uždaromos. Po uždarymo bus vykdomas sąvartyno priežiūros po uždarymo laikotarpis, taip pat iš sąvartyno išsiskiriančių dujų monitoringas.

Įgyvendinus planuojamą infrastruktūros plėtrą Anykščių rajono savivaldybėje, numatoma komunalinių atliekų tvarkymo prognozė pateikiama 14 paveiksle.

14 pav. Komunalinių atliekų naudojimas / šalinimas

7. PLANO ĮGYVENDINIMO POVEIKIO ĮMOKŲ DYDŽIUI UŽ ATLIEKŲ TVARKYMĄ VERTINIMAS

Reikšmingiausias Anykščių rajono atliekų prevencijos ir tvarkymo 2021–2027 m. plane numatytų sprendinių įgyvendinimo poveikis įmokoms už komunalinių atliekų tvarkymą susijęs su investicijomis į regioninės atliekų tvarkymo infrastruktūros plėtojimą ir pertvarkymą, galimu atskiro maisto (virtuvės) atliekų surinkimo pabrangimu, aplinkos teršimo mokesčio didėjimu (už atliekas, šalinamas sąvartyne).

Pagrindinės investicijos į savivaldybės atliekų tvarkymo infrastruktūrą:

1. Didelių gabaritų atliekų surinkimo aikštelių tinklo plėtra.

Remiantis preliminariais skaičiavimais, bendrai investicijos į I ir II prioriteto DGASA plėtrą gali sudaryti apie 1,6 mln. Eur. Tikimasi, kad šios investicijos bus dalinai finansuojamos iš ES paramos lėšų.

Poveikio įmokoms vertinamas atliekamas remiantis 2021 m. UAB “URATC” finansinėmis ataskaitomis, Plano priemonių finansinėmis projekcijomis, bei jų naudingų tarnavimo laiku. Vertinama, kad vidutinės atliekų tvarkymo išlaidos, tenkančios namų ūkiui per mėnesį, įgyvendinus regioninio plano priemones, gali padidėti iki 10 proc., tačiau prognozuojama, kad savivaldybėse, vykdant MVA atskirą surinkimą konteinerine sistema, įmokos už atliekų tvarkymą gyventojams gali dar didėti iki 10 proc. priklausomai nuo savivaldybės specifikos. Šis labiausiai priklauso nuo MVA surinkimo sistemos diegimo apimties savivaldybėje, kuri taip pat priklauso nuo savivaldybės specifikos (kaimiška ar miesto) ir šios paslaugos pagrindinės charakteristikos – surinkimo dažnio.

31 lentelė. Komunalinių atliekų tvarkymo išlaidos Anykščių rajono savivaldybėje

Savivaldybė	2021 m. vidutinės atliekų tvarkymo išlaidos, tenkančios namų ūkiui per mėnesį, Eur/I namų ūkiui /mėn.
Anykščių r. sav.	4,24

Vidutinėms atliekų tvarkymo išlaidoms, tenkančioms namų ūkiui per mėnesį, didžiausią įtaką turės plano priemonės, tačiau nuo 2023 metų padidėsiantis mokestis už aplinkos teršimą nepavojingų atliekų sąvartyne (nuo 15 Eur/t iki 50 Eur/t³⁰), kuris kasmet bus indeksuojamas pasibaigus mokestiniam laikotarpiui, taikant indeksavimo koeficientą, kuris nustatomas Lietuvos statistikos departamento apskaičiuotą ir Oficialiosios statistikos portale paskelbtą mokestinių metų vartotojų kainų indeksą dalijant iš šimto. Siekiant mažinti šio mokesčio didėjimo įtaką vidutinėms atliekų tvarkymo išlaidoms, tenkančioms namų ūkiui, plano priemonės orientuotos į regioniniame

³⁰ Mokesčiui taikoma indeksavimo tvarka, pagal LR mokesčio už aplinkos teršimą įstatymo 7 str. 9 d.

sąvartyne šalinimų atliekų kiekio mažinimą.

Plano priemonės, orientuotos į atliekų, patenkančių į sąvartyną, kiekio mažinimą, kuriam daugiausia įtakos turės MVA, tekstilės, antrinių žaliavų, tarp jų pakuočių surinkimo sistemos efektyvumo didinimas. MVA srauto atskiras surinkimas gali sumažinti į MBA patenkančių atliekų kiekį daugiau nei 600–640 tonų atliekų, o tekstilės atliekų atskiras surinkimas, kuris, remiantis atliekų sudėties tyrimais, apie 360–400 tonų atliekų. Efektyvesnis šių atliekų srautų rūšiuojamasis surinkimas sudaro prielaidas sumažinti sąvartyne šalinamų atliekų kiekį, t. y. atskirai surinktos MVA sutvarkomos ir nepatenka į sąvartyną, o atskirai surinktas MVA srautas padidina MBA galimybes įrenginiuose atskirti daugiau antrinių žaliavų, tarp jų pakuočių iš mišraus atliekų srauto.

Antrinių žaliavų, tarp jų pakuočių, patenkančių į MBA su mišriomis komunalinėmis atliekomis (šiuo metu, remiantis atliekų sudėties tyrimais, vidutiniškai Anykščių rajono savivaldybėje kartu su mišriomis komunalinėmis atliekomis patenka apie 46 proc. antrinių žaliavų, tarp jų pakuočių), kiekio sumažėjimas, turi vieną didžiausių potencialų mažinti tiek patenkančių mišrių komunalinių atliekų į MBA, tiek į sąvartyną, kiekį.

Net smarkiai padidinus atskirai surinktų ir sutvarkytų atliekų kiekį, prognozuojama, kad sumokamo mokesčio suma už aplinkos teršimą nepavojingų atliekų sąvartyne 2027 m. bus 1,5 karto didesnė, nei buvo sumokėta 2021 m.

Atkreipiamas dėmesys, kad plane nėra vertinama Valstybinės kainų ir energetikos komisijos sąvartyno vartų mokesčio ir kitų galimų mokesčių reguliavimo įtaka sąvartyno vartų mokesčiui ir įmokoms už atliekų tvarkymą. Nevertinami ir galimi minimalių komunalinių atliekų tvarkymo paslaugos kokybės reikalavimų pasikeitimai, kurie gali turėti įtakos komunalinių atliekų tvarkymo paslaugos apimtims Anykščių rajono savivaldybėje. Galimą įtaką taip pat gali koreguoti ES skiriamas paramos dydis ir finansavimo intensyvumas.

8. PLANO JGYVENDINIMO VERTINIMO KRITERIJAI

Už Utenos regiono atliekų prevencijos ir tvarkymo 2021–2027 m. plano stebėseną atsakingas UAB „URATC“, kuris metiniame pranešime pateikia apibendrintą informaciją apie regioniniame plane numatytų tikslų, uždavinių, priemonių įgyvendinimą ir rezultatų pasiekimą. Už Anykščių rajono Savivaldybės atliekų prevencijos ir tvarkymo 2021–2027 metų plano priemonių stebėseną atsakinga Anykščių rajono savivaldybė.

32 lentelė. Valstybinio atliekų prevencijos ir tvarkymo 2021–2027 m. plano priemonių stebėseną

[illegible]

NR.	RODIKLIS	RODIKLIO REIKŠMĖ													
		2021		2022		2023		2024		2025		2026		2027	
		I pism.	II pism.	I pism.	II pism.	I pism.	II pism.	I pism.	II pism.	I pism.	II pism.	I pism.	II pism.	I pism.	II pism.
1.–1	Komunalinių atliekų, tenkančių vienam gyventojui, kiekis (kg / m.), palyginti su ES vidurkiu		<100%		<100%		<100%		<100%		<100%		<100%		<100%
1.1.	Siekti mažinti atliekų susidarymą skatinant vartotojus rinktis daugkartinius gaminius, naudoti produktus pakartotinai, o susidarius atliekomis tinkamai jas rūšiuoti														
1.1.1.	Viešinio kampanijų vykdymas, atliekų prevencijos klausimais ir skatinančias atliekų rūšiuojamąjį surinkimą														
1.1.1.1.	Viešinio kampanijų vykdymas, atliekų prevencijos klausimais ir skatinančias atliekų rūšiuojamąjį surinkimą Anykščių rajono savivaldybėje														
1.1.1.1.–1	Viešinio plano įvykdymas, proc.								100		100		100		100
1.2.	Užtikrinti šiukšlinimo prevenciją, tvarkyti šiukšles														
1.2.1.	Šiukšlių rinkimo akcijų organizavimas														
1.2.1.1.	Šiukšlių rinkimo akcijų Anykščių rajono savivaldybėje organizavimas														
1.2.1.1.–1	Šiukšlių rinkimo akcijos, vnt.					1		1		1		1		1	
1.2.1.2.	Šiukšlių rinkimo miškuose, aplink vandens telkinius, pakelėse įtraukimas į viešųjų darbų programas Anykščių rajono savivaldybėje														
1.2.1.2.–1	Šiukšlių rinkimo miškuose, aplink vandens telkinius, pakelėse įtraukimas į viešųjų darbų programas, vnt.							1							

[illegible]

NR.	RODIKLIS	RODIKLIO REIKŠMĖ													
		2021		2022		2023		2024		2025		2026		2027	
		I pasm.	II pasm.	I pasm.	II pasm.	I pasm.	II pasm.	I pasm.	II pasm.	I pasm.	II pasm.	I pasm.	II pasm.	I pasm.	II pasm.
2.1.2.1.–2	Individualių mišrių komunalinių atliekų konteinerių skaičius, vnt.														500
2.1.4.	Atliekų priėmimo ir laikino saugojimo (vėliau - DGASA) aikštelių tinklo plėtra regiono savivaldybėse														
2.1.4.1.	<i>I prioriteto didelių gabaritų atliekų surinkimo aikštelės įrengimas Anykščių rajono savivaldybėje (užsakovo funkcijos URATC (prioritetas) / užsakovo funkcijos Anykščių rajono savivaldybė) ³¹⁾</i>														
2.1.4.1.–1	Įrengta DGASA, vnt.														1
2.1.4.2.	<i>II prioriteto didelių gabaritų atliekų surinkimo aikštelės įrengimas Anykščių rajono savivaldybėje (užsakovo funkcijos URATC (prioritetas) / užsakovo funkcijos Anykščių rajono savivaldybė) ³²⁾</i>														
2.1.4.2.–1	Įrengta DGASA, vnt.														1
2.1.7.	Individualaus kompostavimo vietoje infrastruktūros plėtra, buityje susidarantioms biologiškai skaidžioms atliekoms kompostuoti														
2.1.7.1.	<i>Individualių kompostavimo priemonių (dėžių) plėtra Anykščių rajono savivaldybėje</i>														
2.1.7.1.–1	Kompostinių dėžių skaičius, vnt.														2000
2.1.8.	Maisto (virtuvės) atliekų rūšiuojamojo surinkimo infrastruktūros plėtra, aprūpinant gyventojus atskirais rūšiavimo kontaineriais														
2.1.8.1.	<i>Maisto (virtuvės) atliekų surinkimo priemonių plėtra Anykščių rajono savivaldybėje</i>														

³¹ Užsakovo funkcijas vykdomos priklausomai nuo finansavimo sąlygų aprašo.

³² Užsakovo funkcijas vykdomos priklausomai nuo finansavimo sąlygų aprašo.

NR.	RODIKLIS	RODIKLIO REIŠMĖ													
		2021		2022		2023		2024		2025		2026		2027	
		I pasm.	II pasm.	I pasm.	II pasm.	I pasm.	II pasm.	I pasm.	II pasm.	I pasm.	II pasm.	I pasm.	II pasm.	I pasm.	II pasm.
	<i>balionėlių gamintojų ir importuotojų organizacijomis dėl drėgnųjų servetėlių ir (ar) oro balionėlių šiukšlių išrinkimo, surinkimo, vežimo ir apdorojimo finansavimo Anykščių rajono savivaldybėje</i>														
2.1.13.–1	Pasirašytų sutarčių skaičius, vnt.							Pagal poreikį							
2.1.14.	<i>Sutarčių sudarymas su Tabako gaminių su filtrais ir (ar) filtrų, parduodamų naudoti kartu su tabako gaminiais, gamintojų ir importuotojų organizacijomis dėl tabako gaminių su filtrais ir (ar) filtrų, parduodamų naudoti kartu su tabako gaminiais, atliekų, išmestų į viešas surinkimo sistemas, surinkimo savivaldybės organizuojamoje komunalinių atliekų tvarkymo sistemoje, vežimo ir apdorojimo finansavimo Anykščių rajono savivaldybėje</i>														
2.1.14.–1	Pasirašytų sutarčių skaičius, vnt.							Pagal poreikį							
2.1.15	<i>Užtikrinti saugų asbesto atliekų surinkimo ir sutvarkymo organizavimą Anykščių rajono savivaldybėje</i>														
2.1.15.–1	Igyvendintas asbesto atliekų surinkimas ir sutvarkymas, vnt.	1		1		1		1		1		1		1	
3.	ATLIEKŲ PARUOŠIMAS NAUDOTI PAKARTOTINAI AR PARUOŠIMAS NAUDOTI TOS PAČIOS ARBA KITOS PASKIRTIES PRODUKTAMS AR MEDŽIAGOMS GAMINTI														
3.–1	Atliekų paruoštų perdirbti, tos pačios ar kitos paskirties produktams ar medžiagoms, gaminti, proc.				≥55		≥55		≥55		≥55		≥55		≥57
3.1.	Tikrinant, valant ar taisant atliekomis tapusius produktus ar jų sudedamąsias dalis paruošti taip, kad jie būtų vėl tinkami naudoti be pradinio apdirbimo														
3.1.1.	Uždaro tipo dalijimosi daiktais stotelių tinklo plėtra ir jų eksploatacija														

NR.	RODIKLIS	RODIKLIO REIKŠMĖ													
		2021		2022		2023		2024		2025		2026		2027	
		I pasm.	II pasm.	I pasm.	II pasm.	I pasm.	II pasm.	I pasm.	II pasm.	I pasm.	II pasm.	I pasm.	II pasm.	I pasm.	II pasm.
3.1.1.1.	Uždaro tipo dalijimosi daiktais stotelės įrengimas Anykščių rajono savivaldybės I prioriteto DGASA														
3.1.1.1.–1	Įrengta uždaro tipo dalijimosi daiktais stotelė jau esamoje Anykščių rajono savivaldybės DGASA, vnt.														1
3.1.1.2.	Uždaro / atviro tipo dalijimosi daiktais stotelės įrengimas Anykščių rajono savivaldybės II prioriteto DGASA														
3.1.1.2.–1	Įrengta uždaro / atviro tipo dalijimosi daiktais stotelė Anykščių rajono savivaldybės DGASA, vnt.														1
4.	ATLIEKŲ ŠALINIMO GALIMYBĖS UŽTIKRINIMAS														
4.–1	Sąvartynuose šalinamų komunalinių atliekų dalis, proc.		19,3		18,3		13,7		12,3		10,6		8,8		8

PRIEDAI

1 priedas

34 lentelė. Registruotų gyventojų skaičius Utenos regiono savivaldybėse 2016–2021 m.

		2016	2017	2018	2019	2020	2021
Utenos apskritis	Miestas	76 886	74 504	72 412	71 570	70 738	69 807
	Kaimas	60 307	58 977	57 227	56 562	55 904	53 676
	Viso	137 193	133 481	129 639	128 132	126 642	123 483
Anykščių r. sav.	Miestas	10 560	10 130	9 764	10 592	10 172	9 884
	Kaimas	15 195	14 869	14 385	15 605	14 986	14 561
	Viso	25 755	24 999	24 149	26 197	25 158	24 445
Ignalinos r. sav.	Miestas	6 304	6 082	5 846	6 165	6 021	5 897
	Kaimas	10 021	9 810	9 520	10 040	9 806	9 604
	Viso	16 325	15 892	15 366	16 205	15 827	15 501
Molėtų r. sav.	Miestas	5 984	5 759	5 587	5 926	5 851	5 713
	Kaimas	12 893	12 648	12 269	13 012	12 850	12 547
	Viso	18 877	18 407	17 856	18 938	18 701	18 260
Utenos r. sav.	Miestas	27 179	26 476	25 869	27 449	25 371	25 301
	Kaimas	12 647	12 360	12 045	12 780	11 813	11 780
	Viso	39 826	38 836	37 914	40 229	37 184	37 081
Visagino sav.	Miestas	19 630	19 022	18 514	22 249	21 982	21 706
	Kaimas	144	156	172	207	204	202
	Viso	19 774	19 178	18 686	22 456	22 186	21 908
Zarasų r. sav.	Miestas	7 229	7 035	6 832	6 660	6 504	6 383
	Kaimas	9 407	9 134	8 836	8 614	8 411	8 255
	Viso	16 636	16 169	15 668	15 274	14 915	14 638

Šaltinis: AAA duomenys

2 priedas

35 lentelė. Susidaręs komunalinių atliekų kiekis Utenos apskrities savivaldybėse (tonos/metus)

Savivaldybė	2016	2017	2018	2019	2020	2021
Anykščių r. sav.	8 157	8 602	8 623	4 495	6 552	5 008
Ignalinos r. sav.	4 337	3 898	4 018	4 326	3 922	3 705
Molėtų r. sav.	5 874	6 001	6 219	5 197	5 614	5 358
Utenos r. sav.	21 860	18 017	17 752	19 268	15 329	15 779
Zarasų r. sav.	4 060	4 173	3 078	5 042	4 214	4 318
Visagino sav.	5 472	5 281	5 660	5 863	5 413	5 955

Šaltinis: AAA duomenys

3 priedas

36 lentelė. Konteinerių aikštelių, skirtų antrinėms žaliavoms surinkti, skaičius

Savivaldybė	2017	2018	2019	2020	2021
Anykščių r. sav.					
Antrinių žaliavų konteinerių aikštelės, vnt.		124	122	122	122
Gyventojų skaičius, kuriems tenka viena antrinių žaliavų konteinerių aikštelė, vnt.		214	210	206	191
Antrinių žaliavų konteinerių aikštelės sodų bendrijose, vnt.		3	-	-	-
Ignalinos r. sav.					
Antrinių žaliavų konteinerių aikštelės, vnt.	82	86	86,	94	94,00
Gyventojų skaičius, kuriems tenka viena antrinių žaliavų konteinerių aikštelė, vnt.	170	175	175	160	160
Antrinių žaliavų konteinerių aikštelės sodų bendrijose, vnt.	6	5	5	5	5
Molėtų r. sav.					

Antrinių žaliavų konteinerių aikštelės, vnt.	48	48	68	68	68
Gyventojų skaičius, kuriems tenka viena antrinių žaliavų konteinerių aikštelė, vnt.	409	411	278	275	269
Antrinių žaliavų konteinerių aikštelės sodų bendrijose, vnt.	-	-	-	-	-
Utenos r. sav.					
Antrinių žaliavų konteinerių aikštelės, vnt.	234	244	248	245	245
Gyventojų skaičius, kuriems tenka viena antrinių žaliavų konteinerių aikštelė, vnt.	176	166	162	164	164
Antrinių žaliavų konteinerių aikštelės sodų bendrijose, vnt.	19	19	19	18	18
Visagino sav.					
Antrinių žaliavų konteinerių aikštelės, vnt.	40	40	43	43	43
Gyventojų skaičius, kuriems tenka viena antrinių žaliavų konteinerių aikštelė, vnt.	587	587	522	516	509
Antrinių žaliavų konteinerių aikštelės sodų bendrijose, vnt.	-	20	17	17	17
Zarasų r. sav.					
Antrinių žaliavų konteinerių aikštelės, vnt.	49	49	49	125	125
Gyventojų skaičius, kuriems tenka viena antrinių žaliavų konteinerių aikštelė, vnt.	281	348	348	119	121
Antrinių žaliavų konteinerių aikštelės sodų bendrijose, vnt.	3	1	1	1	1

Šaltinis: AAA duomenys

4 Priedas

37 lentelė. Konteinerių kiekis Utenos regiono savivaldybėse

Savivaldybė	2017	2018	2019	2020	2021
Anykščių r. sav.					
Antrinių žaliavų konteineriai plastikui					
Naudojamas kiekis, vnt.	5058	6386	6386	6386	6596
Planuojamas gauti kiekis, vnt.					
Trūkstamas kiekis, vnt.					
Turimas kiekis, vnt.	5058	6386	6386	6386	6596
Antrinių žaliavų konteineriai popieriui					
Naudojamas kiekis, vnt.	5058	6386	6386	6386	6596
Planuojamas gauti kiekis, vnt.					
Trūkstamas kiekis, vnt.					
Turimas kiekis, vnt.	5058	6386	6386	6386	6596
Antrinių žaliavų konteineriai stiklui					
Naudojamas kiekis, vnt.		6386	6386	6386	6386
Planuojamas gauti kiekis, vnt.					
Trūkstamas kiekis, vnt.					
Turimas kiekis, vnt.		6386	6386	6386	6386
Bioskaidžių atliekų konteineriai					
Naudojamas kiekis, vnt.		0	0	0	0
Planuojamas gauti kiekis, vnt.		0	0	0	0
Trūkstamas kiekis, vnt.		0	0	0	0
Turimas kiekis, vnt.		31	31	31	31
Tekstilės atliekų konteineriai		0	0	0	0
Ignalinos r. sav.					
Antrinių žaliavų konteineriai plastikui					

Naudojamas kiekis, vnt.	95	91	91	99	77
Planuojamas gauti kiekis, vnt.		0	0	0	0
Trūkstamas kiekis, vnt.		0	0	0	0
Turimas kiekis, vnt.	95	91	91	99	77
Antrinių žaliavų konteineriai popieriui					
Naudojamas kiekis, vnt.	41	42	42	68	40
Planuojamas gauti kiekis, vnt.		0	0	0	0
Trūkstamas kiekis, vnt.		0	0	0	0
Turimas kiekis, vnt.	41	42	42	68	40
Antrinių žaliavų konteineriai stiklui					
Naudojamas kiekis, vnt.	91	81	81	89	85
Planuojamas gauti kiekis, vnt.		0	0	0	0
Trūkstamas kiekis, vnt.		0	0	0	0
Turimas kiekis, vnt.	91	81	81	89	85
Bioskaidžių atliekų konteineriai					
Naudojamas kiekis, vnt.		0	0	0	0
Planuojamas gauti kiekis, vnt.		0	0	0	0
Trūkstamas kiekis, vnt.		0	0	0	0
Turimas kiekis, vnt.		0	0	0	0
Tekstilės atliekų konteineriai		0	0	0	0
Molėtų r. sav.					
Antrinių žaliavų konteineriai plastikui					
Naudojamas kiekis, vnt.	49	48	3867	3867	3867
Planuojamas gauti kiekis, vnt.	500	20	0	0	700
Trūkstamas kiekis, vnt.		0	0	0	700
Turimas kiekis, vnt.	3349	3848	3867	3867	3867
Antrinių žaliavų konteineriai popieriui					
Naudojamas kiekis, vnt.	49	48	0	68	67
Planuojamas gauti kiekis, vnt.		20	0	0	0
Trūkstamas kiekis, vnt.		0	0	0	0
Turimas kiekis, vnt.	49	48	0	68	67

Antrinių žaliavų konteineriai stiklui					
Naudojamas kiekis, vnt.	49	48	3868	3868	3867
Planuojamas gauti kiekis, vnt.	500	20	0	0	700
Trūkstamas kiekis, vnt.		0	0	0	700
Turimas kiekis, vnt.	3349	3848	3868	3868	3867
Bioskaidžių atliekų konteineriai					
Naudojamas kiekis, vnt.		0	8	284	184
Planuojamas gauti kiekis, vnt.		0	0	0	580
Trūkstamas kiekis, vnt.		0	0	0	580
Turimas kiekis, vnt.		0	8	284	184
Tekstilės atliekų konteineriai		0	16	16	76
Utenos r. sav.					
Antrinių žaliavų konteineriai plastikui					
Naudojamas kiekis, vnt.	5734	6143	6148	6545	6547
Planuojamas gauti kiekis, vnt.	300	400	404	404	804
Trūkstamas kiekis, vnt.	0	100	300	804	411
Turimas kiekis, vnt.	5834	6143	6167	6567	6560
Antrinių žaliavų konteineriai popieriui					
Naudojamas kiekis, vnt.	235	244	249	244	246
Planuojamas gauti kiekis, vnt.		0	4	4	4
Trūkstamas kiekis, vnt.	0	0	0	4	0
Turimas kiekis, vnt.	235	244	268	268	260
Antrinių žaliavų konteineriai stiklui					
Naudojamas kiekis, vnt.	5834	6143	6148	6245	6247
Planuojamas gauti kiekis, vnt.	300	100	104	404	804
Trūkstamas kiekis, vnt.	0	400	300	1104	710
Turimas kiekis, vnt.	5834	6143	6167	6267	6261
Bioskaidžių atliekų konteineriai					
Naudojamas kiekis, vnt.		0	629	679	1383
Planuojamas gauti kiekis, vnt.		633	700	704	1019
Trūkstamas kiekis, vnt.		700	600	4	0

Turimas kiekis, vnt.		0	629	679	1383
Tekstilės atliekų konteineriai		39	59	59	90
Visagino sav.					
Antrinių žaliavų konteineriai plastikui					
Naudojamas kiekis, vnt.	90	90	91	94	94
Planuojamas gauti kiekis, vnt.	40	0	0	0	0
Trūkstamas kiekis, vnt.		0	0	0	0
Turimas kiekis, vnt.	67	90	91	94	94
Antrinių žaliavų konteineriai popieriui					
Naudojamas kiekis, vnt.	76	76	91	94	94
Planuojamas gauti kiekis, vnt.	40	0	0	0	0
Trūkstamas kiekis, vnt.		0	0	0	0
Turimas kiekis, vnt.	39	76	91	94	94
Antrinių žaliavų konteineriai stiklui					
Naudojamas kiekis, vnt.	91	91	91	94	94
Planuojamas gauti kiekis, vnt.	40	0	0	0	0
Trūkstamas kiekis, vnt.		0	0	0	0
Turimas kiekis, vnt.	67	91	91	94	94
Bioskaidžių atliekų konteineriai					
Naudojamas kiekis, vnt.		0	0	0	0
Planuojamas gauti kiekis, vnt.		0	0	0	0
Trūkstamas kiekis, vnt.		0	40	0	0
Turimas kiekis, vnt.		0	0	0	0
Tekstilės atliekų konteineriai		0	10	20	20
Zarasų r. sav.					
Antrinių žaliavų konteineriai plastikui					
Naudojamas kiekis, vnt.	48	49	49		157
Planuojamas gauti kiekis, vnt.	0	109	109		10
Trūkstamas kiekis, vnt.	109	109	109		0
Turimas kiekis, vnt.	48	49	49		157
Antrinių žaliavų konteineriai popieriui					

Naudojamas kiekis, vnt.	46	48	48		155
Planuojamas gauti kiekis, vnt.	0	109	109		10
Trūkstamas kiekis, vnt.	109	109	109		0
Turimas kiekis, vnt.	46	48	48		155
Antrinių žaliavų konteineriai stiklui					
Naudojamas kiekis, vnt.	47	47	47		156
Planuojamas gauti kiekis, vnt.	0	109	109		0
Trūkstamas kiekis, vnt.	109	109	109		0
Turimas kiekis, vnt.	47	47	47		156
Bioskaidžių atliekų konteineriai					
Naudojamas kiekis, vnt.		0	0		0
Planuojamas gauti kiekis, vnt.		0	0		0
Trūkstamas kiekis, vnt.		0	0		0
Turimas kiekis, vnt.		0	0		0
Tekstilės atliekų konteineriai		0	0		0

Šaltinis: AAA duomenys

5 priedas

38 lentelė. Susidarantys komunalinių atliekų kiekiai

Komunalinių atliekų susidarymas; t/metus	2016	2017	2018	2019	2020	2021
Anykščių r. sav.	8 157	8 602	8 623	4 495	6 552	5 008
Ignalinos r. sav.	4 337	3 898	4 018	4 326	3 922	3 705
Molėtų r. sav.	5 874	6 001	6 219	5 197	5 614	5 358
Utenos r. sav.	21 860	18 017	17 752	19 268	15 329	15 779
Zarasų r. sav.	4 060	4 173	3 078	5 042	4 214	4 318
Visagino sav.	5 472	5 281	5 660	5 863	5 413	5 955
Viso	49 760	45 973	45 351	44 192	41 044	5 008

Šaltinis: AAA

6 priedas

39 lentelė. Susidaręs komunalinių atliekų kiekis vienam gyventojui Utenos apskrities savivaldybėse (tonos/metus)

Savivaldybė	2016	2017	2018	2019	2020	2021
Anykščių r. sav.	0,30	0,32	0,32	0,17	0,26	0,21
Ignalinos r. sav.	0,28	0,28	0,27	0,29	0,26	0,25
Molėtų r. sav.	0,29	0,31	0,31	0,27	0,30	0,31
Utenos r. sav.	0,52	0,44	0,44	0,48	0,38	0,42
Zarasų r. sav.	0,28	0,30	0,18	0,30	0,25	0,22
Visagino sav.	0,23	0,22	0,24	0,26	0,24	0,39
Vidurkis	0,36	0,34	0,35	0,35	0,32	0,31

Šaltinis: AAA duomenys ir Konsultanto skaičiavimai

7 priedas

40 lentelė. Utenos regioninį nepavojingų atliekų sąvartyną bei komunalinių atliekų mechaninio ir biologinio apdorojimo įrenginius pristatytų atliekų kiekiai tonomis

Savivaldybė	2018	2019	2020	2021
Anykščiai	5 914	5 863	5 942	6 357
Ignalina	3 401	3 570	3 545	3 549
Kiti rajonai	559	606	451	4 667
Molėtai	4 717	4 585	4 912	5 102
Utena	14 085	14 377	14 643	16 357
Visaginas	5 124	5 172	5 355	5 735
Zarasai	3 658	4 277	4 573	4 460
Darom	188	166	21	
(tuščias)	37 645	38 616	39 441	46 227

8 priedas

41 lentelė. Utenos MBA tvarkytos ir regioniniame sąvartyne 2020 m. pašalintos atliekos, tonos

Atliekos pavadinimas	Anykščiai	Ignalina	Molėtai	Utena	Zarasai	Visaginas	Kiti rajonai	Viso
Medžiagos netinkamos vartoti ar perdirbti	0,00	0,00	0,00	0,92	0,00	0,00	0,00	0,92
Baldų gamybos atliekos	23,34	0,00	0,00	5,10	0,00	0,00	0,00	28,44
Neperdirbto tekstilės pluošto atliekos	0,00	0,00	0,00	1,82	29,38	0,00	0,00	31,20
Perdirbto tekstilės pluošto atliekos	39,58	0,00	29,74	260,58	0,00	49,14	0,00	379,04
Lakieji durpių ir neapdorotos medienos pelenai	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	49,40	0,00	49,40
Dugno pelenai, šlakas ir garo katilų dulkės	141,78	2,24	0,00	18,76	166,90	0,00	0,00	329,68
Plastiko drožlių ir nuopjovų atliekos	0,00	0,00	6,02	172,30	0,00	0,00	0,00	178,32
Suvirinimo atliekos	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	1,28	0,00	1,28
Naudotos šlifavimo dalys ir šlifavimo medžiagos	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,60	0,00	0,60
Plastikinės pakuotės atliekos (PET)	0,00	0,00	0,28	0,00	0,00	0,00	0,00	0,28
Pašluostės (skudurai)	10,50	24,54	0,00	0,00	0,00	1,46	0,000	36,5
Stiklas netinkamas perdirbti	0,00	0,00	0,42	22,66	0,00	0,00	0,00	23,08
Betonas	0,00	0,00	20,64	44,88	0,00	16,94	3,94	86,40
plytos	0,00	0,00	0,00	34,88	0,00	0,00	0,94	35,82
Čerpės ir keramika	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	1,68	0,00	1,68
Betono, plytų, čerpių ir keramikos gaminių mišiniai	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	54,68	0,00	54,68
Medis (dažytas, lakuotas)	143,50	0,16	5,58	123,66	7,32	74,18	0,00	354,40
Bituminiai mišiniai	0,00	0,00	0,00	0,26	0,00	0,00	0,00	0,26
gruntas ir akmenys	0,00	0,00	0,00	0,78	0,00	0,00	0,00	0,78
Izoliacinės medžiagos, kuriose yra asbesto	0,00	0,00	0,00	136,96	0,00	0,00	3,08	140,04
Statybinės medžiagos turinčios asbesto	308,92	146,65	281,06	442,44	171,16	29,60	358,82	1738,65
Statybos ir griovimo atliekos	573,68	159,06	521,62	2683,30	544,76	269,56	84,38	4836,36
Smėliagaudžių atliekos	0,00	0,00	0,00	7,18	0,00	0,00	0,00	7,18
Rūšiavimo atliekos	0,00	0,00	0,00	60,72	0,00	0,00	0,00	60,72

Atliekos pavadinimas	Anykščiai	Ignalina	Molėtai	Utena	Zarasai	Visaginas	Kiti rajonai	Viso
Stiklas netinkamas perdirbti	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	1,32	0,00	1,32
Kitos mechaninio apdorojimo atliekos (įskaitant medžiagų mišinius), nenurodytos 19 12 11	0,00	0,00	0,00	196,6	0,00	0,00	0,00	196,60
Popierius ir kartonas	4,38	3,00	5,46	1,36	3,38	3,00	0,00	20,58
Biologiškai skaidomos virtuvės ir valgyklų atliekos	0,00	0,00	21,54	0,00	0,00	0,00	0,00	21,54
Drabužiai	0,00	0,00	0,00	0,74	0,00	0,00	0,00	0,74
Tekstilės gaminiai	108,92	31,30	54,30	197,02	42,12	16,80	0,00	450,46
Mediena	128,38	34,40	118,38	140,96	76,80	66,20	0,00	565,12
Plastikai	57,48	44,36	57,76	73,50	27,32	27,80	0,00	288,22
Didelių gabaritų atliekos	97,88	6,00	99,34	527,90	172,58	139,58	0,00	1043,28
Kitos Biologiškai nesuyrančios atliekos	22,48	0,00	6,68	400,70	0,00	0,00	0,00	429,86
Mišrios komunalinės atliekos	4280,90	3092,84	3683,08	8876,16	3331,64	4552,24	0,00	27837
Gatvių valymo liekanos	0,00	0,00	0,00	210,56	0,00	0,00	0,00	210,56
	5941,72	3544,55	4911,90	14641,78	4573,36	5355,46	451,16	39 440,57

Šaltinis: UAB „URATC“

9 priedas

42 lentelė. Atvežamų į MBA mišrių komunalinių atliekų kiekis, tonos

Eilučių žymos	2018	2019	2020	2021
Anykščiai	4 386	4 297	4 281	4 538
Ignalinos rajonas	2 977	3 050	3 093	3 026
Molėtai	3 629	3 494	3 683	3 749
Utena	9 740	9 325	8 876	8 711
Visaginas	4 621	4 553	4 552	4 432
Zarasai	2 588	3 104	3 332	3 205
Iš viso	27 940	27 822	27 817	27 661

Šaltinis: AAA duomenys

10 priedas. Į atliekų priėmimo ir laikino saugojimo aikšteles per 2020 m. pristatytų atliekų rūšys ir kiekiai tonomis pagal savivaldybes

43 lentelė. Anykščių atliekų priėmimo ir laikino saugojimo aikštelė

Kodas	Pavadinimas	Likutis metų pradžioje	Gauta t/m	Perduota atliekų tvarkytojui t/m	Perduota į Sąvartyną t/m	Likutis metų pabaigoje
17 09 04	Mišrios statybinės ir griovimo atliekos	5,500	377,250	0,000	378,780	3,970
17 06 05*	statybinės medžiagos, turinčios asbesto	2,380	234,000	0,000	236,020	0,360
16 01 03	naudotos padangos	21,790	38,380	45,380	0,000	14,790
20 01 39	plastikai	1,000	50,080	0,000	50,680	0,400
20 01 11	tekstilės gaminiai	2,500	105,910	0,000	105,120	3,290
20 01 38	mediena	0,140	130,040	0,000	128,380	1,800
20 01 01	popierius ir kartonas	1,300	3,420	0,000	4,380	0,340
13 02 08*	kita variklio, pavarų dėžės ir tepalinė alyva	0,242	0,656	0,406	0,000	0,492
16 01 07*	tepalo filtrai	0,004	0,017	0,006	0,000	0,015
20 01 35*	nebenaudojama elektros ir elektroninė įranga	3,221	8,274	10,596	0,000	0,899
20 01 36	nebenaudojama elektros ir elektroninė įranga	1,638	12,204	13,775	0,000	0,067
20 01 23*	nebenaudojama įranga, kurioje yra chlorfluorangliavandenilių	1,470	12,979	14,254	0,000	0,195
20 01 21*	dienos šviesos lempos ir kitos atliekos, kuriose yra gyvsidabrio	0,003	0,055	0,027	0,000	0,031
20 01 02	stiklas	3,340	6,890	5,780	0,000	4,450
20 01 40	metalai	0,445	0,590	1,030	0,000	0,005
15 01 07	stiklo pakuotės	0,780	0,920	1,080	0,000	0,620
15 01 10	pakuotės, kuriose yra pavojingų cheminių medžiagų likučių arba kurios yra jomis užterštos	0,000	0,006	0,000	0,000	0,006
15 01 02	plastikinės (kartu su PET (polietilentereftalatas) pakuotės	0,040	0,000	0,000	0,000	0,040
	Viso:	45,793	981,671	92,334	903,360	31,770

44 lentelė. Ignalinos atliekų priėmimo ir laikino saugojimo aikštelė

Kodas	Pavadinimas	Likutis metų pradžioje	Gauta t/m	Perduota atliekų tvarkytojui t/m	Perduota į Sąvartyną t/m	Likutis metų pabaigoje
17 09 04	mišrios statybinės ir griovimo atliekos	7,300	116,060	0,000	115,000	8,360
17 06 05*	statybinės medžiagos, turinčios asbesto	8,220	105,480	0,000	104,620	9,080
16 01 03	naudotos padangos	23,110	41,000	46,000	0,000	18,110
20 01 39	plastikai	1,120	46,880	0,000	44,220	3,780
20 01 11	tekstilės gaminiai	0,000	31,300	0,000	31,300	0,000
20 01 38	mediena	1,390	35,170	0,000	34,400	2,160
20 01 01	popierius ir kartonas	1,789	2,240	0,000	3,000	1,029
20 01 33	baterijos ir akumuliatoriai, nurodyti 16 06 01, 16 06 02 arba 16 06 03, nerūšiuotos baterijos ar akumuliatoriai, kuriuose yra tos baterijos	0,000	0,013	0,013	0,000	0,000
13 02 08*	kita variklio, pavarų dėžės ir tepalinė alyva	0,300	0,726	0,526	0,000	0,500
16 01 07*	tepalo filtrai	0,047	0,015	0,035	0,000	0,027
20 01 35*	nebenaudojama elektros ir elektroninė įranga	1,811	6,34	7,043	0,000	1,108
20 01 36	nebenaudojama elektros ir elektroninė įranga	2,217	5,360	5,587	0,000	1,990
20 01 23*	nebenaudojama įranga, kurioje yra chlorfluorangliavandenilių	2,266	10,360	9,790	0,000	2,836
20 01 21*	dienos šviesos lempos ir kitos atliekos, kuriose yra gyvsidabrio	0,004	0,036	0,023	0,000	0,017
20 01 02	stiklas	1,550	4,660	4,600	0,000	1,610
20 01 40	metalai	0,000	0,440	0,360	0,000	0,080
15 01 10	pakuotės, kuriose yra pavojingų cheminių medžiagų likučių arba kurios yra jomis užterštos	0,001	0,015	0,016	0,000	0,000
15 01 02	plastikinės (kartu su PET (polietilentereftalatas) pakuotės	0,013	0,000	0,000	0,000	0,0130
15 01 07	stiklo pakuotės	1,116	1,180	1,000	0,000	1,296
06 04 04	atliekos, kuriose yra gyvsidabrio	0,000	0,002	0,002	0,000	0,000
	Iš viso:	52,254	407,277	74,995	332,540	51,996

45 lentelė. Molėtų atliekų priėmimo ir laikino saugojimo aikštelė

Kodas	Pavadinimas	Likutis metų pradžioje	Gauta t/m	Perduota atliekų tvarkytojui t/m	Perduota į Sąvartyną t/m	Likutis metų pabaigoje
17 09 04	mišrios statybinės ir griovimo atliekos	5,900	240,580	0,000	243,380	3,100
17 06 05*	statybinės medžiagos, turinčios asbesto	2,620	146,140	0,000	143,260	5,500
16 01 03	naudotos padangos	21,620	35,400	30,080	0,000	26,940
20 01 39	plastikai	0,000	50,640	0,000	50,640	0,000
20 01 11	tekstilės gaminiai	0,900	50,520	0,000	49,120	2,300
20 01 38	mediena	4,50	115,880	0,000	116,580	3,800
20 01 01	popierius ir kartonas	0,680	6,280	0,000	5,460	1,500
13 02 08*	kita variklio, pavarų dėžės ir tepalinė alyva	0,054	1,006	0,808	0,000	0,252
16 01 07*	tepalų filtrai	0,006	0,041	0,040	0,000	0,007
20 01 35*	nebenaudojama elektros ir elektroninė įranga	1,268	13,511	13,799	0,000	0,980
20 01 36	nebenaudojama elektros ir elektroninė įranga	1,479	8,466	9,593	0,000	0,352
20 01 23*	nebenaudojama įranga, kurioje yra chlorfluorangliavandenilių	1,013	11,219	11,825	0,000	0,407
20 01 21*	dienos šviesos lempos ir kitos atliekos, kuriose yra gyvsidabrio	0,015	0,106	0,085	0,000	0,036
20 01 02	stiklas	3,060	6,220	8,160	0,000	1,120
20 01 40	metalai	0,060	0,280	0,200	0,000	0,140
15 01 07	stiklo pakuotės	0,900	2,080	1,420	0,000	1,560
20 01 33*	baterijos ir akumulatoriai, nurodyti 16 06 01, 16 06 02 arba 16 06 03, nerūšiuotos baterijos ar akumulatoriai, kuriuose yra to baterijos	0,001	0,013	0,014	0,000	0,000
15 01 02	plastikinės (kartu su PET (polietilentereftalatas) pakuotės	0,230	0,060	0,000	0,280	0,010
15 01 11	metalinės pakuotės	0,000	0,041	0,035	0,000	0,006
15 01 10	Pakuotės, kuriose yra pavojingų cheminių medžiagų likučių arba kurios yra jomis užterštos	0,000	0,026	0,022	0,000	0,004
16 01 14*	Aušinamieji skysčiai, kuriuose yra pavojingų medžiagų	0,006	0,127	0,133	0,000	0,000
16 05 07*	Nebereikalingos neorganinės cheminės medžiagos, sudarytos iš pavojingų cheminių medžiagų arba jų turinčios	0,000	0,126	0,100	0,000	0,026

20 01 14*	Rūgštys	0,000	0,001	0,001	0,000	0,000
20 01 32	Vaistai, nenurodyti 20 01 31	0,002	0,000	0,002	0,000	0,000
20 01 27*	Dažai, rašalas, klijai ir dervos, kuriuose yra pavojingų cheminių medžiagų likučių arba kurios yra jomis užterštos	0,135	0,255	0,290	0,000	0,100
06 04 04*	Atliekos, kuriose yra gyvsidabrio	0,000	0,014	0,014	0,000	0,000
	Iš viso:	44,449	689,032	76,621	608,720	48,040

46 lentelė. Utenos atliekų priėmimo ir laikino saugojimo aikštelė

Kodas	Pavadinimas	Likutis metų pradžioje	Gauta t/m	Perduota atliekų tvarkytojui t/m	Perduota į Sąvartyną t/m	Likutis metų pabaigoje
17 09 04	mišrios statybinės ir griovimo atliekos	1,080	292,000	0,000	292,680	0,400
17 06 05*	statybinės medžiagos, turinčios asbesto	0,000	163,100	0,000	160,400	2,700
16 01 03	naudotos padangos	23,750	36,080	40,140	0,000	19,690
20 01 39	plastikai	1,300	30,220	0,000	31,520	0,000
20 01 11	tekstilės gaminiai	0,000	54,780	0,000	53,740	1,040
20 01 38	mediena	3,420	133,860	0,000	137,220	0,060
20 01 01	popierius ir kartonas	0,286	1,084	0,000	1,360	0,010
13 02 08*	kita variklio, pavarų dėžės ir tepalinė alyva	0,015	0,329	0,276	0,000	0,068
16 01 07*	tepalo filtrai	0,001	0,028	0,012	0,000	0,017
20 01 35*	nebenaudojama elektros ir elektroninė įranga	0,415	5,154	5,099	0,000	0,470
20 01 36	nebenaudojama elektros ir elektroninė įranga	0,808	9,910	10,126	0,000	0,592
20 01 23*	nebenaudojama įranga, kurioje yra chlorfluorangliavandenilių	0,960	7,919	7,929	0,000	0,950
20 01 21*	dienos šviesos lempos ir kitos atliekos, kuriose yra gyvsidabrio	0,005	0,061	0,060	0,000	0,006
20 01 02	stiklas	1,480	3,990	3,960	0,000	1,510
20 01 40	metalai	0,000	2,270	2,010	0,000	0,260
15 01 07	stiklo pakuotės	0,120	1,470	0,500	0,000	1,090
15 01 10	pakuotės, kuriose yra pavojingų cheminių medžiagų likučių arba kurios yra jomis užterštos	0,000	0,022	0,021	0,000	0,001
15 01 02	plastikinės (kartu su PET (polietilentereftalatas) pakuotės	0,039	0,021	0,000	0,000	0,060
06 04 04	atliekos, kuriose yra gyvsidabrio	0,000	0,002	0,002	0,000	0,000

20 01 27	dažai, rašalas, klijai ir dervos, kuriuose yra pavojingų cheminių medžiagų likučių arba kurios yra jomis užterštos	0,000	0,005	0,005	0,000	0,000
15 01 11*	metalinės pakuotės	0,000	0,017	0,010	0,000	0,007
16 01 14*	aušinamieji skysčiai, kuriuose yra pavojingų cheminių medžiagų	0,000	0,006	0,006	0,000	0,000
	Iš viso:	33,679	742,328	70,156	676,920	28,931

47 lentelė. Zarasų atliekų priėmimo ir laikino saugojimo aikštelė

Kodas	Pavadinimas	Likutis metų pradžioje	Gauta t/m	Perduota atliekų tvarkytojui t/m	Perduota į Sąvartyną t/m	Likutis metų pabaigoje
17 09 04	mišrios statybinės ir griovimo atliekos	0,470	194,550	0,000	191,000	4,020
17 06 05*	statybinės medžiagos, turinčios asbesto	2,530	110,770	0,000	108,780	4,520
16 01 03	naudotos padangos	18,510	16,140	12,720	0,000	21,930
20 01 39	plastikai	3,020	24,620	0,000	26,800	0,840
20 01 11	tekstilės gaminiai	0,860	41,600	0,000	39,260	3,200
20 01 38	mediena	3,240	75,400	0,000	76,800	1,840
20 01 01	popierius ir kartonas	0,360	3,240	3,380	0,000	0,220
06 04 04	atliekos, kuriose yra gyvsidabrio	0,000	0,004	0,004	0,000	0,000
13 02 08*	kita variklio, pavarų dėžės ir tepalinė alyva	0,087	0,410	0,440	0,000	0,057
16 01 07*	tepalo filtrai	0,000	0,009	0,008	0,000	0,001
20 01 35*	nebenaudojama elektros ir elektroninė įranga	1,146	7,847	7,481	0,000	1,512
20 01 36	nebenaudojama elektros ir elektroninė įranga	0,544	7,372	6,638	0,000	1,278
20 01 23*	nebenaudojama įranga, kurioje yra chlorfluorangliavandenilių	0,730	9,432	8,360	0,000	1,802
20 01 21*	dienos šviesos lempos ir kitos atliekos, kuriose yra gyvsidabrio	0,007	0,029	0,033	0,000	0,003
20 01 02	stiklas	1,260	6,000	6,660	0,000	0,600
20 01 40	metalai	0,000	0,100	0,000	0,000	0,100
15 01 07	stiklo pakuotės	0,380	1,860	1,000	0,000	1,240
15 01 10	pakuotės, kuriose yra pavojingų cheminių medžiagų likučių arba kurios yra jomis užterštos	0,007	0,027	0,029	0,000	0,005
15 01 02	plastikinės (kartu su PET (polietilentereftalatas) pakuotės	0,037	0,000	0,000	0,000	0,037
	Iš viso:	33,188	499,410	46,753	442,640	43,205

48 lentelė. Visagino atliekų priėmimo ir laikino saugojimo aikštelė

Kodas	Pavadinimas	Likutis metų pradžioje	Gauta t/m	Perduota atliekų tvarkytojui t/m	Perduota į Sąvartyną t/m	Likutis metų pabaigoje
17 09 04	mišrios statybinės ir griovimo atliekos	1,340	135,430	0,000	134,100	2,670
17 06 05*	statybinės medžiagos, turinčios asbesto	1,600	26,950	0,000	24,020	4,530
16 01 03	naudotos padangos	20,240	22,670	22,140	0,000	20,770
20 01 39	plastikai	3,980	22,360	0,000	26,340	0,000
20 01 11	tekstilės gaminiai	0,000	13,310	0,000	12,320	0,990
20 01 38	mediena	0,710	67,300	0,000	66,200	1,810
20 01 01	popierius ir kartonas	1,400	4,600	0,000	3,000	3,000
13 02 08*	kita variklio, pavarų dėžės ir tepalinė alyva	0,063	1,429	1,424	0,000	0,068
16 01 07*	tepalo filtrai	0,007	0,029	0,030	0,000	0,006
20 01 35*	nebenaudojama elektros ir elektroninė įranga	0,690	2,525	2,553	0,000	0,662
20 01 36	nebenaudojama elektros ir elektroninė įranga	0,436	3,850	3,513	0,000	0,773
20 01 23*	nebenaudojama įranga, kurioje yra chlorfluorangliavandenilių	0,440	3,880	3,312	0,000	1,008
20 01 21*	dienos šviesos lempos ir kitos atliekos, kuriose yra gyvsidabrio	0,002	0,041	0,035	0,000	0,008
20 01 02	stiklas	1,400	7,460	7,660	0,000	1,200
20 01 40	metalai	0,000	0,420	0,160	0,000	0,260
15 01 10	pakuotės, kuriose yra pavojingų cheminių medžiagų likučių arba kurios yra jomis užterštos	0,008	0,044	0,030	0,000	0,022
15 01 02	plastikinės (kartu su PET (polietilentereftalatas) pakuotės	0,000	0,100	0,000	0,000	0,100
20 01 27	dažai, rašalai, klijai ir dervos, kuriuose yra pavojingų cheminių medžiagų likučių arba kurios yra jomis užterštos	0,000	0,319	0,249	0,000	0,070
15 01 07	stiklo pakuotės	0,240	1,020	0,500	0,00	0,760
17 05 03*	Gruntas ir akmenys, kuriuose yra pavojingų cheminių medžiagų	0,005	0,067	0,072	0,000	0,000
	Iš viso:	32,561	313,804	41,678	265,980	38,707

11 priedas

49 lentelė. Utenos apskrities savivaldybių teritorijose susidariusių – sutvarkytų bešeimininkių atliekų kiekiai

Savivaldybė	2018	2019	2020
Anykščių r.			
Susidarė bešeimininkių atliekų, t	72	68	0,1
Skirta lėšų, Eur	9 298	798	0,10
Sutvarkyta bešeimininkių atliekų, t	72	68	0
Ignalinos r.			
Susidarė bešeimininkių atliekų, t	21	7	2
Skirta lėšų, Eur	4 267	1 832	889
Sutvarkyta bešeimininkių atliekų, t	21	7	2
Molėtų r.			
Susidarė bešeimininkių atliekų, t	33	11	25
Skirta lėšų, Eur	4 999	3 000	3 862
Sutvarkyta bešeimininkių atliekų, t	33	11	25
Utenos r.			
Susidarė bešeimininkių atliekų, t	12	98	88
Skirta lėšų, Eur	2 866	12 663	11 796
Sutvarkyta bešeimininkių atliekų, t	12	98	88

Zarasų r.			
Susidarė bešeimininkų atliekų, t	215	215	200
Skirta lėšų, Eur	36 400	36 400	34 000
Sutvarkyta bešeimininkų atliekų, t	215	215	
Visaginas			
Susidarė bešeimininkų atliekų, t	8	129	856
Skirta lėšų, Eur	541	10 900	38 964
Sutvarkyta bešeimininkų atliekų, t	5	129	856

Šaltinis: AAA

12 priedas

50 lentelė. Komunalinių atliekų tvarkymas Utenos regione, tonos

Komunalinių atliekų naudojimas/šalinimas, t	2016	2017	2018	2019	2020	2021
Anykščių r.						
Surinkta komunalinių atliekų, t	8156,82	8601,5	8623,458	4495,3	6552,48	
Perdirbta/panaudota pakartotinai komunalinių atliekų, t	6060,43	7501,34	7501,34	774,37	4256,63	
Sudeginta komunalinių atliekų, t			0			
Pašalinta komunalinių atliekų, t	2096,39	1100,16	1122,118	4106,82	1365,96	
Laikinas laikymas paruoštų deginimui komunalinių atliekų, t					929,89	

Ignalinos r.						
Surinkta komunalinių atliekų, t	4337,13	3898,02	4017,817	4325,758	3921,856	3729,662
Perdirbta/panaudota pakartotinai komunalinių atliekų, t	1192,95	2036,69	2234,643	2381,97	1995,408	2214,09
Sudeginta komunalinių atliekų, t			1076,126			672,47
Pašalinta komunalinių atliekų, t	3144,18	1861,33	707,048	1943,788	1254,718	843,102
Laikinas laikymas paruoštų deginimui komunalinių atliekų, t					671,73	
Molėtų r.						
Surinkta komunalinių atliekų, t	5874,13	6001,46	6218,923	5197,206	5613,59	6350,552
Perdirbta/panaudota pakartotinai komunalinių atliekų, t	3514,93	5118,3	4480,41	3862,528	3289,72	4421,88
Sudeginta komunalinių atliekų, t			0			960,752
Pašalinta komunalinių atliekų, t	2359,05	883,16	994,5	1334,678	1523,97	967,92
Laikinas laikymas paruoštų deginimui komunalinių atliekų, t					799,9	
Utenos r.						
Surinkta komunalinių atliekų, t	21860,2	18017,26	17752,055	19268,223	15328,519	15779,001
Perdirbta/panaudota pakartotinai komunalinių atliekų, t	17259,1	13294,364	12718,716	12790,453	9916,819	12566,381
Sudeginta komunalinių atliekų, t			0			0
Pašalinta komunalinių atliekų, t	4601,1	4722,9	5033,339	6477,77	3479,34	3212,62

Laikinas laikymas paruoštų deginimui komunalinių atliekų, t					1932,36	
Zarasų r.						
Surinkta komunalinių atliekų, t	4059,69	4173,26	3078,485	5042,358	4214,33	
Perdirbta/panaudota pakartotinai komunalinių atliekų, t	1515,85	1924,3	2357,314	3487,355	2433,88	
Sudeginta komunalinių atliekų, t			0			
Pašalinta komunalinių atliekų, t	2543,84	2248,96	721,363	1009,32	1056,73	
Laikinas laikymas paruoštų deginimui komunalinių atliekų, t					723,72	
Visaginas						
Surinkta komunalinių atliekų, t	5471,796	5281,259	5660,287	5862,854	5413,226	5955,387
Perdirbta/panaudota pakartotinai komunalinių atliekų, t	751,702	5029,039	4030,623	4164,459	3359,926	3705,29
Sudeginta komunalinių atliekų, t			0			1065,87
Pašalinta komunalinių atliekų, t	4720,094	252,22	1599,046	1079,032	1064,76	1184,227
Laikinas laikymas paruoštų deginimui komunalinių atliekų, t					988,54	

Šaltinis: AAA duomenys

13 priedas

51 lentelė. Komunalinių atliekų kiekių prognozė 2022–2027 m. (t)

Atliekų rūšis	2022 m.	2023 m.	2024 m.	2025 m.	2026 m.	2027 m.
Popieriaus ir kartono, įskaitant pakuotes, atliekos	175	184	193	203	212	230
Žaliosios atliekos	5	10	15	20	25	35
Medienos, įskaitant pakuotes, atliekos	165	165	165	165	165	165
Biologiškai skaidžios maisto (virtuvės) atliekos	55	550	589	600	611	619
Tekstilės atliekos	116	154	192	229	267	343
Plastiko, įskaitant pakuotes, atliekos	270	333	395	458	521	646
PET pakuočių atliekos	21	21	22	22	23	21
Kombinuotų pakuočių atliekos	25	35	46	56	67	87
Metalų, įskaitant pakuotes, atliekos	51	56	60	64	69	78
Stiklo, įskaitant pakuotes, atliekos	355	368	381	394	408	434
Inertinės atliekos (keramika, betonas, akmenys ir panašiai)	8	15	23	31	39	54
Didžiosios atliekos	136	130	130	130	130	130
Elektros ir elektroninės įrangos atliekos	1,2	1,3	1,4	1,4	1,5	1,6
Baterijų ir akumuliatorių atliekos	0	0	0	0	0	0
Buityje susidaranti pavojingosios atliekos	0	0	0	0	0	0
Kitos komunalinės atliekos	6	6	6	6	6	6
Mišrios komunalinės atliekos	3706	3016	2723	2526	2261	1783
Iš viso	5141	5044	4941	4905	4802	4633

Šaltinis: Sudaryta konsultanto